

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
3. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 25.4.2001.godine, s početkom u 11.10 sati

PREDsjedavajući
ILIJA ŠIMIĆ

Dame i gospodo, upravo ćemo početi 3. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, srdačno vas sve pozdravljam, u prvom redu izaslanike Doma naroda Parlamentarne skupštine, srdačni pozdravi gospodi članovima Predsjedništva, Križanoviću i Belkiću, predstavnicima međunarodne zajednice, sredstava javnog informiranja, Vijeća ministara, dakle, zahvaljujem vam svima što ste došli i ovim otvaram 3. zasjedanje Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Sa današnjeg zasjedanja, opravdano su odsutni gospoda: Sejfudin Tokić i gospodin Niko Sušac.

Današnjem zasjedanju prisustvuje 13 izaslanika. Od toga 4 iz reda bošnjačkog naroda 4 iz reda hrvatskog naroda i 5 iz srpskog naroda. Mi, naravno, imamo kvorum, imamo vrlo simpatičan broj od 13 to znači da će nam se sve posrećiti i da ćemo dobro raditi i ja konstatiram da mi imamo kvorum za odlučivanje i da možemo preći na radni dio 3.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Sad mi dame i gospodo, dopustite da vam pročitam predloženi dnevni red, makar ga vi svi imate, biće malo zamorno, ali ja sam dužan vama pročitati taj dnevni red i da se onda o njemu izjasnimo.

1. Zapisnik 2.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
2. Prijedlog zakona o zastavi BiH
3. Prijedlog zakona o grbu BiH
4. Prijedlog zakona o državnoj himni BiH
5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH
6. Prijedlog zakona o Sudu BiH
7. Prijedlog zakona o Državnoj ganičnoj službi BiH
8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH
9. Prijedlog zakona o administrativnim taksama i tarifama administrativnih taksi
10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama BiH
11. Prijedlog zakona o standardizaciji BiH
12. Prijedlog zakona o mjeriteljstvu BiH

13. Prijedlog zakona o osnivanju instituta za standarde, mjeriteljstvo, intelektualno vlasništvo BiH
14. Prijedlog zakona o mjernim jedinicama BiH
15. Prijedlog zakona o akreditiranju BiH
16. Prijedlog zakona o osnivanju instituta za akreditiranje BiH
17. Prijedlog zakona o imovini Zavoda za zapošljavanje BiH
18. Sporazum o razvojnom kreditu, projekt vodoopskrbe i kanalizacije za Mostar između BiH i Međunarodne asocijacije za razvoj
19. Sporazum između Vlade Kraljevine Belgije i Vijeća ministara BiH o davanju finansijske pomoći Vlade Kraljevine Belgije Vijeću ministara BiH
20. Sporazum o promicanju i zaštiti investicija između BiH i Vlade Republike Finske
21. Sporazum o promicanju i zaštiti investicija između BiH i Švedske
22. Sporazum između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije u međunarodnom cestovnom prijevozu osoba i stvari
23. Okvirni sporazum o zajmu između Banke za razvoj Vijeća Evrope i BiH za projekt vodoopskrbe Tuzle
24. Ugovor o financiranju između BiH i Evropske investicijske banke broj 20515 Projekat za ceste u BiH
25. Građevinsko pravna konvencija protiv korupcije
26. Krivično pravna konvencija protiv korupcije
27. Konvencija Međunarodne organizacije rada broj 182 o najgorim oblicima iskorištavanja dječijeg rada
28. Dopunski protokol uz Konvenciju o zabrani i ograničavanju upotrebe određenih vrsta klasičnog oružja koja se mogu smatrati uzročnicima prekomernih traumatskih efekata ili imaju neselektivno djelovanje
29. Rezolucija o gospodarskoj i socijalnoj politici u BiH – predlagač izaslanik gospodin Ibrahim Spahić
30. Rezolucija o povjerenju i pomirenju u BiH – predlagač gospodin Ibrahim Spahić
31. Zaključak o kriterijima za zapošljavanje izaslanika Doma naroda u Parlamentarnoj skupštini BiH
32. Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji Tajništva Parlamentarne skupštine BiH
33. Predlažem, izostaviti
34. Odgovori na izaslanička pitanja izaslanika, izaslanička pitanja i inicijative

Prije prelaska na izjašnjavanje o dnevnom redu, ja sam vas dužan izvijestiti da su točke od 2. do 17. dakle, zakoni koje je progglasio Visoki predstavnik. Dakle, ti zakoni su, vi znate u funkciji. Nama je, ovom domu Vijeće ministara njih dostavilo po članu 100. Poslovnika Doma naroda, taj član regulira hitnost postupka i evo ja mislim da je cijeli dnevni red poslovnički uskladen i on je sada vama gospodo ponuđen kao akt kojeg ćemo usvojiti i nastaviti raditi ovu 3. sjednicu. Ja otvaram raspravu o dnevnom redu. Izvolite. Gospodin Novaković, predsjednik Kljuba iz reda srpskog naroda.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, zamjeniče predsjedavajućeg, kolege delegasti, dame i gospodo, ja ne znam da li ima primjera u parlamentarnoj praksi da se zakoni donose

bez prava na amandmane, odnosno da predлагаč ne omogući Parlamentu da o zakonima koje treba usvojiti da svoje mišljenje. Vjerovatno da nema takvih primjera i da je ovo jedini takav primjer u parlamentarnoj praksi svih demokratskih zemalja, a sigurno je jedini u parlamentarnoj praksi BiH do sada. Zbog toga, ja smatram a Klub delegata srpskog naroda, također, da tačke od rednog broja 3. zaključno sa rednim brojem 17. se ne mogu staviti na dnevni red iz više razloga. Prvo, zato što član 100. kako reče predsjedavajući po kom su one stavljene na dnevni red, ne omogućuje stavljanje na dnevni red. Naime, jasno je člano 100. rečeno, kada iznosi prijedlog zakona visokog stepena hitnosti ili koji je formulisan na tako jednostavan način da se samo može usvojiti ili odbaciti u potpunosti, predлагаč može pisanim putem da zatraži od Doma da ga razmotri u jednom čitanju.

Zahtjev iz člana 100. tačka 1. podnosi se direktno Domu na njegovoj narednoj sjednici. Dom odlučuje o zahtjevu nakon rasprave. Koji su to razlozi za hitnost gospodo, ako su ovi zakoni u primjeni i ako se već jedno duže vrijeme primjenjuju. Da li to znači da se oni od danas dalje ne mogu primjenjivati, ako se ne usvoje, a ja mislim da to ne znači, ne mislim, nego sigurno ne znači. Ako to ne znači, onda zbog čega su hitni? Kad će se primjenjivati usvojili ih mi ili ne usvojili u tekstu u kome je predloženo, zbog toga ne vidim ni jednog razloga da ovi zakoni budu u proceduri pod naznakom hitnosti.

Drugo, druga mogućnost ili varijanta kada se može pokrenuti hitni postupak jeste, ako su oni formulisani na jednostavan način da se mogu u jednom čitanju razmotriti.

Gospodo, ja tamo sam video zakone koji su ne samo da nisu prosti, odnsono jednostavni da se mogu u jednom čitanju razmotriti, nego su vrlo složeni i prepostavlja se ovdje prosti da svi mi, bez obzira na nivo stručnosti i obrazovanja možemo taj zakon razumjeti i usvojiti, odnosno razmotriti prijedlog čitanja, da nam nisu za to potrebni stručni ljudi, stručni timovi, stručni savjetnici itd. Više od pola, daleko više od pola onih zakona se ne bi mogli usvojiti bez sturčnog mišljenja. Da ne pominjem Zakon o standadizaciji, koji je izuzetno stručan i vrlo važan zakon, a nema, ja opet ponavljam nema nikakvih potreba da se usvaja hitno, s obzirom da su u primjeni. Napominjem, također, da dnevni red nije usvojen konsenzusom na Kolegiju i tu praksu bi trebalo, ta praksa ne bi trebala da bude prisutna. Dnevni red bi se trebao usvajati konsenzusom na Kolegiju.

Predlažem da se danas raspravljaju tačke od rednog broja 18.odnosno tačke rednobroja 1 i 2 i od 18 pa nadalje. Ukoliko se ovo ne prihvata, tražim da glasamo o zahtjevu Savjeta ministara, da se ovi zakoni raspravljaju po hitnom postupku. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodine Novakoviću, ja vam moram samo reći, niti ću si dozvoliti da komentiram mišljenja niti se imam pravo svrstavati, osim kad budem raspravljaо, kad budem tražio od kolege riječ za diskusiju. Što se tiče suglasja ili ne suglasja na Kolegiju, ja to moram obrazložiti. Uvaženi kolega Špirić je imao slične zadrške i na Kolegiju, ali ovo je takav materijal, da sam ga ja kao predsjedavajući bio obavezan predložiti današnjem zasjedanju za dnevni red, uz žaljenje što, a inače mi na Kolegiju imamo punu suglasnost i ja evo i vama poštovane kolege i javnosti kažem da

ćemo mi i ubuduće raditi uz suglasje gdje god to bude bilo moguće. Izvolite dalje. Gospodin Ibrahim Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodo predsjedavajući, gospodine Križanoviću i gospodine Belkiću, predstavnici Vijeća ministara, predstavnici međunarodne zajednice, sredstava javnog informisanja, želio bih da skrenem pažnju na dvije činjenice. Moj stav je, naravno, da ovi zakoni trebali biti na dnevnom redu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i zasnivam na dva temeljna argumenta.

Prvi, da kao što znate i u vezi sa diskusijom o psaošima o kojima sam govorio, formalno-pravno, na temelju Poslovnika Parlamentarne skupštine BiH, kada predsjedavajući Vijeća ministrara, izade sa prijedlogom pred jedan od dva doma Parlamentarne skupštine BiH, tada se ne vodi rasprava o dnevnom redu, nego se to stavlja na dnevni red. Dakle, ne može se to skinuti s dnevног reda i nema tu moć ni Dom naroda ni Predstavnički dom da odlučuje hoće li ili neće li biti to na dnevnom redu. To je prva stvar.

Ako pogledate ove poslovnike, ja vas podsjećam da, debata koju sam vodio u povodu pasoša je završila tako da je napravljena pauza od pola sata, obavljene su konsultacije sa OHR-om i visokim predstvincima međunarodne zajednice i zaključeno je da ono što predlaže predsjedavajući Vijeća ministrara obavezno ulazi u dnevni red, ako se sjećate te debate. Ta debata je bila nekoliko mjeseci.

Drugi razlog, pošto je ovo sasvim određen postupak, koji je gospodin Matić predočio u skladu sa članom 100, potpuno se podudara sa tumačenjem predstavnika Visokog predstavnika, gospodina ambasadora Ralfa Džonsona. Naime, u vezi sa primjedbama koje su date danas tokom debate o dnevnom redu, rečeno je da je nepoznata prakda da se bez amandmana reaguje na određene zakonske prijedloge. U članu 100. tačka 3. kaže se slijedeće, podvlačim rečenicu. Kada se o ovom zahtjevu obavi rasprava, dakle, kad protekne rasprava, on se stavlja na glasovanje. Mi, dakle, idemo u dnevni red, idemo u raspravu i nesporno je da možemo obaviti rapsravu, stavlja se na glasovanje. Ako se usvoji Dom nastavlja s rasprvom i glasuje o prijedlogu zakona.

Sada bih želio da pročitam zadnju rečenicu tog ... 3. Amandmani se na zakon ne podnose, i u ovom slučaju amandmani se na zakon ne podnose. Dobro, sad bih htio da kažem nešto u vezi, s drugim dijelom argumentacije koju smo sada čuli. Dakle, ovo što se tiče prvog dijela. Što se tiče drugog dijela o karakteru zakona o tome da budu dovoljno jednostavni, na jednostavan način da se mogu ublažiti, odbaciti u cijelosti. Htio bih da kažem ovo. Mi u Bosni i Hercegovini smo imali do sada najveću čitalačku publiku ovih zakona, naprsto zbog toga, što argument da je ovo prvo čitanje i da je komplikovano ne stoji, jer su zakoni kao što je i moj kolega prethodnik rekao na snazi i čitaju ih, ne samo državni činovnici nego i građani, institucije, na koje se ti zakoni odnose i koji ih provode. Ovo su, ovi desetak-petnaest zakona, to su jedini zakoni koji se temeljito čitaju i koji jako dobro su poznati građanima. Drugo, to su vidljivi rezultati primjene tih zakona, od grba, zastave, himne, u čemu mi sada sudjelujemo. To je nešto o nespornosti primjedbe koju ste iznijeli. Ona je u potpunosti sporna, jer ovo su jedini zakoni koji se zbog prirode i načina i karaktera donošenja

dobro ih isčitali, primjenjuju se i nema osnova za vraćanje na početak u dmah u proceduru, sa stanovišta teze ili pozicije da je ovo komplikirano za čitanje. Ovo se primjenjuje.

I konačno, dakle, da zaključim u okviru ove tri minute koje nam stoe na raspolaganju o dnevnom redu, argument za ovo jeste slijedeći. Bosni i Hercegovini kao zemlji, koja traga za rješenjima za budućnost i u ovom trenutku bi trebalo biti prioritetno da ima šansu da reaguje na svoje zakonske akte amandmanima i izmjenama i na Ustav isto tako, jer je to jedino demokratsko parlamentarno načelo zbog čega se mi zapravo biramo, i nalazimo u ovom najvišem domu, gornjem domu Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, kad stvimo u proceduru, nešto što se zve zakon i kad ga mi formalno prihvatimo, otvara se normalna legitimna procedura za amandmanske reakcije i djelovanje odna u odnosu snaga političkih kakve i jeste, onda u odnosu snaga politički kakav i jeste, svako od nas treba da unaprijedi zakonska rješanja u interesu građana i rješenja u Ustavu BiH. To je funkcija ovog doma. Prema tome, da bi stvorili preduvjete demokratske o kojima je moj kolega govorio, trebali bi omogućiti ovom domu i Parlamentarnoj skupštini u cjelini usvajajući ove zakone, ukoliko ima primjedbi, da nešto nije usaglašeno sa intresima građana, naroda, da nešto ugrožava pozicije jednog čovjeka ili cijele zajednice ili dijelova BiH ili nekih različitih službi interesa, konačno deblokramo taj proces i to započnemo. Dakle, tek kada mi suvojimo ove zakone u normalnoj poslovničkog proceduri i po normalnom sistemu odnosa koji su u ovom trenutku važeći, podvlačim još jednom do 2002.godine, a do tada ne možemo blokriati sve stvari. Ja se nadam da nećemo to ni učiniti. Mi bi trebali prihvati prijedlog gospodina Božidara Matića anas, bez obzira što Predstavnički dom nije našao poslovničko uporište. Ja jako cijenim debatu koja je tražila legitimno uporište u Poslovniku kao i u Ustavu. Ovog puta, Dom naroda ima dvostruku odgovornost, kao dio Parlamentarne skupštine BiH. Prvo, nije povrijeđen poslovnik, znači usaglšeno je sa našim poslovnikom i sa našim odgovornostima.

Drugo, nalazimo se u poziciji da Vijeću ministara kojem smo dali povjerenje, damo mogućnost da deblokira jedno pitanje koje nije a... to je pitanje digniteta i kako danas u modernoj evropskoj političkoj teoriji i praksi govore dobrog upravljanja, bund.... mi moramo stvoriti uvjete, da imamo vladu koja može dobro upravljati. Ona može dobro upravljati ako zakoni koje je Parlament izglasao, zakon koji njoj nalaže da se bavi pitanjem izvršenja i praćenja ostvarivanja tog zakona, ali zakon koji je donio njen parlament i pitanje digniteta jedne države jedne zemlje, u ovom slučaju je potpuno opravdano. U tom duhu pozivam kolege iz klubova, koji predstavljaju ovdje tri naroda da se, ako je moguće, na temelju argumentacije, koja je potpuno razložna i ne tiče se onoga što će biti kasnije u diskusiji o amandmanima koji će uslijediti nakon usvajanja, učinimo napor da kao Dom naroda izademo iz ovog vrzinog kola u koje smo sami sebe smjetili i želim izraziti poštovanje za sve argumente koje smo čuli, a istovremeno zamoliti vas da razmotrite argumentaciju koju sam ja izložio. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodine Spahiću. Javio se gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, cijenjeni članovi Predsjedništva BiH, članovi Ministarskog savjeta, uvaženi delegati, dame i gospodo, kad bi sve bilo tako jednsotavno, Bosna i Hercegovina ne bi imala nikakvih problema, kada bi oni koji su od naroda izabrani ostvarivali ono što im Ustavom i zakonom ove države pripada. Na nesreću mi smo došli u situaciju pet godina poslije Dejtona, da imamo političare koji bolje znaju šta bi trebalo u Jugoističnoj Evropi da se desi nego u državi kojoj pripadaju i gdje su izabrani i ja sam ubijeđen da to nije dobro ni za državu ni za građane a ni za entitete.

Ja želim da dam svoj doprinos da se mukom stvara na autoritet i predstavnika međunaordne zajednice i domaćih organa vlasti štite. Mislim da način i put kojim mi idemo neće doprinijeti ni zaštiti mukom stvarano tog autoriteta međunrodne zajednice i Kancelarije visokog predstavnika ni institucija vlasti koje su izabrane od strane naroda. Nemojte se ljutiti, meni ovo liči na dresuru životinja i ko uspješno pretrčikrug dobije kocku šećera. Bojim se da će mnogi pojesti toliko šećera da prijeti šećerna bolest pojedincima, koji, tobože, sve svataju a pred sobom imaju dokumente koje su i sami usvajali i dali doprinos da budu usvojeni. Ja ću vam pročitati pismo Vijeća ministara koje smo dobili 23.4., dakle, pisano je 23.4. upozoravam vas, danas je 25. A pre tog pisma smo dobili opet dva pisma koja se ne odnose na Dom naroda nego na Predstavničko vijeće i neko ih je vjeorvatno iz Pravne službe nasavjetovao i rekao, pa dajte ljudi obrnite se organu koji će raspravljati o vašem prijedlogu i evo šta piše.

Vijeće ministara BiH, na 2. sjednici od 15.3.2001. godine, razmotrilo je i utvrdilo 16 prijedloga zakona, razmotrilo i utvrdilo, koje je proglašio Visoki predstavnik za BiH a koji su na dnevnom redu, oni znaju, na dnevnom redu sjednice Doma naroda, ispada da smo mi dnevni red utvrdili pre nego što su nam se obratili 25.4.2001.godine i zaključilo da se predmetni zakoni razmatraju po hitnom postupku, shodno odredbi člana 100. Poslovnika Doma naroda BiH, a ja vas sad upozoravam. Svak čita iz Poslovnika član 100 ono što mu odgovara i namjerno ne čita ono što ne može potvrditi ove činjenice. Dobro bi bilo da je Vijeće ministara nama obrazložilo šta je razlog hitnog postupka, a mi ćemo primijeniti Poslovnik član 100. Dakle, ja sam očekivao da će Vijeće ministara nas svojim obrazloženjem da ubijedi da se radi o stvarima koje treba raspravljati po hitnom postupku. Gledajte sad stav 4. koji Iboro neće da pročita. Ako Dom ne privhati zahtjev, dakle, i ta mogućnost postoji poslovnica, prijedlog zakona se razmatra u skladu sa opštim pravilima. Ja moram da vas upozorim, da delegati iz reda srpskog naroda nemaju ništa protiv toga, da i, bez kompleksa da raspravljaju o svakom zakonskom projektu, u skladu sa Poslovnikom i Ustavom BiH. Ništa izvan, i ništa ispred toga. Ja moram da kažem da sam kao čovjek, koji je valjda politički razmišlja o ambijentu i raspoloženju da li je ovo moguće sad u ovom trenutku. Ja sam moje kolege, članove Kolegija upozorio, da po mom osjećaju ne postoji raspoloženje da ovo ide po hitnom postupku i onaj ko želi dobro BiH, pošto su to živi zakoni, od kojih, dakle, ništa ne zavisi danas ili sutra će to ostaviti po strani i baviti se onim čime možemo da se bavimo da narod dodatno ne zamajavamo pričama, zakonskim projektima, autoritetima itd. To je najbolji doprinos da se sačuva i autoritet visokog predstavnika i moj prijedlog je bio, čini mi se, da kolegij obadva doma sjedne sa Kancelarijom OHR-a i sa Visokom predstavnikom i da pokušamo naći legalan izlaz iz ove situacije. Ljudi, krajnje je smiješno da 16 zakonskih projekata, stepen hitnosti bude obrazložen u dve rečenice. Izgleda da se niko ovim

ozbiljno nije bavio nego OHR i Kancelarija visokog predstavnika i ja im na tome, stvarno, odajem priznanje. Ali ovakav način je, tvrdim, je pascivizacija i poslanika i delegata. Dakle, ja vas molim da se primijeni Poslovnik. Ne bježe srpski delegati da se u redovnoj proceduri raspravlja o ovim zakonskim projektima, ali ja vas upozoravam da ćemomi ući u jalovu raspravu, koja neće nahraniti građane i radnike u BiH. Dajte da stvorimo raspoloženje da ove zakonske projekte usvojimo, to je moj prijedlog. Ali, stvaranje raspoloženja, ne znači da mi dolazimo na sjendice doma jednog i drugog i pravimo priredbu i da pred očima OHR-a, čas tražimo generalne krivce, čas u Srbiji, čas su Hrvati, čas su Bošnjaci, to nije dobra atmosfera.

Onog trenutka, kada gospodin Ilija ili Sejfudin Tokić, meni kažu da ne postoji raspoloženje, a valjda ih je većina birala u Kolegiju, ja neću se zalagati da to bude tačka dnevnog reda, jer je to stvaranje priredbe. Naravno, delegati imaju pravo da stavljaju nove tačke dnevnog reda i moram da kažem da mi nismo imali konsenzus, ali da ja poštujem pravo predsjedavajućeg, da iskoristi poslovničku odluku i da definiše dnevni red i da se o dnevnom redu vodi rasprava i ono što još imam, prijedlog, čini mi se da je gospodin Ilija u tačku 33. tražio da se ne raspravlja i mislim da to nije bilo na Kolegiju. Ja bih volio da čujem obrzaloženje, za što se ta tačka skida. Ja mislim da se ona odnosi ne na komisije, nego na zajedničke delegacije obadva doma. Ja bih volio samo da čujem obrazloženje.

Dakle, ja vas molim da, danas jednostavno poštujemo Ustav i vlastita dokumenta i da nađemo mehanizme da se o ovom ili raspravlja ili da pustimo da praksa živi a da rješavamo druge goruće probleme. Hvala vam.

Zahvaljujem kolegi Špiriću. Naravno, ja na svakoj sjednici napravim po jednu dvije ili tri greške, ali sigurno nikad neću narpaviti materijalnu grešku. Ovdje sam kod točke 33. napravio grešku i ja ću, ja sam to mislio vratiti kad budemo usvajali dnevni red. Prijedlog je da ta tačka ostane na dnevnom redu a mi danas ne stavljamo neke druge komisije na dnevni red i ja sam čitajući impliciro da se radi o međunarodnim komisijama, tako da nema tu nikakve zabune. Ovo su dvije komisije Doma i kad budem konačno, kad budemo konačno usvajali dnevni red, točka 33. će biti, ja se ispričavam zbog lapsusa, evo to je objašnjenje. Evo, izvolite dalje.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi gosti, dužan sam da u ime Komisije za spoljnju i trgovinsku politiku Kolegijumu Doma naroda a i Kolegiju Predstavničkog vijeća uputim oštре zamjerke za što se odugovlači sa konstituisanjem svih organa Parlamenta, Parlamentarne skupštine, znači oba doma, konkretno, bilo je kritika, za što nisu konstituisane delegacije i zato predlažem da u dnevnom redu danas mora da se nađe i tačka oko konstituisanja svih delegacija, sve četiri delegacije koje pripadaju ovom domu, jer iz izvještaja koji je razmatrala komisija Sekretarijata Parlamentarne skupštine ovoj parlamentarnoj aktivnosti koja predstoji u narednom periodu i koja je već u martu i aprilu koji je na isteku bila vrlo intenzivna, nisu učestvovale delegacije BiH. A radi se o vrlo važnim pitanjima, ispunjavaju uslova BiH za prijem u Svjet Evrope. Zbog toga u ime komisije zahtijevam da ova tačka dnevnog reda konstituisanje delegacija uđe u dnevni red.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodine Iliću. Netačan navod gospodine Genjac pa poslije toga.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Želim samo da kažem da nisam ja rekao da mi to treba da skinemo s dnevnog reda, što znači da nije tačan navod gospodina Spahića da sam ja tražio da se skine s dnevnog reda. Ja sam jednostavno tražio da se o ovome ne raspravlja, što podrazumijeva, odnosno postoji mogućnost da se ne raspravlja, a da mi ne skinemo s dnevnog reda. Dakle, postoji mogućnost da predlagač povuče. U tom slučaju mi ne raspravljamo, a nismo skinuli s dnevnog reda. U tome, dakle, ta netačnost. Dakle, nije to tačno i samo kad sam već tu da kažem da i ovo maloprije pokazuje da ipak sve nije baš uobičajeno. Na kraju krajeva nije uobičajeno da kad raspravljamo o dnevnom redu, drugi delegat daje pojašnjenja delegatu oko dnevnog reda, odnosno njegovih primjedbi. Ja sam očekivao da će gospoda iz Savjeta ministara obrazložiti razloge hitnosti, a ne gospodin Spahić. Naravno, ne uzimam tu mogućnost da, da ne postoji mogućnost da i gospodin Spahić to kaže.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine. Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Prije svega je reakcija na netačan navod, ja uopšte nisamovo izgovorio i ne sjećam se da sam izgovorio ovo što sam sad čuo, ali se potpuno slažem sa kolegom iz Kluba doma naroda da je dobro da, ako ima nešto dodati predstavnik Vijeća ministara na ono što je potpisao gospodin Matić doda, to se slažem, ako, poslije naše intervencije. Znači, imamo jedan stav jednog delegata da to ne treba biti na dnevnom redu i drugi stav drugog delegata da to treba biti na dnevnom redu. Imamo jednu argumentaciju i drugu argumentaciju. Logično je da se obrati nama sada predlagač i ja to isto očekujem kao i vi, ali nikakve ja intervencije u tom smislu kakve ste vi razumjeli, iz mog govora nisam rekao pa molim da vam se dostupnim učini stenogram mog izlaganja.

Povodom stava gospodina Ilića da ne bih ponovo ustajao, potpuno sam saglasan da ide na dnevni red izbor delegacija, makar danas ne utvrđivali imena ili strukturu, jer je sramota da je šestočlana delegacija, prema izjavama samih članova delegacije Parlamentarne skupštine BiH bila na Kubi, da nije obavila posao kako treba, kako su oni izjavili, ja sam tako pročitao, a da u ovom trenutku dok sjedi Dom naroda Parlamentarna skupština BiH nema ni delegacije, niti je poslala redovno zasjedanje Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope svoju delegaciju. Naravno, između Havane i Strazbura treba birati, ali je normalno da mi treba da budemo prisutni u Strazburu u Savjetu Evrope i to je danas jedan apsurt u kome živi BiH. Ja se sjećam davno kad sam išao na Kubu, ali, neki sentimenti su ostali izgleda kod mojih kolega vrlo jaki, vezano.

ILIJA ŠIMIĆ

To je već drugo pitanje kolega Spahiću. Gospodin Halid Genjac.

HALID GENAJC

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege i kolegice, ja će jedno poslovničko pitanje i dva prijedloga za dnevni red. Mi smo danas za ovu sjednicu Doma naroda dobili prijedlog dnevnog reda. Psolovnik poznaće prijedlog dnevnog reda. Poznaje također, obavezne tačke, koje se uvrštavaju u dnevni red i poznaće raspravu o dnevnom redu. Rasprava o dnevnom redu vodi se na način da delegati predlažu dnevni red kakav je predložen, dopunu dnevnog reda ili skidanje tačaka s dnevnog reda. Ukoliko ne bude rasprave, nikakvih predloga, predloženi dnevni red se smatra usvojenim.

Budui da smo dobili prijedlog dnevnog reda, svaki poslanik ima prvo da predloži skidanje tačke s dnevnog reda i to se obavlja na način kako je predviđeno procedurom o glasanju. Takođe se može predložiti dopuna dnevnog reda i to se vrši na način kako je predviđeno. Da budemo direktni, ovo je pitanje političke volje, pitanje spremnosti da se riješi jedno pitanje koje već dugo prisutno je u interesu svih građana i naroda BiH i oba entiteta i apsolutno se slažem da ne trošimo nepotrebno vrijeme na duge rasprve o ovome, nego da pristupimo izjašnjavanju o prijedlozima pojedinih poslanika da se određene tačke skinu ili dodaju na dnevni red.

Potpuno podržavam da se ova pitanja pa i ovi zakoni danas razmatraju na sjendici Doma naroda, to je što se tiče dnevnog reda općenito, konkretno.

Dok mi sjedimo na današnjoj sjendici Doma naroda, u Strazburu se održava sjednica Plenarne sesije Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope. Ovo je godina koja je po mnogim ključna za prijem BiH u Vijeće Evrope. Mi nemamo delegacije u Vijeće Evrope. Nekoliko mjeseci nakon konstituisanja Predstavničkog doma i više od mjesec nakon konstituisanja Doma naroda. Prošli put, na Klubu poslanika tražio sam da se oštrosudi krivci, odnosno Kolegij oba doma, za što to pitanje nije riješeno. Kasnije sam ustanovio da nisu Kolegij krivi, objasniti će to poslije. Tražio sam, također, da se hitno riješi pitanje delegacija. Predstavnički dom, uvjesto tog pristupa izabrao je privremenu i nepotpunu delegaciju. Šta to znači za ugled BiH? Pročitat će iz pisma, pomoćnika ministra vanjskih poslova, aktuelnog.

Želim vas informirati da u povijesti Vijeća Evrope, nije postojalo privremeno parlamentarno izaslanstvo, niti takva kategorija postoji za Vijeće Evrope, ujedno nikada ni jedna misija pri Vijeću Evrope nije vršila prijavljivanje nepotpunog izaslanstva. Iz navedenog proizilazi da bi bilo veoma loš potez za zastupništvo BiH pri Vijeću Evrope izvrši zvanični prijavak "nepotpunog privremenog izaslanstva", tim prije što zvanična prisma informacija o njihovom imenovanju nije stigla u Zastupništvo BiH pri Vijeću Evrope do 20.4. a zasjedanje je u toku.

Smatramo da bi u ovom momentu, kad se od Bosne i Hercegovine očekuje promtно izvještavanje svojih obaveza prema Vijeću Evrope bilo bolje da se ne primjenjuje nepotpuno privremeno izaslanstvo, dok se ne formira kompletno izaslanstvo od pet članova.

Budući da svi uočavamo koliko je ovo važno, kolika je šteta ugledu BiH nanešena ovimčinom, s razlogom se postavlja pitanje, gdje je problem? Postoje oba

doma, postoji poslovnik, postoji Ustav, postoji utvrđeni odnos petočlane delegacije između entiteta, postoje prijedlozi stranaka, postoji poslovnik koji traži da ta delegacija odražava strukturu Parlamenta, što znači da je to tehničko pitanje da se između stranaka koje imaju poslanike izabere, da su stranke iz RS predložile delegate, da su članovi Kolegija uradili svoj posao, pa zaista gdje je problem. Problem je gospodo u tome, što SDP kome po broju poslanika pripada jedno mjesto u ovoj delegaciji nije u stanju da se dogovori ko će biti u toj delegaciji.

ILIJA ŠIMIĆ

Ja bih vas, uvaženi kolega Genjac zamolio, izašli smo iz okvira teme. Mi smo na točci dnevni red. Sve što vi govorite je vaš stav, koji ja izuzetno uvažavam. Moram reći da ni drugi nisu poštovali i to vama ne spočitavam, tri minute poslovničke. Ja ću vam dopustiti da govorite koliko god treba, ali u okviru točke dnevnog reda.

HALID GENJAC

Hvala, ja poznajem Poslovnik da je tri minute oko dnevnog reda, a pošto sam vido da je dozvoljena diskusija preko tri minute, ja obrazlažem jedan prijedlog malo duže. Da je poštovano tri minute, smjestio bih ovu diskusije u tri minute.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem članovima Predsjedništva, a vama se ispričavam, pošto moraju otići na neodožne obaveze.

HALID GENJAC

Unutar jedne stranke koja ima poslanike ne može da se dogovori ko će biti član te stranke. Konkretnije, gospodin Tokić, koji insistira da bude član delegacije i po cijenu blokiranja izbora delegacije u Vijeće Evrope i ne predstavljanja BiH u Vijeću Evrope.

HALID GENJAC

Ja ću vas morati zamoliti gospodine Genjac, da ostanemo na dnevnom redu. Ja vas molim.

HALID GENJAC

Obrazlažem tačku dnevnog reda. Iz navedenih razloga, predlažem da se na današnjoj sjednici obavezno uvrsti tačka izbor delegacija u međunarodnim institucijama, da bi se u okviru te tačke donijeli zaključci, a ja imam i prijedlog određenih zaključaka.

Druga stvar, iz istog razloga predlažem da se tačka 33.skine s dnevnog reda. Obrazloženje. Gospodin Tokić je podnio ostavku na mjesto predsjednika Ustavno-pravne komisije. Ja vas podsjećam on je član Kolegija, jedan od predsjedavajućih, član Ustavno-pravne komisije, putovao je u delegaciji te parlamentarne unije na Kubu i po vlastitom priznanju, da se ne bi ništa tamo uradilo potrošeno je 30 hiljada maraka,

osim toga je, pored našeg prijedloga, da se za predsjednika Ustavno-pravne komisije izabere pravnik koji ima reference, on je insistirao da bude predsjednik Ustavno-pravne komisije. Nakon mjesec dana, na tom mjestu podnio je ostavku i to je ta tačka dnevnog reda. Predlažem da se ova tačka skine s dnevnog reda, dok gospodin Tokić ne dođe i ne objasni za što podnosi ostavku, jer u protivnom to bi bio vrlo neozbiljan čin. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Javio se gospodin Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,prije nego što kažem nešto u ime Kluba Hrvata, kao predsjedavajući Kluba mogu reći nešto samo kao izaslanik, a to je vama koji vodite sjednicu. Sasvim je razumljivo da postoje i ljudi i političke opcije koje su međusobno suprotstavljene. Postoje među nama, što kaže političke komponenti koji su nam više ili manje simpatični, ali to ne bi trebao biti razlog i ne bi trebali vi omogućiti da kad se raspravlja o dnevnom redu da ti animoziteti da se govornica koristi da bi se ti animoziteti plasirali u javnosti.

Kad je u pitanju stav naš vezano za dnevni red. Mi smo dnevni red dobili i cijenili smo da je to nešto o čemu će se danas ovdje raspravljati. Mi prije svega, cijenimo kao Klub, da Parlament BiH, u cjelini, znači oba njegova doma i Predstavnički i Dom naroda moraju i treba da preuzmu odgovornost za donošenje zakonskih projekata u ovoj zemlji. Znači, mi trebamo preuzeti tu odgovornost, a ne našim ne usvajanjem zakona, dovoditi visokog predstavnika da donosi te zakone, da bismo poslije kritikovali i visokog predstavnika za zakonske projekte koje je donio, eventualno i nas što ne donosimo te zakone. Znači, mi moramo preuzeti odgovornost za donošenje zakona i mislim da je vrijeme da one zakone koje je donio visoki predstavnik budu na dnevnom redu oba doma Parlamenta BiH, da bi se prihvatali i postali zakoni ovog parlamenta stvorile neophodne pretpostavke da idemo u njihove promjene, ukoliko smo nezadovoljni sa tim zakonima.

Jasno, mi cijenimo da treba, prije svega pokušati postići konsenzus u ovom domu oko dnevnog reda i oko zakonskih projekata i zbog toga mi, Klub hrvatskih izaslanika je spremna da predloži da eventualno ovaj dom radi u dva dijela, donosno u dva nastavka. Da u prvom nastavku, odnosno današnjem zasjedanju prihvativimo sve ono o čemu smo saglasni, a da ono oko čega nismo trenutno saglasni, ostavimo izvjesno vrijeme i u nastvku ove sjednice bude obavezni dio dnevnog reda i da se izjasnimo oko toga. To cijenimo kao mogućnost da zakoni koji su nametnuti od strane visokog predstavnika budu na dnevnom redu i ovog doma, budu prihvaćeni od Parlamenta u cjelini, ali da na ovoj sjendici, kažemo, ne vodimo preširoke rasprave i ne naglasavamo se oko toga da li će upravo na današnjem zasjedanju biti to prihvaćeno ili ne. To je ovako, jedan od, rekao bih, naših prijedloga,koje cijenimo da bi eventualno mogli pomjeriti ova stajališta. Toliko i hvala.

DRAGUTIN RODIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati Doma naroda, ja želim da budem konkretni i da se držim samo tačke dnevnog reda utvrđivanje, odnosno dnevnog reda

današnje sjednice Doma naroda. Želim da ukažem da sam duboko uvjeren da ovaj saziv Doma naroda ima i volju i želju da radi kvalitetno, naravno poštujući Ustav BiH i Poslovnik o radu koji je osnovni akt koji mi kao delegati moramo da poštujemo u ovom domu. Zato bih želio da kažem kod predlaganja ovakvog dnevnog reda mi ne možemo posebno i odvojeno da posmatramo član 100.od člana 99.odnosno dijela Poslovnika koji se u potpunosti odnosi na hitnost postupka prilikom utvrđivanja dnevnog reda. Želim samo da vas podsjetim da u članu 99. tačka 1. stoji da kada se podnosi prijedlog zakona, predlagač može zatražiti da se prijedlog zakona razmatra po hitnom postupku. On je obavezan da posebno obrazloži razloge hitnosti koje opravdavaju takav postupak, a u članu 100.kada se radi o visokom stepenu hitnosti, mi nemamo danas nikakvo obrazloženje, za što je to tako visok stepen hitnosti i pogotovo što želim da kažem da, kada sve ovo posmatramo, ja želim da svi zakonski projekti koji budu usvajani u ovom domu naroda moraju ići kroz onu demokratsku proceduru, pogotovo što mi smo opredijeljeni, bar mi iz Kluba srpskih delegata u ovom domu, da kvalitetno radimo na tim zakonskim projektima i da ni u jednom slučaju ne vršimo opstrukciju. Iz tog razloga ja bih vas zamolio da na današnjoj sjendici ne pravimo određene presedane kada je to u pitanju, nego da poštujemo određenu proceduru i mislim da nisu u pitanju ovi zakoni i kvalitet zakona, nego je u pitanju procedura njihovog donošenja. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vam gospodine Rodiću. Gospodin Turjačanin, pa gospodin Jusufović, redoslijed je takav bio.

GORAN TURJAČANIN

Uvaženo gospodo iz Predsjedništva, poštovani delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, moja primjedba na prvom mejstu bi se odnosila Kolegiju, da li je prijedlog dnevnog reda usaglašen,nije usaglašen ili kako je stavljen pred delegate na današnjoj sjendici, ali smatram da je preobiman, posebno da je preobiman, obzirom na specifičnu težinu, odnosno na visokospecifičnu težinu predloženih zakona koji se danas nalaze pred delegatima Doma naroda BiH.

Mislim da na pragu trećeg milenijuma, u kome se nalazi BiH, pogotovo u godini kada očekujemo prijem BiH u Društvo naroda Evrope, kada je protok informacija dozvolio da svijet postane globalno selo, nerazumno je očekivati da BiH, ovako nastupa i u pripremi ovako važnih sastanaka uprotoku samih informacija. Gospodin Špirić je sada rekao da je upravo dobio prateći tekst gospodina Ralfa Džonsona, vidim da je u potpisu, ja sam ga dobio sad pre petnaest minuta, naslovljen je 16.aprila, kojim se obrazlaže, ali se opet ne obrazlaže zbog čega se ovdje insistira na nekoj hitnosti donošenja ovih zakona, koji se već, koliko znam nalaze i u izvršnom dijelu.

S toga predlažem, odnosno podržavam prijedlog šefa polsaničkog kluba da se tačke 2 do 17 na današnjoj sjendici Doma naroda skinu s dnevnog reda, upravo zbog specifičnosti ovih zakona. Za što to govorim? Za mene je čudo kad kažem u ovom protoku informacija, da se kod ovako važnih prijedloga zakona, koji daju BiH uprvo specifičnu težinu, daju joj simboliku njene državotvornosti danas se ovdje, nažalost ne nalaze prisutni, ili odlaze sa ovog sastanka. Članovi Predsjedništva BiH, predstavnici

Savjeta ministara BiH,nemamo informacija sa sjednice Predstvničkog doma Parlamentarne skupštine BiH itd. Smatram da sam njihov postupak ovoj sjednici i ovom prijedlogu zakona daje onu specifičnu težinu koju oni ne bi trebali imati na današnjoj sjendici.

Mi niko od nas, iz kluba srpskog naroda, ne spori kvalitet predloženih zakona, sporimo proceduru ovakvih zakona i sporimo odnos ostalih institucija BiH na prvom mjestu prema BiH a na drugom mjestu prema međunarodnoj zajednici, koja od nas očekuje ozbiljnost u svom radu.

Što se tiče tačke 33.predlažem, malo mi je nejasna i opet mi je nejasno obrazloženje predsjedavajućeg Doma naroda šta sad znači skida se pa dolazi se opet nekim komisijama, predlažem da se ova tačka kao ovakva skine s dnevnog reda i da se kao tačka dnevnog reda, na osnovu zaključka donešenog na Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, kao tačka dnevno greda uvrsti izbor članova delegacije Parlamentarna skuština BiH iz reda delegata doma naroda:

- a) U organizaciju o evropskoj bezbjednsoti i saradnji
- b) Centralno-evropskoj inicijativi
- c) Interparlamentarnoj uniji i
- d) Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope

ILIJA ŠIMIĆ

Ibro Spahić, po drugi put netačan navod.

IBRAHIM SPAHIĆ

U dijelu koji se gospodin Goran kao delegat u Domu naroda BiH obraća u vezi sa zahtjevom da se održi tačka 33.oko delegacija ja se slažem. U dijelu koji se odnosi na predstavnike našeg drugog doma, koji je ravnorpavan, nije stariji dom, to se zove donji i gornji dom uobičajeno u parlamentarnoj proceduri, bio bi red da imamo informaciju to je potpuno u pravu gospodin Goran, u dijelu koji se odnosi na Vijeće ministara, ja očekujem da će,pošto smo pozvali predstavnika ili gospodina Matića ili nekoga da će nam se obratiti ali valjda se čeka poziv od gospodina Šimića da se neko obrati da mi završimo svoju debatu. Ja sam tako razumio odsustvo njihovo, i na kraju što se tiče netačnog navoda. Društvo naroda je propalo negdje oko II svjetskog rata, riječ je o ulasku BiH u Svjet Evrope, a psolije toga je, vjerovanto je lapsus i ako je lapsus onda je u redu, ja se slažem i mislim da je dobro zbog manetograma, jer mogu ljudi misliti da hoćemo nešto prije 50 godina.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću. Replika Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Replika gospodinu Spahiću. Ovdje je očito riječ o sitnicama jezikoslovnim, da ne kažem i možda je lapsus tog karaktera, tako da ne bi trebali u raspravi ovako važnim prijedlozima da se saplićemo u nekim sitnicama jezikoslovnim. Mislim da ste razumjeli smisao rečenog.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu. Gospodin Jusufović dugo čega pa će onda gospodin Džafeorović.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, čini mi se da, ako ja dobro primijetim već sat vremena da smo istrošili u nešto što još nismo otkrili prvu definiciju i pravnu namjeru i bolje rečeno da mi počnemo prevoditi neke stvari, pošto je ovo tek uhodavanje u rad ovog doma, prva sjednica je bila konstituisanje itd.

Mene ovo podsjeća na jedno vrijeme u RS a prepoznaće moje kolege, posebno što ovdje ima kolega koje su bile sa mnom dva mandata, ja se vrlo dobro sjećam da tamo kada pomenete riječ u početku, riječ BiH svako je dobijao ospice i jednostavno ona se nije gotovo mogla ni upotrebljavati, da bi kasnije, riječ BiH posatala previše upotrebljavana, čak tamo i gdje ne treba. Ovdje primjećujem jednu drugu praksu, da pojedini poslanici, čak i dopredsjedavajući koji je pojašnjavao gospodin Špirić, na vrlo vješt način pokušavaju da sve ono što čini attribute i državnost BiH i što bi trebalo u jednoj normalnoj proceduri da usvoji svaka jedna normalna država, a BiH kako smo počeli, i s obzirom na ono što se dešavalo, ona i nije normalna, ali na ovakav način neće ni nova biti normalna. Mi prvo natjeramo visokog predstavnika da donese neke zakone zato što mi ne možemo da ih usvojimo. Sada poslije bog zna koliko vremena, svi oni zakoni koi čine upravo državnost, državotvornost, školske attribute jedne države, toje himna, zastava, grb itd. jednostavno pokušavamo da objasnimo da li je to hitno ili nije hitno, a mi maloprije stajali kada je, kada smo čuli himnu koju je nametnuo visoki predstavnik i sada treba neko iz Ministarskog vijeća, osim formalno-prvno objašnjava šta je to hitnos a šta nije hitnost. Mislim, stvarno počinjemo biti, pomalo tražiti načine da nećemo nešto, ali eventualno da ne bi prozvali nas, evo mi hoćemo kao nešto da radimo a u stvari nećemo. Bilo bi poštenije da kažemo nek ovi zakoni koliko god hoće da žive, zato što ih je nametnuo visoki predstavnik i sad nekome odgovara da jednostavno se ne donesu u redovnoj proceduri.

Predlažem da postupimo po Poslovniku i da ide na glasanje onako kako je navedeno. Na taj način, ako ništa drugo, jasno ćemo izbaciti nekoga u nekim situacijama koji jasno, reći će ime i prezime, tako da kažem, u stvari svoje prave namjene, a isto tako mislim da ima vrlo opravdanih primjedbi kao što je bilo od gospodina Ilića i još je neko, čini mi se gospodin Genjac, pitanje formiranja delegacije i ja molim vas predsjedavajući i tu je koopredsjedavajući, jedan fali, da ipak vi nas informišete o nekim stvarima. Nedopustive su neke stvari koje se dešavaju, da one se ne bi po kuolarima, bolje vi to nama jasno recite.

ILIJA ŠIMIĆ

Adresirajte, nemojte...

MUNIB JUSUFOVIĆ

Evo pitanje delegacija, jednsotavno trebate da nam objasnите za što nije na dnevnom redu. Trebate da kažete. Dalje, pitanje koordinacije između Predstavničkog

doma i doma naroda, izvolite, morat ćete nas obavještavati šta se dešava ili jednostavno moramo naći neki drugi mehanizam, da ne bi se igrali gluhih telefona itd. Predlažem Poslovnik da se primjenjuje.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vam. Ja sam vas izazvao da izadlete i vi iz točke dnevnog reda, ali ne smeta, replika.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, nije replika, netačan navod. U Nikoli Špiriću kao poslanika kao delegata imate iskrenog sagovornika na Ustavu i na Poslovniku, ne vještog manipulanta. Ja cijenim ulogu i značaj kancelarije visokog predstavnika i to poštujem, ona se ovdje ne pojavljuje. Ovdje imamo prijedlog Savjeta ministara. Od trenutka kada je Svjet ministara preuzeo na sebe da ovo uvede u legalnu proceduru, dakle, radi se samo o legalnoj proceduri, to mora pred poslanicima i delegatima kao da brani. Mora da kaže što je razlog hitnog postupka, mora ukoliko se usvoji ili ne usvoji potreba za redovnim postupkom da obrazloži samo to. Nemojte da se neko skriva. Ružno je za državu u kojoj jesmo iza bilo čijih leđa. Dakle, ja cijenim i našu poziciju, cijenim ulogu i značaj visokog predstavnika, to javno kažem, ali nikad nisam podzivao Visokog predstavnika da bilo koga povuče za uho zato što je nemoćan da skoči dva i dvadeset. Postoje oni koji ne mogu da skakuću ili da rade i jednsotavno sam rekao da je to dresura za svaki uspješno pretrčan krug po kocku šećera. Dajte ljudi kanite se šećerna bolest je blizu. Preuzmimo sudbinu što više možemo. Otavite kancelariju OHR-a i Visokog predstavnika po strani. Budimo zahvalni što su ove zakonske projekte uspostavili da život normalno funkcioniše. Imamo li snage na legalan način ili nemamo? Znamo li ili ne znamo. Jesmo li spremni ili nismo. Kad smo prozvali Vijeće ministara, svi koji imaju pravo glasa su napustili sjednicu. Jesu li uopšte razmatrali ili su oni shvatili hitnost koju Nikola Špirić dajem za pravo ne može da shvati. Ali, imam pravo kao delegat da glasam za ili protiv i sve je sasvim normalno, sve je sasvim uobičajeno.

U parlamentima na koje se pozivate, delegati – poslanici imaju pravo da se posvadaju. Mi ni to ne smijemo, jer će se spočitavati neki su za rat a neki za mir, valjda je stao rat. Hoću da funkcioniše Parlament, to je moj zahtjev. Hoću da sami preuzimamo ulogu da se ne obraćamo međunarodnoj zajednici koja je suviše učinila da mi postajemo inertni ovdje. Neka se jasno kaže ko je za što. Hvala vam. Ne radi se o manipulaciji.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, skoro da i nije bilo potrebe nakon svih ovih diskusija da izlazim za govornicu i da nešto kažem, ali od početka, zapravo imam potrebu da naglasim da ne postoji ni jedna proceduralna zapreka da se ovi zakoni koji ste vi predsjedavajući predložili danas da budu uvršteni u dnevni red da se ne uvrste. Ne postoje zapreke za to. Postoje sve poslovničke prepostavke da se zakoni koje je proglašio Visoki predstavnik danas razmatraju i usvoje na sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Svoje utemeljenje za ovakav stav, ja nalazim, između, ostalog u odredbama člana 42. do 46. Poslovnika ovog doma u odredbi člana

100. Poslovnika Doma i na kraju krajeva u posebnom tumačenju koje smo dobili od Ureda visokog predstavnika a koje se tiče procedure vezane za raspravu i usvajanje ovih zakona.

Svi razlozi koji su danas iznošeni za ovom govornicom a tiču se hitnosti i odnose se na član 100. mislim da bi trebali biti dodatno obrazloženi od strane samih nas ako hoćemo da budemo korektni i pošteni, nas poslanika ovdje koji sjedimo pa da onda kažemo da su ovo zakoni, Zakon o zastavi, Zakon o grbu, Zakon o državnoj himni, o izmjenama Zakona o putnim ispravama o Sudu BiH itd., zakoni o kojima se već tri ili četiri godine raspravlja ovdje u Parlamentu.

Prema tome, pozivati se sada na hitnost i tražiti neka dodatna obrazloženja i pored postojećeg, formalno postojećeg obrazloženja, mislim da nije korektno. Radi se o zakonima koji su dobro poznati bosanskohercegovačkoj javnosti i svima nama ovdje prisutnim poslanicima i samo je pitanje političke volje, hoćemo li mi ili nećemo danas pristupiti usvajanju ovih zakona.

Ja želim jasno da kažem da će poslanici Stranke demokratske akcije BiH u Klubu bošnjaka u Domu naroda PS BiH, podržati i dnevni red kojeg ste vi predložili i podržati usvajanje ovih zakona u tekstu kako ih je proglašio Visoki predstavnik.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Ja mislim da nema više prijava za diskusiju. Ja ću sada okušati, uz pomoć svih vas, a na moju odgovornost i uz pomoć tajnika formulirati prijedloge, kako da mi dođemo do dnevnog reda.

Provo ću početi od lakšeg ka težem, a već sam pozvao svakoga da me upozori ako to nije tako.

Točka 33.bio je prijedlog da se ona skine s dnevnog reda. Ja mislim da ne povređujem Poslovnik ako pristupimo glasanju za skidanje te točke s dnevnog reda. Bila su to dva prijedloga. Ja ne imenujem či su. Bili su legitimni prijedlozi ovdje. Pazite, imali su prijedlozi za izmjenu dnevnog reda. Bilo je prvo za skidanje, bilo je za dodavanje. Ja idem prvo oko ove točke za skidanje s dnevnog reda točke 33. izbor komisije.

Ko je zato da se ova točka skine s dnevnog reda? – 9 je za.

KO je protiv molim? – 2

Suzdržanah – 1

Jedan nam glas fali. Nije nešto u redu kod glasovanja nema 13. Ja sam glasao. Ljubazno vas molim da ponovimo glasanje.

Ko je zato da se točka 33. Skine s dnevnog reda današnjeg zasjedanja? – 10

Ko je protiv? – 2 i 1 suzdržan i zahvaljujem. Time je ta točka skinuta s dnevnog reda. Ja nisam dužan obrazloženje, ali mi je draga ga dati, najjači argument, nema gospodina Tokića, on jeste podnio pismenu ostavku, ali traženo je da to on obrazloži i ja mislim da je demokratski sačekati da on to dode i obrazloži.

Sledeći je bio prijedlog da se doda točka o izboru komisija – delegacija za međunarodne organizacije. Ja vas molim da, i uvjeravam vas da u ime Kolegija nema

mogućnosti da to stavimo na dnevni red. Tu su padale i primjedbe, potpuno legitimne, drugo je jesu li utemeljene o koordinaciji i suradnji dva doma itd. Dva doma surađuju kroz suradnju Kolegija i ta suradnja ide dobro. Naravno mi ćemo imati zajednička zasjedanja i to ćemo moći tad raspraviti. Mi smo na dva kolegija usvojili principe i to je naša poslovnička obaveza. Koliko koji dom i koja struktura, stranačka, spolna itd. i to je na dva kolegija usvojeno. Ovaj dom, ja vrlo odgovorno i vrlo mi je važno javno da to kažem nije se bavio nikakvim privremenim i nepotpunim radnim tijelima i ja dalje od toga ne želim ništa reći. Pošto na dva kolegija nije učinjen drugi korak, a naš kolegij je na to bio spreman, završio je čak i kandidirao i imena, ali na dva kolegija nije završen drugi dio, ja vas molim nije to još uvijek spremno. Mi ćemo brzo imati novo zasjedanje. Dijelim zbrinutost svih onih koji su o tome govorili za što nismo to završili, ali evo vidite da mi oko mnogih stvari radimo sporo.

Prema tome, moj je prijedlog da se to u ime Kolegija, ja mislim da se gosodin Špirić sa mnom slaže ta točka se ne može uvrstiti u dnevni red. Gospodin Genjac.

HALID GENAJC

Pošto sam bio jedan od predлагаča ove tačke dnevnog reda, mislim da trebam pojasniti. Apsolutno se ne radi ni o kakvim animozitetima, stranačkim interesima, ali ni jedna stranka niti bilo koji pojedinac ne smije dovesti Parlamentarnu skupštinu BiH da bude njegov taoc, to je jedna stvar.

Druga stvar, potpuno mi je jasno da ne možemo imenovati delegacije. Međutim, informisati poslanike šta se dešava i za što smo došli u ovu poziciju i donijeti zaključke to možemo i to je moj prijedlog.

ILIJA ŠIMIĆ

Ja sam mislio a vas molim, ako vas mogu zamoliti da povučete prijedlog. Ja dalnjih obrazloženja nemam. Mislim da sam bio dovoljno jasan i ja vas molim za razumijevanje da tako ne bi opterećivali naš budući rad.

HALID GENAJC

Gospodine Šimiću, ja vas zaista razumijev i uvažavam, međutim, zbog situacije u kojoj se Parlamentarna skupština nalazi ja ne mogu povući ovaj prijedlog.

ILIJA ŠIMIĆ

Mi ćemo glasovati naravno. Ja stavljam prijedlog, traži gospodin Špirić riječ pa gospodin Divković.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, možda ovo na izgled i nije toliko bitno, ali ja mislim da u suštini jeste. Ja mislim da neki dogovori koji postoje unutar obadva doma, koji su skriveni od očiju javnosti a nagovještavaju promjenu nabolje, daju uprvo obrnut dokaz. Koliko ja znam, mi smo se kao Kolegij bili dogovorili o propozicijama zastupljenosti jednog i drugog doma u parlamentarnim delegacijama. Čak smo mi u

našem domu išli dотle da smo poimenično odredili ljudе i saopštili, neko je saopštio a nekonije. Dakle, što se nas tiče ne postoji nikakva zapreka da posao odredimo. Za što u Predstavničkom vijeću došlo do promjene to bi morali ljudi da objasne. Postoji mogućnost danas da mi završimo posao i da uđemo u jedan možda nepotreban politički sukob sa drugim domom Parlamenta BiH i zato mislim da to nije h..., nego jednostavno da se da vremena da se ova situacija razjasni. Nema drugog razloga, eto u tom smislu je moja, ako mogu reći pomoć u ovom da izademo iz ovog. Možemo mi danas odrediti predstavnike delegate Doma naroda u komisijama i da uđemo u koliziju ili u sukob sa Predstavničkim vijećem što nije dobro. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodin Ivo Divković. Odustaje. Izvolite. Gospodin Novaković.

DRAGUTIN ILIĆ

Da probamo da izademo iz ovog neprijatnog čor-sokaka.

ILIJA ŠIMIĆ

Nije neprijatan. Radan je ipak.

DRAGUTIN ILIĆ

Ja se slažem sa vašim i obrazloženjem gospodina Špirića, ali dozvolite da bi mi kao Dom mogli da izrazimo svoj stav u vidu zaključka koji bi trebao da obavezuje i drugi dom i druge organe koji treba da pomognu da se ovaj posao završi, mora ovo da bude u dnevnom redu. Ne moramo da ga formulšemo kao izbor, jer onda to podrazumijeva mena, ali moramo da stavimo na dnevni red pitanje izbora delegacija.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Ja mislim da nema, ja će vama gospodine Spahiću dati riječ, ali čini mi se da bi mi mogli ovo privoditi kraju. Ibro ako želiš govoriti izvoli, ali evo ja bih želio da što prije izademo iz ovoga.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodin Ilić je našao jednu soluciju koja je ispravna i u skladu sa vašom intervencijom, da imamo povjerenje da ćete vi završiti posao kao jedan od ravnopravnih predstavnika u Parlamentarnoj skupštini BiH, sa gospodinom Avdićem i dopredsjednicima, ja predlažem da mi odmah intervenamo tako o dnevnom redu, da ne moramo ni voditi raspravu, samo da kažemo da usvajamo zaključak, kojim obavezujemo Kolegij Doma naroda BiH da u dogovoru sa Kolegijom Predstavničkog doma održi sporazum o tome broju prisutnih u međunarodnim delegacijama Parlamentarne skupštine BiH i iz Predstavničkog doma i iz Doma naroda, a da o tome budu obaviještena ova tri naša kluba. Mislim da je to dovoljno da bi zadovoljili sve nas, ne bi komplikirali dalje, jer inače nije korektno pominjan je gospodin Tokić a on nije tu, ni u ovom kontekstu nije u redu da vodimo raspravu o kolegi koji među nama, između nas 15 to bi bilo zaista malo degulantno i zato predlažem da prihvativimo inicijativu gospodina Ilića da idemo na zaključak ove vrste.

ILIJA ŠIMIĆ

Naravno, ja sam odista mislio ovom domu predložiti taj isti zaključak, ali mi naravno tomožemo samo staviti kao točku dnevnog reda na kraju da to uvrstimo da ćemo donijeti zaključak i onda ćemo ga formulirati kako su gospoda kolege to i učinili. Slažete li se s time? Tako smo taj dio dnevnog reda riješili, a ja ću vas sada pozvati da se mi izjasnimo o kompletnom dnevnom redu. To smo izostavili. Prvo je prijedlog, stariji je prijedlog ponuđenog dnevnog reda. Svi su prijedlozi dobri. Ja vas pozivam da mi sada glasamo za kompletan dnevni red. Od rezultata glasanja će ovisiti kakva je daljna procedura.

Ko je zato, tajnik me upozorava da nije tako. Izvolite na govornicu molim.

JADRANKO TOMIĆ

Akonisu predložene izmjene dnevnog reda, dnevni red se smatra usvojenim. U slučaju da su predložene imjene dnevnog reda i nakon što delegati izraze svoje stavove u vezi s tim prijedlogom, Dom će glasati o svakoj predloženoj promjeni. Glasanje se vrši prema redoslijedu po kojima su delegati postavili promjene. Budući da je ovako, mora se prvo glasati o prijedlogu gospodina Novakovića da li da se izostave tačke od 2 do 17 dnevnog reda, a ako nema izmjena dnevni red se automatski smatra usvojenim. Prvo o izmjenama.

ILIJA ŠIMIĆ

Trenutak, ići ćete za govornicu. Ovo je poštovana gospodo specifična situacija. Mi imamo posla i ja sam se pozvao na član 100.kad sam ovo stavio na dnevni red. Mi imamo posla sa vrlo specifičnom procedurom i ja ću po cijenu pogreške staviti na glasanje dnevni red kako je predložen, a onda ćemo iz toga izlaziti. Molim lijepo. Ja taj dio odgovornosti preuzimam na sebe. Ima prijedlog gospodina Divkovića ima i prijedlog gospodina Ilića. Je li neko zvanično traži pauzu. Predsjednik Kluba iz srpskog naroda traži pauzu. 15 minuta pauza.

/PAUZA/

Pauzu smo pravili veću nego što jeste. Uvijek su u nas pitanja, ja bih rekao čine nam se krupna i ona koja nisu. Ja se ovim ne određujem. Današnja su pitanja jako krupna oko kojih raspravljamo. U međuvremenu ja sam obavio dva razgovora sa Vijećem ministara sa njegovim predsjedavajućim dr Božidarom Matićem, razmotrio i razgovarao sa sva tri kluba, do duše sa srpskim klubom preko mog kolege Špirića u ova dva kluba sam osobno bio. Situacija nimalo nije ni dramatična ni teška. Malo je po sebi komplikirana, malo neobična i sad ćemo mi lijepo iz toga izaći, naravno da hoćemo.

Pošto je najviše pitanja i sporenja, od strane Kluba srpskih zastupnika bilo na adresu hitnosti ovih zakona, niko niti spori niti može sporiti ovi zakoni žive kako je o tome bilo i govoreno, ali za što sada u hitnoj proceduri. Moramo reći da se predlagач pozvao na član 100. Našeg poslovnika i da je to urađeno na pravilan način, ali je propušteno da nam obrazlože hitnost. Ja sam zamolio gospodina Matića da nam pismeno obrazlože hitnost. On je, naravno, se s tim suglasio jer i ne može drugačije

nego tako i nama će u toku ovog zasjedanja doći to obrazloženje, da li u toku današnjeg dana ili sjutrašnjeg ili kad se mi dogovorimo. Očito mi za jedan dan nećemo moći ovo završiti, zato ja predlažem da mi pođemo raditi tačke koje nisu od 2 do 17, jer će se na njih odnositi obrazloženje o hitnosti i ja ovim konstatiram, jedino ču vas prije toga pozvati da izglasamo zaključak o potrebi konstituiranja i rada komisija, to će biti na poziciji točke 33.namjesto skinute točke koju smo već glasanjem skinuli. Ja vas pozivam da to izglasamo.

Ko je zato da na kraju donešemo zaključak o potrebi formiranja komisija kako bi one mogle obaviti svoj posao – delegacija. Izvolite.

- 8

ima li protiv? Neko protiv – 1 protiv

Suzdržanih – 3 suzdržana

Okej, zahvaljujem. Mi smo izglasali i donijet ćemo takav zaključak.

S obzirom, mi prelazimo sada na dnevni red, pošto mi imamo dnevni red o njemu smo se dobro iskonsultirali i o njemu sada u ovom smislu nije potrebno glasanje i mi prelazimo na Zapisnik 2.sjednice Doma naroda. Nema izglasavanja. Gospodine Munibe nema glasanja o Zapisniku – mi prelazimo na 1.točku ovog dnevnog reda, to je usvajanje

Ad.1. Zapisnika sa 2.sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Izvolite, želi li neko raspravljati o Zapisniku?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja imam samo primjedbu na strani 2.ima pod navodnicima "Savjet ministara BiH se obavezuje da do kraja maja mjeseca 2001.godine izradi izmjene i dopune Budžeta BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2001.godinu i uputi ih u proceduru". Ovo je u suštini nelogična formulacija, jer se radi o rebalansu koji je u obavezi da radi Savjet ministara i da ne bi mi davali nelogične naloge Savjetu ministara, jednostavno da se ipsravi, jer takva je i rasprava bila koliko se sjećam bila, govorilo se o rebalansu Budžeta, jer je to jedina mogućnost koja stoji na raspolaganju Savjeta ministara, pa da budemo precizni. Dakle, ne može on raditi izmjene i dopune Budžeta, nego se mora raditi o rebalansu Budžeta, koji ima također svoju proceduru, tu imam samo sugestiju, da ne ostane, dakle, neka nelogična konstatacija koja nije validan proizvod rasprave. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vama. To pamtim. Želi li još neko raspravljati o zapisniku? Ako ne želi, možemo li glasati o zapisniku, uključujući ovu intervenciju gospodina Špirića koja meni djeluje logična i prihvatljiva.

Ko je za?

Jednoglasno. Zahvaljujem.

Mi sada prelazimo na točku 18.to je sad serija sporazuma.

Ad. 18. Sporazum o razvojnom kreditu – Projekt vodoopskrbe kanalizacije za Mostar između BiH i Međunarodne asocijacije za razvoj

Gospodin Munib. Rasprava je o točki 18.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Ja bih želio u ime Kluba bošnjačkih delegata da iznesem stav. S obzirom da je predlagач se pozvao na član 100. koji podrazumijeva visok stepen hitnosti, pri čemu je jasno naznačano da nema amandmana.

ILIJA ŠIMIĆ

Kolega Munibe, meni nije jasno. Ja sam predložio raspravu o točki 18.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Vi ste predložili ali o dnevnom redu se ne glalsa, uopšteno o dnevnom redu se ne glasa po Poslovniku, što smo smatrali da je u redu, ali mi smatramo da nije u redu da se ide odmah na tačku 18.jer mi nije jasno kako ste odmah došli do tačke 18. Prema tome, stav Kluba bošnjačkih delegata je da se postupi po dnevnom redu, što znači po proceduri koju je predvidio Poslovnik.

ILIJA ŠIMIĆ

A, tako, ja sam shvatio da sam dobio punu suglasnost klubova, vi tražite glasanje, da li ćemo krenuti sada od točke 18. Ja sam dužan vratiti na taj formalni dio, ali ja sam mislio da među nama mora postojati i tolika doza povjerenja. Sva tri kluba su, hrvatski i srpski klub su mi izravno dali podršku za to, bošnjački klub se jeste kolebao i pošto ovdje dok sam ja govorio nije niko tražio riječ, ja sam smatrao da smo konformirali mišljenje oko toga da 17 zakona odlažemo do onog momenta, znači u okviru treće sjednice do onog momenta dok dobijemo pisano obrazloženje Vijeća ministara. Pošto bošnjački klub insistira na glasanju, ja pozivam na glasanje.

Možemo li sabrazno ovome što ja govorim, treba li da ponovim, da u okviru dnevnog reda 3. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH čekamo obrazloženje o hitnosti za 17 točaka i da zbog toga prelazimo sada na 18. točku.

Ko je zato da možemo tako postupiti? – 9

Ko je protiv? – 4 protiv

Prošlo je, prema tome, mi prelazimo na točku 18. Mi imamo većinu i entitetsku i većinu Doma. Dakle, vraćamo se rasprvi točki 18. Ponovit ću je, ja vam zahvaljujem na glasanju, naravno svima, bez obzira kako su glasali.

Ad.18. Sporazum o razvojnom kreditu Projekat vodoopskrbe i kanalizacije za Mostar između BiH i Međunarodne asocijacije za razvoj

Javlja se za raspravu dr Genjac.

HALID GENJAC

Samo jedna intervencija, radi preciznosti. Gospodin Šimić je određeni prijedlog iznio. On je dobio podršku. Mislim da taj prijedlog treba pojasniti da on znači, čim stigne obrazloženje Vijeća ministara o hitnosti, sjednica Doma naroda se nastavlja. Ja sam tako razumio.

ILIJA ŠIMIĆ

Vi ste dobro razumjeli. Ja sam bio vrlo jasan i upravo sam tako rekao. Hvala lijepa. Želi li ko raspravljati o Sporazumu o razvojnom kreditu itd. Ako ne želi. Želi gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja će samo da skrenem pažnju na, možda buduću aktivnsot predлагаča ovih sporazuma. Ja mislim za ovakve sporazume, ubuduće uz tekstove sporazuma neophodno dostavljati obrazloženje sa osnovnim napomenama koje se odnose na ciljeve Sporazuma, rokove izvršenja, finansijska ili druga zaduženja BiH, kako bi se oba doma Parlamentarne skupštine omogućili uvid o zaduženju BiH ili pojedinih entiteta. Dakle, dobro bi bilo da njegujemo praksu da delegati i poslanici dobijaju obrazloženja uz sporazume, čime bi se nazirale, eventualno, politika onih kojinaude sporazume i to bi se uklapalo naravno u koncept razvoja BiH i entiteta. Dakle, ne sporim ove sporazume, cijenim razlog i njihove hitnosti i korisnosti za BiH, ali evo samo jedna napomena za ubuduće kada se radi o ovakvim vrstama sporazuma, a kasnije će reći šta mislim. Dakle, tu mislim na sporazum od 18-24 tačke dnevnog reda i za sve mislim isto. Dakle, podržavam, ali za ubuduće da budu obrazloženja jača. Hvala vam.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Prvo želim da izrazim svoje neslaganje što ovdje nema nikoga iz Savjeta ministara, a obavezni su da prisustvuju sjednicama Doma naroda i da kažem da bi ubuduće to trebalo praktikovati.

Drugo, trebalo bi da danas, odnosno svaki put kad raspravljamo imamo stav komisije, nadležne komisije o tom kakva su, šta je na komisiji oko toga dogovoreno, kakav je prijedlog komisije. Mi to nemamo danas, a mi smo imali ovo na komisiji. Ja kao prvi zamjenik predsjednika kažem, imali smo na komisiji i nismo raspravljali upravo zbog toga što nije bilo predlagača. Ni danas nemamo predlagača, što naravno ne znači da nećemo raspravljati. Dakle, ja podržavam da mi i bez predlagača ovo radimo, ali molim da ubuduće bude ovdje predlagač radi nekih pojašnjenja.

Nemam primjedbi što se tiče ovog dijela, izuzev na strani 3. odjeljak 205 ima neka nejasnoća. Naime, pročitat će, zajmoprimec će platiti asocijaciji servisne troškove po stopi od tri četvrtine jednog procenta, a onda u zagradi piše tri četvrtine od 2%. Interesuje me, nešto je štamparska greška. Šta je štamparska greška. Dakle, piše tri četvrtine jednog procenta u zagradi ...

ILIJA ŠIMIĆ

Špirić to zna, kaže da je u redu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/Gовори са мјеста и не чује се довољно/

Три четвртице процентуално. Значи ако је три четвртице по једном проценту... можда nije вјешта formulacija.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Onda je nevješta formulacija.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Želi ли још неко говорити о овом споразуму? Ако неželi, ja vas pozivam да гласамо, ко је зато да усвојимо Sporazum o razvojnom kreditu itd.

Hvala lijepa – jednoglasno.

Ja вам nudim na raspravu Sporazum između Vlade Kraljevine Belgije i Vijeća ministara BiH o davanju finansijske pomoći Vlade Kraljevine Belgije Vijeću ministara BiH.

Ad.19. Sporazum između Vlade Kraljevine Belgije i Vijeća ministara BiH o davanju finansijske pomoći Vlade Kraljevine Belgije Vijeću ministara BiH.

Želi ли неко говорити? Izvolite Ilić. Svi su ovi sporazumi manje više истог обrazloženja i истог значења, истог предлагаča.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, evo ја sam odlučio да на овој таčки каžem jednu generalnu primjedbu. Podržao bih оvo što je izložio kolega Novaković. Mislim da zaista nije dobro да mi о važnim sporazumima, pogotovo gdje je u pitanju zaduživanje BiH, rasprvljamо a da nemamo обrazloženje valjano od predlagача ili da možemo da pitamo за neke dodatne информације. Dakle, ovdje se говори о помоći Vlade Belgije о Savjetu ministara, ali kad se то pročita то је zaprво kredit a ne помоћ i ta помоћ је тамо uslovljena i mislim da ne možemo ubuduće о ovakvim sporazumima, kada je u pitanju zaduživanje BiH odlučivati, bar ja ne bih mogao dati svoj glas, da sutra zadužujemo i naše unuke a ne само našu djecu, zato što smo mi u ovom trenutku manje sposobni da neke stvari svoje rješavamo, pogotovo što ti krediti ne idu u smislu podsticanja proizvodnje nego су uglavnom ili u инфраструктуру ili за neke druge svrhe, a ovdje se uslovjava ta помоћ isključivo kupovinom roba i услуга od земље која дaje ту navodну помоћ, односно тај кредит i zbog тога, sve дотле dok ne znamo koliki је ukupni dug i задуženje Bosne i Hercegovine prema inostranstvu i под којим uslovima, mislim da zaključivanje или прихватanje novih sporazuma i uzimanje novih kredita ne bi bilo ispravno, bar ja kao čovjek ne bih mogao podržati takvu politiku.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vam lijepa. Potrebno je ovdje reći да је Колегиј овог дома тражио од Vijeća ministara да ови буду на нашим sjednicama, mi ћemo то poslije ове sjednice

uraditi i nešto u oštijoj formi i tu ste potpuno u pravu. Naravno, mi smo svi pročitali ovaj materijal i mi možemo kvalificirano raspravljati i odlučivati ali načelno i faktički vaša primjedba stoji. Želi li još neko raspravljati o ovom sporazumu?

Ako ne želi, ko je zato da usvojimo Sporazum između Vlade Kraljevine Belgije i Vijeća ministara? Nije Ilić glasao. Suzdržani ste. Sad ćemo to konstatirati.

- 11 za. Ko je protiv? 1 protiv i 1 suzdržan. Hvala lijepa.

Ad. 20. Sporazum o promicanju i zaštiti investicija između Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Finske

Želi li neko govoriti? Ako ne želi, pozivam vas po istoj proceduri na glasanje, kako sam i istakao, isti predlagač i vrlo slični dokumenti.

Ko je za?

Hvala vam lijapa, ovo smo usvojili jednoglasno.

Ad.21. Sporazum o promicanju i zaštiti investicija između Bosne i Hercegovine i Švedske

Ista stvar. Ne želi niko govoriti.

Ko je za? Mislim da je jednoglasno. Hvala vam lijepo.

Ad.22. Sporazum između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o međunarodnom cestovnom prijevozu osoba i stvari

Želi li neko govoriti o ovom pitanju? Komisija je dala podršku, evo kolega me ... ako ne želi, ko je za?

Ko je za? Jednoglasno zahvaljujem.

Ad.23. Okvirni sporazum o zajmu između Banke za razvoj i Vijeća Evrope i Bosne i Hercegovine za projekat vodoprivrede Tuzle – vodosnabdijevanja

Nije daleko ni vodoprivreda. Želi li neko raspravljati? Ako ne želi, molim vas ko je zato da podržimo, a želi izvinite Novaković

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja bih imao praktično pitanje ali ne znam na koga da ga uputim, odnosno kome da ga uputim. Naime, ovdje kaže ovako. U predmet, znači ratifikaciju Okvirnog sporazuma o zajmu potpisanih između Banke za razvoj i Vijeća Evrope i BiH, gdje u trećoj alineji kaže. Obavještenjem od ambasadora gospodina Igora Gaona broj itd. Vijeće Evrope iznimno produžilo pravo važenja njihove odluke o dodjeli kredita, te postoji mogućnost da pomenuti kredit propadne, ukoliko najkasnije do 21.1.2002. godine ne dođe do realizacije njegove prve tranše. S obzirom da do 21.1. nije došlo ili jeste došlo, pretpostavljam da nije došlo, jer nismo ratifikovali, da li je on propao ili nije propao?

ILIJA ŠIMIĆ

Tu imamo odgovor.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, koliko mene sjećanje služi, ja mislim da je ovaj sporazum ratifikovan u Predstavničkom vijeću i to ne samo ovaj sporazum, ima još sporazuma, recimo o vodosnabdijevanju za opštinu Prnjavor i čudi me da to nije došlo na dnevni red, ali će doći, ne mislim da to treba biti razlogom sporenja, jer tačno je da Tuzla i ostali gradovi BiH imaju problema što se tiče vodosnabdijevanja i sreća, dakle, trebamo učiniti sve da ne bi propao sporazum, jer je problem urgentan. Dakle, prošao je Predstavničko vijeće i vjerovano upozorenje ambasadora Gaona je bilo da se požuri sa procedurom, jer ta je opasnost prijetila. Ali, ako je prošao jedan dom, prepostavljam da je Banka koja kreditira ovaj sporazum i ovaj projekat primila k znanju da postoji rasploženje u BiH da se daju validne garancije da se u ovaj projekat uđe. To bi bilo moje obrazloženje. Dakle, mi samo vršimo ratifiakciju nečega što je Predstavničko vijeće već uradilo.

ILIJA ŠIMIĆ

Je li za vas prihvatljivo obrazloženje? Hvala lijepa.

Ko je zato da mi ratificiramo?

Jednoglasno, zahvaljujem vam.

Ad.24. Ugovor o finansiranju između BiH i Evropske investicijske banke broj 20515 projekat za ceste u BiH

Želi li neko govoriti? Ako ne želi molim da pristupimo glasanju.

Ko je zato?

Jednoglasno. Hvala lijepa.

Ad.25. Građansko-pravna konvencija protiv korupcije

Rasprave i pitanja nema.

Ko je zato da usvojimo Građansko-prvu konvenciju protiv korupcije?

Jednoglasno. Hvala vam lijepa.

Ad.26. Konvencija međunarodne organizacije rada broj 182 o najgorim oblicima, pardon sve što je krivično ja preskačem. Ispričavam se.

Ad.26. Krivično-prvna konvencija protiv korupcije

Za. Jednoglasno. Sad smo na 27.

Ad.27. Konvencija međunarodne organizacije rada broj 182 o najgorim oblicima iskorištavanjima dječijeg rada

Želi li neko raspravljati ili pitati?

Ko je za?

Jednoglasno. Zahvaljujem vam

Ad. 28. Dopunski protokol uz konvenciju o zabrani ili ograničavanju upotrebe određenih vrsta klasičnog oružja koje se mogu smatrati uzročnicima prekomjernih traumatskih efekata ili imaju neselektivno dejstvo

Ima li pitanja ili rasprave?

Ima. Hoćete li za govornicu, da registriramo molim vas. Registrirano i ostaje nam samo da propitamo tu riječ, a mislim da nije razlog da pristupimo glasanju.

Ko je zato da prihvativmo ovaj Dopunski protokol?

Jednoglasno. Zahvaljujem vasm.

Ad.29. Rezolucija o gospodarskoj i socijalnoj politici u BiH – predlagач izaslanik Ibrahim Spahić

IBRAHIM SPAHIĆ

Dame i gospodo, u skladu sa Poslovnikom o radu našeg doma, predlažem Domu da danas razmotrimo Rezoluciju o ekonomsko-socijalnoj politici u BiH. Izražavam prije svega uvjerenje da ćemo mi današnjom debatom konačno u Parlamentu BiH pristupiti temeljnoj zadaći zakonodavne vlasti da o osnovnim pitanjima ekonomskog razvoja, ekonomskih reformi i reformskih zakona koje treba Vijeće ministara da pripremi učiniti nužni korak ka regeneraciji privrede u BiH, zatim ključnog i temeljnog faktora svakog ocjenjivanja uspješnosti jednog vijeća, jedne vlade na bilo kojem nivou koje će omogućiti da se stvarno u narednom periodu smanji ono što se zove ekonomski i socijalni jaz u BiH u odnosu na zemlje u neposrednoj regiji i zemlje, prije svega u jugoistočnoj Evropi, da dalje ne pravimo poređenje, s obzirom da znamo gdje nam je mjesto.

Drugi ključni faktor jeste, da li smo zaustavili ovo što nam se događa u privredi i što se izjednačava broj nezaposlenih sa zaposlenim i jesmo li obezbijedili novim domaćim i stranim investicijama rast zaposelnosti u BiH.

Konačno, kao treći faktor, da li smo osigurali da se naš vanjsko-trgivinski deficit smanjuje. Ono što u BiH danas jeste problem, jeste što dvije godine i kao poslanik i sada kao delegat nastojim da se u Parlamentu BiH, u skladu sa nadležnostima institucija BiH, konačno obavi rasprava o strategiji ekonomskog i socijalnog razvoja BiH i u vezi s tim, prepostavljam da će uskoro stići i odgovor na našu interpelaciju upućenu Vijeću ministara i da ćemo ugledati svjetlo dana i naravno svi zajedno, kad se predoči jedan radni papir koji nosi naziv "Poduzetničko društvo BiH, globalna strategija ekonomskog razvoja", koji je završen prošle godine negdje u jesen i koji sad se nalazi na različitim stupnjevima nevladinog sektora, entitetskog i stručnog u diskusiji od strane Vijeća ministara. Očekujem da će ovaj dokument, na kojem smo strpljivo radili, zajedno sa ministarstvima Vijeća ministara moći imati kao osnovu našeg rada i našeg djelovanja.

Ono što danas jeste suštinsko, jeste da li imamo ustavno-pravni – zakonski okvir domaće i svjetske investicije, uvođenje novih tehnologija i razvojnih programa koje garantuju nova radna mjesta. Da li smo zaista društvo koje se spremno suočiti sa problemom nezaposlenosti? Jesmo li zemlja koja će osim primanja po šestnaesti put ove Bijele knjige na našim stolovima, o pridruživanju Evropskoj Uniji, konačno moći govoriti operativno iznutra, na način da pristupimo donošenju zakona o vanjsko-

trgovinskoj komori BiH i osiguramo dejstvo koje će obezbijediti da budemo partneri sa svijetom i koje će omogućiti da zaista idemo na slobodno tržište i u zemlji i u svijetu, na način koji odgovara standardima Evropske zajednice i našim ambicijama, da zaista se suočimo sa problemima ljudi koji su danas na ivici siromaštva ili se nalaze na granici potpune bijede, bilo da je riječ o selu bilo da je riječ o gradu.

Razlog za ovu rezoluciju, naravno, naveden je u tekstu koji sam vam predočio, ali on se drastično može i jasno predočiti preko nekoliko podataka. Ako je danas objavljen podatak da je prosječni lični dohodak u dijelovima zemlje, u RS negdje oko 305 KM i nešto više preko 425 maraka u Federaciji, u cijelini u BiH imamo stotine hiljada nezaposlenih, imamo nekoliko stotina prosječnih ličnih dohodak, u zemlji u kojoj faktički nema uvijek pa da od vlastitog rada ljudi žive.

Prema tome, mi kao Dom naroda imamo obavezu, jedanko kao i Predstavnički dom da zatražimo od Vijeća ministara jasan ekonomski i socijalni program, jasne ekonomske reforme, u vezi sa dejstvom našeg vijeća ministara, usaglašen, naravno, sa svim nivoima vlasti u BiH i na temelju toga, bilo bi vrijeme da se dogodi da BiH ima ozbiljno partnerstvo između Vijeća ministara, organizacija sindikata i poslodavaca, o čemu sam više puta govorio, zbog toga što smatram da bez takvog socijalnog dijaloga, bez takve ekonomske jasne odlučnosti za promjenu u BiH, teško da možemo mi iskoracići iz ovog vrzinog kola u kome se BiH nalazi.

Pošto ne bih želio da vam oduzmem priliku da vi govorite o Rezoluciji i da vi date svoje sugestije i prijedloge, što bi trebalo u ovaj tekst unijeti, želio bih samo naglasiti nekoliko ključnih faktora koji mogu odlučiti o tome da zaista ovaj dom i Parlamentarna skupština BiH, realizira jedan svoj raniji zahtjev.

Prvo, ovo je polazni korak, da napravimo jedan jasan politički stav Parlamentarne skupštine BiH, da ostanemo pri zahtjevu da se oba doma Parlamentarne skupštine BiH, na vanrednom zasjedanju suoče sa ekonomskim i socijalnim problemima iz nadležnosti institucija BiH. Povlačim.

Drugo, ovo je jasan stav da je bitno predočiti javnsoti BiH, ne samo Parlamentu, set zakona a koji će značiti ekonomske reforme u BiH.

Treći i osnovni stav, to je, jasan stav da u BiH Parlament BiH, želi se posvetiti pitanjima poduzetništva, obrazovanja i izravnih međunarodnih i naravno domaćih investicija, koje bi trebale promijeniti ekonomsku i socijalnu sliku BiH. Ovo se jednakodobno odnosi na stanovništvo BiH, kao i na one koji su izbjeglice i na one koji očekuju povratak u zemlju, kao i na dijasporu, u kojoj također, postoje snažni potencijali za podršku promjene u BiH.

S obzirom da postoje dva tipa problema. Jedan je, ako mi na unutarnjem planu nemamo jednu sinhroniziranu i ozbiljnu akciju svih privrednih subjekata i svih odgovornih izvršnih vlasti, kao i svih komornih organizacija i sindikata nije moguće, naravno, pokazati jedan jasan i transparentan način stanovništvu BiH uvjete pod kojima ćemo mi mijenjati ono što se u BiH danas zove ekonomska i socijalna kriza.

Na unutarnjem planu potrebna nam je socijalna – društvena, ekonomska kohezija i odgovornost svih faktora u skladu sa njihovom nadležnosti.

Na vanjskom planu je potrebno da se reorganizira struktura diplomatsko-konzularnih predstavništva BiH i da umjesto reprezentativnih predstavnika, dobijemo operativne predstavnike koji su u stanju da zastupaju ekonomske i druge interese građana BiH i cijele naše države.

I, na kraju želio bih reći, da postoje naravno rizici, da se u BiH izbjegne svaki mogući dijalog o ekonomskoj i socijalnoj politici, ukoliko svaka institucija, u nadležnosti svojoj, koju ima želi da izbjegne ono što je njena obaveza.

Ono što mi možemo uraditi u Domu naroda i u Predstavičkom domu u Parlamentarnoj skupštini BiH, možemo pozvati apelom – rezolucijom ili nekim drugim dokumentom Vijeće ministara i nadležne institucije, da promtno se okrenu problemima ekonomije i socijalne politike u skladu sa svojim nadležnostima. U tom duhu je ovaj tekst i ovaj dokument i obnovljen kao inicijativa, s obzirom da smo mi ovaj dokument imali prilike razmatrati i u prošlom sazivu Predstavničkog doma i da se nalazio pred usaglašavanjem međuentitetitskim.

Ja, dakle, činim ovaj tekst ponovo dostupnim Domu naroda BiH i Parlamentarnoj skupštini, potpuno otvorenim za sve moguće sugestije i prijedloge i kao predlagач spreman da taj tekst bude rezultat naše diskusije, naših želja i naših interesa zajednički koje možemo izraziti na ovoj današnjoj sjendici.

Kao što vidite iskoristio sam trećinu vremena koje mi je na raspolaganju.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa i na uvodu i na tome što si trećinu upotrijebio a može petina, ti jasno govorиш.

Sukladno članu 114., mi možemo ovu rezoluciju raspravljati danas ili ako ocijenimo da je potrebno da se izjasni odgovarajuća komisija, možemo se i tako opredijeliti, pa vas ja pozivam da se prvo o tomu odredimo. Evo imamo, Špirić ima prednost, on je član Kolegija.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja ču vrlo kratko i biću na početku interes, moj prijatelj Ibro je bolje govorio nego što je napisao rezoluciju, e sad mi se moramo, naravno, izjašnjavati o pisanom prijedlogu i imamo šansu da se prijedlog dopuni, oplemeni da obuhvati ono, naravno, što je namjera bila predлагаča.

Hoću da kažem, da je članom 114. Posovnika propisano da Dom može rezolucijom izraziti svoj stav o relevantnim političkim pitanjima, socijalnim problemima i potrebama i utvrditi političke smjernice koje će provoditi Predsjedništvo BiH, Savjet ministara BiH i druge institucije BiH. Dakle, očigledno je da se ovakve rezolucije odnose na djelokrug rada zajedničkih institucija, pri čemu se pod tim podrazumijevaju poslovi i zadaci iz njihove ustavne nadležnosti.

Ponuđeni prijedlog, međutim, pored elemenata socijalne politike, pretenduje da utvrdi i osnove, a u izvjesnim segmentima čak i propiše smjernice za ekonomsku

politiku entiteta, što je u isključivoj nadležnosti odgovarajućih entitetskih organa, či parlamenti utvrđuju, već su utvrdili osnove ekonomske politike, recimo, za ovu godinu Parlament RS ili Parlament Federacije BiH.

Pored navedenog, prijedlog ne sadrži neka nova opredjeljenja, koja već nisu zastupljena ili proglašena u oba entiteta, naprotiv, prijedlog samo ponavlja već opšte poznate principe bez konkretnih prijedloga za prevazilaženje problema iz nadležnosti zajedničkih institucija i da jednostavno nedužim, ja mislim da je potrebno da Dom naroda donese jednu rezoluciju. Ja mislim da je sasvim plemenita namjera gospodina Ibre Spahića, da se o ovome, prije svega, otvor rasprava i da dođemo do jedne sažete varijante rezolucije koja neće biti rasplnjena i neće ulaziti u nešto što je politički deklarativno i neobavezujuće. Toga je u BiH isuviše mnogo. Recimo, evo ja hoću konkretno da ukažem na neke probleme, recimo, ključnost za BiH je da dovrši proces privatizacije što je moguće itd. transparentnije, ako se zna da su proces privatizacije regulisani zakonskim, entitetskim propisima, nema zakona na nivou BiH, koji reguliše problem privatizacije i to može otvoriti neke političke dileme koje nisu dobre.

Zatim, na drugoj strani, recimo oblast poljoprivrede, zatim, mora se posvetiti pažnja konzistentnoj kreditno monetarnoj politici, ako se zna kako je monetarni sistem u BiH uređen principom Karenši-borda do 2003. Nema izlaženja iz tog principa, bez obzira šta mi u Domu naroda ili Predstavničkom vijeću mislili. Zatim, radno zakonodavstvo, socijalna politika itd.

Dakle, ja sam blizak ovom prijedlogu koji je rekao gospodin predsjedavajući Ilija Šimić, da mi nastavimo rad na ovoj rezoluciji, mislim da bi bilo neozbiljno da mi kažemo danas da mi možemo donijeti neke zaključke koji mogu biti rezolutni, dakle, provodivi i da Komisija za administrativna i finansijska pitanja, u kojoj će biti, dakle, više delegata pomogne da dođemo do predloga koji će biti usvojen na narednom zasjedanju ili onog trenutka kada se to završi u okviru te komisije. Ja sam i lično spreman, evo odmah da kažem, lično sam spreman da dam svoj doprinos i ako nisam član te komisije, da dođemo do 5-6 jasnih stavova koji se odnose na zajedničke organe u BiH, koji bi pojačali aktivnost svih tih organa po onom što im daje zakon i Ustav BiH. U tom smislu, ja sam želio da podržim vaš prijedlog gospodine predsjedavajući.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Šimiću, i ja naravno sam bio dužan samo poslovničke mogućnosti iskazati. Ja sam njih iskazao, ne opredjeljujući se ni za šta naravno, na to nemam pravo u ovoj fazi dok vodim sjednicu. Dakle, mi se sada opredjeljujemo, prihvaćamo li raspravu danas o ovoj rezoluciji ili je potrebno da se odgovarajuća komisija u ovom slučaju Administrativno finansijska izjasni o tome.

Ko želi govoriti dalje. Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Ja pozdravljam ovakav, ovaku inicijativu koju je gospodin Spahić iznio pred dom naroda, uz ove sve opaske koje je gospodin Špirić u prethodnom izlaganju rekao,

samo bih dao par sugestija moga viđenja teksta. Smatram da je malo neravnopravno socijalni segment stavljen u odnosu na ekonomski segment, obzirom na specifičnost prostora i vremena u kome živimo i u sklopu ekonomskog segmenta, nedovoljno je tendencije bačeno na zaštitu nečega što se zove domaća proizvodnja, na uštrb, da ne kažem vanjske proizvodnje i vanjskog uvoza.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Ja, također, pozdravljam inicijativu gospodina Spahića da ovakva jedna rezolucija dođe pred ovaj dom, posebno mi je dragو što vidim da ta inicijativa je komplementarna praktično sa programom novog vijeća ministara i sa nastojanjima ovog doma da, kad je u pitanju ekomska i socijalna sfera u BiH, to postane prioritet našeg interesa. Isto tako, cijenim da bi bilo dobro, obzirom da smo mi u fazi pripreme programa rada ovog doma za naredni period, da ova inicijativa na neki način bude i prilog pripremi programa rada ovog doma, odnosno da se odredi inicijative iz ove rezolucije, pretoče u konkretne aktivnosti u okviru programa Doma, s čim se nadam, nadam se da će se Ibro s tim složiti.

S toga i ja predlažem da mi poodržimo ovu rezoluciju, uz zaključak da ona ide na komisiju i da na komisiji se usaglase stavovi, rekao bih, prioriteti iz ove rezolucije da bi na sledećem, eventualno, zasjedanje rezolucije u tom novom obliku rekao bih prihvatali u cjelini. Hvala.

DRAGUTIN ILIĆ

Kolege delegati, dozvolite i meni da podržim namjeru gospodina Spahića da se o onim najvitalnijim pitanjima građana BiH ovaj dom do donošenja jedne političke, jednog političkog akta, koji se zove rezolucija, obaveže na neki način sve strukture vlasti u BiH da se ovim pitanjem bave u narednom periodu.

Naravno, ja sam išarao sav ovaj njegov tekst, vjeorvatno bih ja neke stvari formulisao drugačije, ali ostaje suština ono što je bila namjera gospodina Spahića kako sam je ja shvatio, jeste upravo da kroz ovaj politički akt, ovaj dom, obaveže strukture u BiH, sve strukture vlasti da ovo izuzetno važno pitanje za građane BiH pokrene na neki način sa mrtve tačke, da se mi manje bavimo političkim temama a više da se bavimo ovim životnim temama i ja se pridružujem prijedlogu da ovo prođe kroz komisije a naravno svako od nas i, pozivam sve delegate da daju svoj doprinos da formulacija ove rezolucije na kraju koja će doći pred Dom na izjašnjavanje bude što kraća i što jasnija. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vama. Želi li još neko govoriti. Ako ne želi, reci Ibro.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine Šimiću, poštovane kolege, za vas mogu reći poštovane drugarice, jer mi smo jedan potpuno ovako segregacijski sastav bez gospođa u Domu, ali bih

ćelio reći, svaka čast onima koji su na sjednici prisutni i koji rade za nas i mislim da bi bilo dobro da i to se promijeni uskoro.

Želio bih da izrazim zadovoljstvo što su klubovi pojedinačno podržali a i predstavnici delegati rad na rezoluciji. Također, želio bih reći da sam na početku istakao da je riječ o inicijativi koju sam već imao u protoku i nisam želio da mijenjam tekst i ja bih promijenio mnogo stvari, jer se i mnoge stvari promijenile u našim relacijama i glavama odavno i mislim da je vrlo dobro što postoji volja Doma naroda BiH da ovakav dokument usvoji. Smatram ovo ssuštinskom podrškom, upravo ovo o čemu je gospodin Ilić govorio da je riječ izjavi političkoj rezoluciji Doma naroda o potrebi da svako radi svoj posao, unutar nadležnih institucija i da treba da izvučemo prioritete na jednoj možda stranici ključnoj i spreman sam da prihvatom kao predlagač poziv koji je gospodin uputio da svi daju pojedinačno petnaest delegata svoje primjedbe na tekst, da kao što smo radili na rezoluciji za spljnu politiku, prije dvije godine, radimo zajedno i da izgubi se autorstvo ove rezolucije da to budu, zaista, svih 15 delegata autori ove rezolucije. Također, prihvatom da ovo ide na komisije. Smatram da nije dovoljno ni na jednoj Komisiji za administrativna pitanja, mada je to u njenom opisu rada, trebalo bi da ide i na Komisiju za vanjsku politiku i ekonomsku politiku, to je komisija koja tretira krupna pitanja obaveza međunarodnih BiH i naravno i na Ustavno-pravnoj, tamo gdje se zadire u neka zakonska rješenja i nadležnosti institucija države, entiteta i drugih nivoa i s tim u vezi, s obzirom da nema ekonomske reforme bez reformskih zakona i nema socijalne politike bez utemeljenja u nekim uredbama i zakonima, ja, dakle, zahvaljujem kolegama na podršci rezoluciji i vjerujem da će gospodin Šimić sada imati uvjete da zaključi debatu oko ovog uvođenja rada našeg na izradi jednog teksta, koji će biti zajednički tekst svih petnaest delegata, podvlačim, i zato sam u stvari to ovako i postavio. Hvala vam lijepa na podršci.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću. Kolegij će, ja nemam potrebe ni glasati, vidim da smo oko toga potpuno suglasni, Kolegij će uputiti na dvije komisije ovu rezoluciju i što prije je vratiti na zasjedanje. Hvala vam lijepa.

Mi smo sada na točki 30.

Ad.30. Rezolucija o povjerenju i pomirenju u BiH – predlagač je, tkođer gospodin Spahić

Molim ga da sada uzme još manje vremena nego prije, ja cijenim sve što je ovdje rečeno.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja sam kao što vidite, poštovani predsjedavajući i članovu Kolegijuma naši delegati i predstavnici Međunarodne zajednice i štampe i radio televizije, kao i predstavnici Sekretarijata našeg parlamenta, pripremio jedan dokument za koji duboko vjerujem da ma razloga da postupimo na sličan način kao što smo pristupili ovoj rezoluciji za ekonomsku i socijalnu politiku. Za što? Ne bih želio da vam

ponavljam ni jedan stav koji sam ovdje zapisao, ali želim da upozorim na tri činjenice iz života BiH.

Prvo, nedopustivo je da političari – poslanici, ljudi koji djeluju u javnom životu budu poslednji koji će otvoriti tu debatu na pravom mjestu, a to je Parlament BiH. Prije toga su, kao što znate otvorile mnoge nevladine organizacije i udruge, prije toga su otvorili dijalog predstavnici vjerskih zajednica u BiH. Pojavljivale su se u BiH različite inicijative kao što su komisija za istinu i povjerenje, pojavljuju se različiti projekti mladih ljudi koji su u cijelom BiH pristupili jednom procesu izgradnje civilnog društva i tragaju za rješenjima kako da izađu iz onoga što se zove ps-ratna tranzicijska traumatska i svaka druga situacija. Dovoljno je da svi danas znamo na području cijele BiH i Međunarodni crveni krst ima registrovanih uvedenih 17.000 prijavljenih nestalih lica i to iz cijelog područja BiH. Razmislite o drami porodice, koja ne zna ništa o najbližem i o identitetu, prije svega ljudskom integritetu svakog pojedinca koji ne može da uspostavi vezu sa svojima.

Drugi razlog zbog čega smatram da je važno to da Dom naroda uradi, izrazio sam i u prijedlogu zakona o zaštiti nacionalnih manjina u BiH. U međuvremenu se pojavio i prijedlog od Vijeća ministara i mene to raduje. Prvi put u BiH, o nečemu što samo potpuno potcjenvivali, pojavljuje se u konkurenciji i to najpozitivnijoj, u traganju za najboljim rješenjima za zaštitu nacionalnih manjina u BiH i neka bude još neko sa prijedlogom zakona, ali ćemo doći vjerovatno do zakona, koji će omogućiti da budemo društvo koje će voditi računa o svakom čovjeku, neovisno koliko koliko zajednici pripada, kojoj zajednici pripada, koje političke opcije, nacije, vjere itd. socijalnog i polnog određena. To nisu deklarativne stvari. To je najosjetljivije područje ljudskog života i najveća odgovornost jedne države da uredi na dobrobit svojih građana dobrobit svojih naroda svoju zemlju i da svima dube onako dobro koliko je nužno da bi se živjelo u jednoj drugačijoj zemlji u kojoj, naravno, će pitanja ljudskih prava i sloboda biti temeljni osnov za svako političko i javno djelovanje.

Na kraju, treći razlog, zbvog kojeg smatram da je važno ovoj rezoluciji pristupiti sa istom pažnjom i sa punim povjerenjem i u onom i u namjere i u ciljeve ove rezolucije. Znate, BiH danas ima odgovornost da uspostavi standarde koji se tiču i naših unutarnjih ali i naših vanjskih obaveza koje imamo kad je riječ kad se zove standardizacija života na području Evrope. Ja želim sasvim jasno reći, da je mnogo bolje raditi na izgradnji mira, na prevenciji konflikta na izbjegavanju onog što se zove bilo kakvoj vrsti dominacije ili segregacije, nego ulaziti u one procese koji će dalje produbljivati političku, nacionalnu, socijalnu i svaku drugu ljudsku frustraciju i probleme.

Ja sam čovjek koji smatram da nema kolektivne krivice, nego ima individualna krivica i odgovornost kao što i ono što jeste povoratak povjerenja i pomirenja, jeste proces u kojimem valja učestvovati sa punom ljudskom snagom i energijom, pogotovo ukoliko se radi o izabranim predstavnicima građana BiH i ukoliko imaju odgovorne funkcije na različitim razinama.

Zaključujući ovu izjavu, želim reći zbog čega sam ja smatralo važnim da i ova inicijativa ponovo bude na dnevnom redu. Gledao sam u poslednje vrijeme, naravno, različite procese, na različitim razinama od obrazovanja do ekonomije, razumijevanja ovog problema povjerenja i pomirenja u BiH i smatrao sam da ako iko ima obavezu,

pravo i dužnost da poštujući ljudska prava i slobode, pokrene nesumljivo jasnu javnu debatu i procese koji će omogućiti da se u promjenama u BiH prepozna prije svega zaštita svakog identiteta ili i same zajednice društva, mislio sam da je to prije svega Dom naroda BiH i Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Nije ova inicijativa vezana za neke ekskluzivitet. Ona je za ono što je priroda političkog posla, priroda političkog posla jeste, da traga za rješenjima za zajedničkim potezima za kompromisima, za jasnoćom odnosa koje jedno društvo treba da izgradi da bi se proizvela jedna harmonična zajednica i da bi se u njoj moglo djelovati i živjeti i raditi. Nije nevažna kad se kaže, da je nužan ekonomski i socijalni ambijent za život jedne porodice, jedne obitelji, jednog pojedinca. Jednako tako važan je zakon koji je jednak za sve u cijeloj zemlji BiH, jednako tako je prostor koji država nudi tom građaninu u njegovom neposrednom okruženju sa susjedima sa Evropom i sa svijetom. Tu garanciju, BiH ima obavezu, recimo da čini i kad je riječ o usaglašavanju i harmonizaciji zakona o manjinama sa susjedima i u cijeloj regiji i Evropi. Tu obavezu BiH ima i kad je riječ o pravu građana na povratak svojoj kući. Kad je riječ o izbjegličkom – raseljeničkom pravu, tu obavezu BiH ima i kad je riječ o njenoj ulozi prema dijaspori, ali iznad svega BiH ima, naravno, obavezu prema istini i prema onome što se zove odgovornost za sve ono što je prošlost, trgajući za boljim rješenjima u svom životu i za boljim solucijama za izgradnju novih odnosa u BiH. Nesporno je da BiH ima odgovornost i kad je riječ o pitanjima ratnih zločina i kad je riječ o pitanjima pojedinačne odgovornosti za situaciju u zemlji, ali je isto tako nesporno da BiH ima obavezu da u svojoj zemlji izgrađuje odnose sa svim njenim građanima, sa svim njenim političkim faktorima sa svima onima koji imaju povjerenje građana, sa svima onima koji čine realnu političku scenu, koji čine ono što jeste volja, recimo, birača u ovom slučaju.

Ja sam smatrao da je ovo momenat kada sa deklarativnog poziva na povratak u institucije sistema, ovaj period u razvoju BiH, treba da odlikuje sasvim drugom politikom koju će voditi te institucije, to znači, da tragamo zajedno za rješenjima koja će biti razumna, razložna za jednu državu, da uspostavljanje jednog procesa, stalne komunikacije i demokratskog dijaloga koji nedostaje političkim partijama i njenim nosiocima njene volje političke koje nose te političke partije, bilo direktno bilo u ime građana. Zato bih želio pozvati vas, kao kolege u Domu naroda da, također, ovaj tekst, vrlo kritički, vrlo otvoreno, jasno stavite pred sebe kao predmet vašeg interesovanja, ali da mi u Domu naroda, kao predstavnici jedne političke volje u ovom trenutku u BiH i različitim političkim partijama, ali prije svega kao ljudi koji se nalaze u gornjem Domu Parlamentarne skupštine BiH preuzmemu svoj dio političke odgovornosti i odgovornosti za izgradnju povjerenja i pomirenja u BiH, bez ikakvih iluzija, bez ikakvih licemjernih lažnih hipokrizijskih pozicija koje bi zauzeo bilo ko u BiH, sa jasnom namjerom da izgradnaj tog procesa povjerenja, izgradnja stabilnosti i sigurnosti za svakog čovjeka i njegovu porodicu, za svaki narod, za svaku nacionalnu zajednicu, znači zapravo na dobrobit same zemlje i njihovih stavnovnika prije svega, nego upravo oni, ti građani ti narodi te zajednice grade, to je intencija ove rezolucije. To je zapravo jedan proces u koji možemo danas napraviti ovakav i onakav tekst, ali budućnost zavisi prije svega onih koji su dobili odgovornost i povjerenje građana da grade te procese. Nije dobro da politički ambijent bude, kako bih rekao, poslednji depo u kojem se otvoreno ne govori o problemima u BiH. Ako ima dobre volje ovo bi bio značajno da se nađe ne samo na ovom domu, nego i na Predstavničkom domu i svakako da prođe sve moguće procese konsultacije, izgradnje različitih formi, putem komisija, specijalnih grupa, kako god hoćete, ali mi kao Parlament moramo imati

aktivnu ulogu u izgradnji odnosa u društvu i prije svega u odbrani ljudskih prava i sloboda i mislim da je ovo momenat kad se to može učiniti u ovom domu.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodinu Spahiću. Pred nama je vrlo važan, ambiciozan akt ovog doma. On podliježe istoj proceduri kao i prethodni, ja vas pozivam da u raspravi se o tome odlučimo.

ŠPIRIĆ NIKOLA

Ja ču naravno kratko govoriti i dati svoje viđenje i prijedlog, ali kažem opet mi se čini da je Ibro bolje govorio nego što je napisao ili je star materijal ili je autor evo.. ali bi dobro bilo da smo smi u ovoj državi pomalo evoluirali da idemo ka nekom zajedničkom cilju i tu ne vidim ništa sporno. Dakle, da je ovo sve što je rečeno bilo pretočeno u jasne rezolutne zaključke, možda bi se i danas moglo govoriti o usvajanju nekog zajedničkog stava ili zajedničke rezolucije, ali uvodni tekst prijedloga, ne znam, moram pitati Ibru, da li je ovo inovirano ili je i ovo stari dio teksta, okej, ali evo hoću da kažem pa ču i dati prijedlog. Uvodni dio teksta prijedloga treba da služi kao osnova za dalje navođenje stavova rezolucije apsolutno ne odgovara svojim ciljevima niti svojim pojedinim segmentima odgovara realnom stanju u BiH.

Dakle, ovakva rezolucija o povjerenju i pomirenju, mora stvarno biti dokument u kojem će se izbjegavati ocjene koje donekle mogu da opterećuju stanje u BiH.

Naime, mišljenje po kojem bi Parlamentarna skupština BiH trebala da proklamuje da se "Bosna i Hercegovina" itd. ne može uspješno razvijati u uvjetima više "naoružanog" nego stvarnog mira u kojem je povjerenje dugoko uzdrmano a pomirenje još uvijek na veoma niskoj razini. U javnost bi sasvim sigurno proizvelo nepovoljan odjek, odnosno čak i kontra efekat, možda u ovom trenutku u Federaciji jači kontra efekat nego što bi se to moglo reći za RS.

Pored navedenog predloženim uvodnim tekstrom rezolucije se kaže da jačanje međusobnog i međunacionalnog povjerenja i pomirenja, na osnovava utvršivanja nepristrasne, nemicko povjesne, nego stvarne istine i političke i moralne pravne odgovornosti u minulim tragičnim događajima pretpostavka su ostvarivanja i intenziviranja ovih procesa.

Te rečenice u koje je dosta stvari rečeno, recimo ko je, šta je tu stvarna istina, šta je istorijska istina u BiH, dakle, odvuko bi nas u dio nepotrebnih rasprava koji ne doprinose ovom plemenitom cilju za koji se Ibro i prepostavljam svaki normalan čovjek u BiH zalaže. Dakle, bez provođenja navedenih procesa, otvaranja mogućnosti za traženje "stvarne istine" što je dovelo do tragičnih događaja, jer uvijek lutanja u BiH i traženja iznova nekih istina su rezultirali nečim što normalni ljudi ne žele. Po mišljenju predлагаča nema ni otvaranja ni intenziviranja procesa koji pretenduju da budu cilj ove rezolucije, dakle, bez utvrđivanja stvarne istine. Dakle, svi procesi dok se zaista ne utvrde, treba da stanu, a pozivam na proces povjerenja i pomirenja, jer samo pozivanje na proces govori da je potrebno neko vrijeme i neka vremenska distanca.

U tački 1. Se vrlo nespretno i možda kontra produktivno, po mom viđenju, barata terminom “osjećaja kolektivne krivice” ponavljaju opšte poznate i Ustavom BiH predviđene principe. Tačka 4.već potvrđuje donesenu odluku Ustavnog suda BiH. Dakle, već je iskorak u BiH u tom pravcu na sreću napravljen. Tačkom 5,6,7,9,10. i 12. se, također, ponavljaju u BiH već odavno opšte prihvaćeni stavovi. Tačkom 8.se zalaže za ukidanjem termina manjinski povraci, kako se ovakvom formulacijom na određen način, upravo želi da postakne i favorizuje uspostavljanje prijeratne demografske strukture u BiH. Tačkom 11.se pledira za uspostavljanje odgovarajućih tijela koja bi bila formirana od strane Parlamentarne skupštine BiH ali se pri tome ne navodi o karakteru i nadležnosti takvih tijela, njihovim ovlaštenjima,odnosno nedaje se odgovor na neumjetno pitanje, da li bi ta tijela došla u sukob nadležnosti s odgovarajućim entitetskim organima ili institucijama BiH, kao i da li bi egzistiranje takvih tijela podrazumijevalo dodatne troškove, povećanje državne administracije, dakle, bilo u kontri onoga što smo prethodnom rezolucijom htjeli.

Dakle, ne sporim da se radi o dobroj ideji, da dobre stvari mogu biti nesretno formulisane, pogotovo ne vidim da bilo ko može imati protiv ovakve ideje rezolutan stav odbijanja, ali evo ja predlažem da isti način i o ovoj rezoluciji razgovaramo kao i o prethodnoj da svi damo doprinos i da u nekim jasnim stavovima pokušamo taj proces, kojem prepostavljam Ibro razmišlja kao i svi mi, ali je to vrlo teško objektivno satkati u nekim jasnim rečenicama, ali evo da radimo na ovoj rezoluciji da ona bude predmet razmatranja u komisijama da ona dođe na ovaj dom i da je naravno ponudimo i Predstavničkom vijeću.

Ovo su, dakle, moja intoniranja u smislu pozitivne promocije ovakve ideje, s namjerom da dođemo, naravno, do jednog rješenja koje bi bilo usaglašeno i u kojem ne bi bilo polarizacije u razmišljanju koja je i do sada dovodila recimo do usporavanja procesa i povjerenja i pomirenja u BiH. Hvala vam lijepo. Ne tražim da se skine rezolucija, nego jednostavno da se na rezoluciji poradi dalje u okviru komisija da bi došli do usaglašenih stavova pa ponegdje i rečenica koje odudaraju od ciljeva. Hvala vam.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Špiriću, naravno da će svaku raspravu omogućiti, ali čini mi se da je predlagач i gospodin Špirić da su se razumjeli, ako nemam krivo, gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Što se mene tiče, ja sam vrlo jasan bio. Naravno da su se neke stvari promijenile i kamo sreće da tačka 4.kad je riječ o implementaciji odluka Ustavnog suda i Zakona o zaštiti prava manjina danas već imamo. Ja sam pozdravio donošenje, jer tad je to bilo pred donošenje. Mi još uvijek nemamo, imamo u nacrtu dva zakona o zaštiti manjina. Mislim da nije na meni samo odgovornost što su neki procesi, recimo, ubrzali se ili usporili, ali bih ja želio da izrazim uvjerenje da, mi možemo i na ovom dokumentu raditi kao što sam čuo i gospodina Špirića i prepostavljam da tome teži i gospodin Šimić da sada zaključi ovu debatu, ja mogu samo da kažem da ne bi komplikirali stvari, tekst rezolucije je normalno tekst koji se mora napisati, potpisati i

predati. On je direktno podložan svakoj vrsti debate i proceduri koja se podrazumijeva. Sa mog stanovišta, ako otvorimo sada debatu danas, o svim tim pitanjima odmah, možemo to uraditi, ja sam spreman, a ako se složimo sa zaključkom da ide na ove komisije za ustavno-pravna pitanja, jer je to taj domen ljudskih prava i sloboda i na druge komisije gdje se osjeća nadležnost, posebno kad je riječ o vanjskoj politici, neke obaveze koje imamo prema svijetu i standardima europeizacije itd., ja sam, također, raspoložen da za narednih 15 ili 30 dana koliko je taj proces zajedno prođemo i u tome jeste motiv bio ove deklaracije. Bitno je da Dom naroda prihvata ideju i da se naprvi rezolucija o povjerenu i pomirenju da političke snage BiH konačno prihvataju zvanično u parlamentarnoj proceduri obavezu da izgrađuju taj proces, da učestvuju u njemu i da nalaze rješenja koja su najbolja za građane BiH i njegove narode. Ja mislim da je to jasno. A sada oko nekih dijelova ne bih htio da odgovaram, mada bih mogao, a nema razloga jer je namjera čini mi se jasno prepoznata a nema nikakvog razloga da sumnjam, također, da će u debatama u komisijama u tijelima doći do izražaja sve naše razlike i svi naši zajednički interesi i da ćemo na osnovu toga izgraditi jedan tekst s kojim ćemo moći biti svi saglasni i koji ćemo moći uputiti BH javnosti kao ozbiljan akt političke volje ovog parlementa. Ako bi to prihvatali, ja privhatam da gospodin Šimić zaključi u duhu prethodne rezolucije, s tim što zaista treba jasno reći da se ove dvije rezolucije, zapravo, po mom dubokom uvjerenju koncentrirane na funkciju i značenje promjene nekih uloga između institucija koje se zovu parlament i ostalih institucija u BiH i zbog toga sam ja smatrao važnim da ste vi to prihvatali. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću, gospodin Ivo Divković. Ne vidim razlog, ali nemam pravo spriječiti.

IVO DIVKOVIĆ

Vrlo dobromanjerna replika, jer mislim da je gospodin Spahić u svom izlaganju, rekao bih bio neprecizan, što se može pogrešno shvatiti. On je rekao sad negdje na kraju, da su političke snage u BiH konačno shvatile potrebu rada itd. na pomirenju, ja mislim da su odredene političke snage davno shvatile potrebu rada na pomirenju i da mi ovdje u stvari pokušavamo da ojačamo tu inicijativu, unaprijedimo i kroz ovu rezoluciju i to je mene ...

ILIJA ŠIMIĆ

Ja ću zaključiti ovu raspravu, s tim da sam ja bio dužan staviti ove rezolucije na dnevni red, ali da je moj odnos prema njima više od poslovničke obaveze. Ja smatram da to jesu važni akti i da je na njima dobro raditi, da mi svi imamo tu svoj ukus i svi ste u tim raspravama tako govorili. Ja ću u ime Kolegija biti vrlo spreman uključiti se i u rad komisije i u naš budući rad na ovim rezolucijama. Vi se, dakle, slažete da i ovu rezoluciju uputimo nadležnim komisijama i ona će se nama ponovo vratiti. Zahvaljujem vam na tome.

Mi smo na točki 31.

Ad.31. Zaključak o kriterijima za zapošljavanje izaslanika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

To je ono što se kolokvijalno zove profesionalizacija. Vi ste kao i sve druge materijale za cijeli ovaj dnevni red dobili i ovakav zaključak. Ima li želje i potrebe komentirati, predlagati. Ako nema ...

NIKOLA ŠPIRIĆ

Po ranijoj zajedničkoj doluci Komisije za administrativna pitanja oba doma, pravo na zaposlenje, dakle, pozivam se na raniju odluku, radi se o izmjeni odluke, dobro bi bilo da, kad se govori o izmjenama odluka imamo i staru odluku i naravno da predlagач obrazloži šta ga je motivisalo da doneše racionalniju i bolju odluku i da kaže. Dakle, pravo na zapolenje nisu imali članovi komisija već samo članovi Kolegija, predsjednici komisija. Ovim zaključkom pravo profesionalizacije se proširuje na članove komisije u Domu naroda. Prema ovom zaključku delegat koji smatra da ima pravo na profesionalizaciju, treba da se za priznavanje ovog statusa obrati Komisiji za finansijske i administrativne poslove Doma naroda. Shodno zaključku ali i Poslovniku Doma naroda, Komisija je naldežna da odredi visinu koeficijent plate kao i naknade vezane za radni odnos. Dakle, mi smo ušli u situaciju da se kaže da pravo imaju svi. Da li smo mi sa ovakvom odlukom objektivno u boljoj materijalnoj poziciji, da li to bolje stojimo nego godinu dana ranije. Ako je to tako, onda je ovo dobra odluka, ali nisam ubjedjen da nam je navna priča i javno saopštenje, pa čak i političko obraćanje građanima BiH na relaciji ovakvih razmišljanja. Dakle, stojimo li mi to bolje da možemo svi biti u profesionalnom radnom odnosu ili ćemo se voditi nekim racionalnim kriterijima da možda u ovoj fazi još uvijek nema potrebe da svi budu zaposleni. Ja znam da se u Budžet ušlo sa sa pretpostavkom da će svi biti zaposleni, ali onda gubi smisao ono naše jadikovanje pred očima naroda i građana, izgleda da samo za njih nema sredstava, u tom smislu.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Želi li još neko govoriti? Naravno, kolega Špirić i ja smo o tome raspravljali na Kolegiju. Mi znamo raspoloženje izaslanika u ovom domu, neki će prihvati ulogu profesionalca, neki to neće, mi smo mali dom, ovo je moje obrazloženje, koje smo razmijenili kolega i ja već. Mi smo mali dom, Dom smo naroda u svemu moramo biti ravnopravni kao klubovi i kao pojedinci i zato je naš kriterij ovako jednostavan. Mislim da je i dobro da bude ovako jednostavan. Ko od delegata, izaslanika izrazi želju da se profesionalizira, to će oni učiniti i to nije samo naravno materijalno pitanje, to je pitanje uvjeta za rad, kvaliteta rada, o tome bi se moglo puno govoriti, ali mislim da je ovo dobar i jednostavan kriterij. Mi ne možemo puno koštati kao mali dom, ali kao vrlo važan dom Parlamentarne skupštine BiH, trebamo osigurati uvjete za rad i oni kao takvi postoje. Ne žele više kolege govoriti.

Ko je zato da usvojimo predloženu odluku? – 12

Ko je protiv? 1 protiv – 12 za i 1 protiv, usvojili smo odluku, zaključak pardon i sad smo na točki 33.

Ad.33. Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji Tajništva Parlamentarne skupštine BiH

Opet imate papir, Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama itd. uvjeren sam da ste ga konzultirali i on spada u domen rada, samo na malo drugi način, organizacije rada u Parlamentarnoj skupštini BiH. Želi li neko komentirati, pitati, diskutirati?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Imam nešto, to je znak da se pripremam, imam nešto ozbiljnije primjedbe na ovaj dio u odnosu na ovaj prethodni. Naime, zahtjev za razmatranje ovog prijedloga se neosnovano poziva na član 100. Poslovnika Doma naroda, odnosno predlaže se njegovo hitno razmatranje, koje je u smislu Poslovnika predviđeno za prijedloge zakona a ne interne organizacione odluke. Ja vas molim, iz navedenih razloga, prijedlog smatram aktom u redovnom postupku, te na isti ulazežem slijedeće primjedbe.

Ja molim da ne dođemo samo u situaciju da brkamoneke poslovničke stvari što nije dobro radi prakse, ne radi samo ovog prijedloga koji može proći ili stati.

U članu 1. Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama a red da naglasim, ja imam dva prijedloga ove odluke, jedan koji sam dobio danas direktno na sjendici i jedan koji sam ponio i proučavao. Na taj koji sam proučio imam primjedbe a ovaj koji sam dobio na ovoj sjendici, reći ćeš da mislim, prem da su male korekcije, ali je poruka prvog, odnosno na drugi tako bitna. U članu 1. Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama koji govori o poglavljju dva brisati stav 1. koji glasi: "stav 1. mijenja se i glasi" "Administrativna komisija Predstavničkog doma i Komisija za finansijske i administrativne poslove Doma naroda su nadležne za utvrđivanje i odobravanje broja i strukture zaposlenih u Sekretarijatu.

Prijedlog. Umjesto ovog teksta unijeti novi stav koji glasi: "broj i strukturu zaposlenih u Sekretarijatu Parlamentarne skupštine utvrđuju domovi Parlamentarne skupštine BiH, na osnovu zajedničkog prijedloga Kolegija Predstavničkog doma i Kolegija Doma naroda. Navest će i obrazloženje za što. Komisije donose odluku nadpolovičnom većinom i ne bi dobro bilo razvlastiti dom i kolegij, vezano za ovu politiku, radi specifičnosti odlučivanja u pojedinim stvarima", ja, dakle, se zalažem da to ostane ovako kao što predlažem.

Prijedlog drugi, u članu 1. Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama koji govori o poglavljju II brisati stav 3. koji glasi: "stav 3. se briše". Prijedlog umjesto toga postojeći stav 3. postojeće odluke je u potpunosti na snazi, a sad će vam reći kad je nama objašnjeno, ja sam bio na tom kolegiju da se ide po hitnom postupku i da se briše stav 3. tražio sam da vidim što piše u stavu 3., a sad će vam reći što piše i predlažem da to ostaje na snazi, kao što je naknadnom korekcijom u ovoj novoj odluci koju sam dobio tako i piše.

Prilikom prijema potrebno je voditi računa da ukupna nacionalna zastupljenost zaposlenih bude u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva BiH, prema poslednjem popisu stanovništva, s tim da će se u strukturi zaposlenih dvije trećine biti iz Federacije BiH i jedna trećina iz RS. Članovi Kolegija Sekretarijata kao i svih

sekretara radnih komisija Doma naroda, imenovat će iz reda pripadnika tri konstitutivna naroda BiH. Dakle, ovo je ustavna odredba. Sumnjam da se radilo o tehničkoj trešći, jer je odavno intencija da se ova odluka mijenja, a da bi se ona promjenila sigurno nije način hitni postupak, nego otvoriti jednu normalnu raspravu. Ja ne sporim da se sve može promijeniti u normalnoj proceduri onako kako se dogovorimo. Zato ja predlažem da ovo ide u redovni postupak, iz razloga što su danas delegati dobili novu odluku a imali staru i da to pripremimo u redovnom postupku, ništa se neće desiti za deset dana da donesemo pravu odluku. Dakle, moje suštinske su primjedbe da na prijedlog oba kolegija da ih ne razvlačimo domovi donose odluku i da ostane na snazi, ali to je već i naknadni korigovani prijedlog da ostane na snazi ovaj član, stav 3. ali mislim da nema razloga kada su ove odluke da idemo po hitnom postupku, to je poslovnički.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Špiriću. Želi li gospodin Hadžović možda.

VEDRAN HADŽOVIĆ

Ideja da se promijeni sadašnja odluka o organizaciji Sekretarijata Parlamentne skupštine, nametnuta je potrebom prilagođavanja organizacije nekim organizacije Sekretarijata nekim zakonskim obavezama koje stoje pred Parlamentom. Mi, dakle, moramo povećati broj zaposlenih, u smislu otvranja ureda za odnose s javnošću, što je zadatak Sekretarijata u novim uvjetima. Da bi to uradili, potrebno je da idemo na promjenu odluke o organizaciji o kojoj treba da glasaju oba doma. U Sekretarijatu smatrmao da nema potrebe da sada domovi donose odluku da li treba jedan ili dva čovjeka novozaposlena u Sekretarijatu, jer smo odlukom o organizaciji koja ostaje na snazi utvrdili osnovne principe na kojima Sekretarijat radi i osnovna intencija je, da sada spustimo na Administrativnu komisiju što se tiče broja izvršilaca i naravno njihove stručne spreme itd. Dakle, osnovni principi organizacije, koji su usovjeni od strane oba doma ostaju.

Vi ste dobili tekst odluke koji je usvojen na Predstavničkom domu. Radi se o izmjeni, odnosno brisanju stava 4. a ne 3. Odluke. Dakle, principi nacionalne i entitetske strukture ostaju, kako su utvrđeni odlukom. Moram reći da, Administrativna komisija Predstavničkog doma i Komisija za finansijska i administrativna pitanja Doma naroda, kada donose odluku, donose odluku po istoj proceduri kako radi dom. To znači, ne samo prosta većina nego i entitetska većina i, također se može proglašiti neko pitanje da je od vitalnog nacionalnog interesa. Dakle, nema preglasavanja u komisiji kad se donosi odluka. To je član 35. tačka 2. Vašeg poslovnika. Mislim da je iz razloga jednostavnosti same odluke, predloženo da se ona razmatra o skraćenom, odnosno hitnom postupku, jer jednostavno taj dio je ingerencije se prenosi na nadležne komisije što je inače uobičajeno u parlamentima svijeta i u entitetskim parlamentima. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Hadžoviću. Što se mene tiče, prilično je jasna i suština i intencija a odgovoreno je i na ovo pitanje koje je gospodin Špirić problematizirao to je pitanje poslovničke utemeljenosti za hitnost, evo da raspravimo i jedno i drugo. Želi li neko razgovarai?

HALID GENJAC

Jasno je da prijedlog izmjene zadržava principe koji su usvojenina oba doma i naravno ima intenciju da na praktičan način rješava pitanja pred kojima se Sekretarijat susreće. Zaštićeni su svi principi i što se tiče i Ustava i entitetskog, pogotovo kad se zna da se na administrativnim komisijama odlučuje na istovjetan način kao i u domovima. Zato smatram da ovu odluku treba ipak na današnjoj sjednici, zbog situacije u kojoj se Sekretarijat nalazi da se treba podržati i usvojiti. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ja moram da kažem da član 1.stav Kluba srpskih delegata je, pročitat ću ponovo. Administrativna komisija Predstavničkog doma i Komisija za finansijske i administrativne poslove Doma naroda su nadležne za utvrđivanje i odobravanje broja i strukture. Nemamo mi ništa protiv da nadležne komisije mogu utvrditi, ali ne i odobruti u tome je problem. Dakle, naš stav je tu jasan. Prvo, ne mislimo da treba da ide po hitnom postupku. Mislimo da može u proceduri sa ovim amandmanima da se do naredne sjednice postigne jedana odgovarajuća odluka o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji, ali ako već idemo i razgovaramo o tome, onda ni u kom slučaju ne smatramo da komisije treba da odobravaju broj i strukturu zaposlenih. Smatramo da to treba ostati u ingerenciji Doma naroda.

ILIJA ŠIMIĆ

Želi li još neko govoriti? Javlja li se neko? Imamo ovdje dva stava. Ja se priklanjam onom mišljenju gdje mislim da je potrebno zarad što boljeg funkcioniranja oba doma da nam je potrebno i ovu odluku donijeti, da se ona na stanovit način efektuira. Također, su zaštićeni svi interesi i vitalni i nacionalni i princip odlučivanja je isti kao i na domovima.

Meni se čini, evo ja sada govorim, sudjelujem na stanovit način u raspravi. Ja bih podržao izmjenu ove odluke, mislim da i poslovnički princip žurnosti nije narušen, a evo ovo je moj vrlo kratak vrlo jednostavan prilog. Dakle, ja se odlučujem za to, ali da vidimo možemo li to prevladati.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Ja ću odmah reći svoj konačan stav, ali ću dati uvod. Znači, ja sam za glasanje po ovom pitanju, a volio bih ako ima i jedan jedini razlog koji možda mi ne vidimo ali se negdje naslućuje da nam se kaže. Onda ću i ja razmišljati, ovo što je gospodin Špirić govorio. Da vidimo da li postoji išta, pozadina toga što bi možda moglo narušiti određene principe koji su predviđeni. Ako ima toga, onda nema problema da zastanemo i da procijenimo šta bi trebalo slijediti. Gospodin Hadžović je vrlo jednostavno objasnio. Evo, pogledajte, isti metod rada, isti principi vladaju u domu i u komisiji isti način. Znači ne može ni u jednom slučaju doći do povrede onih osnovnih temeljnih principa na kojima počiva i ovaj dom, ali ja sam dugo radio u izvršnim strukturama i smatram da je ovo vrlo pragmatičan jedan prijedlog, da je komisija

mnogo manje tijelo. Ona se može sastajati i češće, operativno tijelo, a da prihvata sve one principe koji su na određen način utemeljeni i u Ustavu i u Poslovniku itd.

Međutim, red bi bio, pošto je ovo, mi smo dugo kasnili u konstituciji samog Doma naroda, zbog poznatih razloga, da bar ove, tako da kažem operativna tijela da mogu da rade. Jednostavno ne vidim smetnje i predlažem da stvarno pristupimo glasanju. Ako se pokaže ikad i jedan razlog, koji u samoj primjeni, koji možda može ličiti na nešto što, apsolutno, svi ćemo se složiti da treba tu promjena. Toliko.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem. Mislim da nije nevažno napomenuti da je ovakva odluka usvojena na Predstavničkom domu, da i to na stanovit način opušta ovu situaciju.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da se mi trebamo prvo izjasniti da li ćemo po redovnom ili hitnom postupku.

ILIJA ŠIMIĆ

Naravno.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ako žemo po hitnom postupku da znamo da raspravljamo, ali ako ćemo po redovnom, onda postoje još varijante da raspravimo o svemu gdje izražavamo sumnju, ali ja evo hoću da vam sad praktično kažem. Obadvije komisije obadva doma broje petnaestak ljudi, to je sastav evo ovaj ovdje. Kako je moguće da oni mogu iz dva različita doma donijeti racionalniju odluku, nego što smo mi svjesni toga. Za što bismo razvlastiti kolegij, pa valjda je operativnije tijelo dva kolegija po šest ljudi, ako je operativnost u pitanju. Nije mi jasno. Znači, imamo dileme, e sad da dođemo do rješenja, ja sam za redovan postupak u kojem ćemo te dileme otkloniti, možda će ostati prva varijanta, možda će biti međuvarijanta ili druga varijanta, ali i ja sam za racionalizaciju. Dakle, pod motom racionalizacije, vođeni racionalizacijom pričamo dve različite priče, valjda ćemo doći do jedne i to je cilj svake parlamentarne rasprave. Ako idemo po redovnom postupku doći ćemo do tog cilja. Ako idemo po hitnom postupku bojam se da taj cilj ne upropastimo. Eto, to je jedino moja dilema.

JADRANKO TOMIĆ

Ja sam htio samo da kažem da je, inače, uvjetno rečeno, obzirom da propise koji nas prate i kojima mi u stvari podliježemo, to je jedna stvar. Druga stvar, što se tiče rada komisije, po poslovcima oba doma, svi članovi oba doma, mislim kao delegati i poslanici su upoznati, bit će upoznati sa dnevnim redom u komisije i oni imaju pravo isto tako da sudjeluju u radu te komisije i da daju svoje prijedloge i mišljenja.

Ono što je gospodin Špirić, oprostite ono što je Vedran rekao, zbog jednog, eventualno ako se mi mormao proširiti insistirati za jednog čovjeka da ide odluka na oba doma samo zbog jedne osobe, da bi bila u toj odluci u organizaciji, mislim o

organizaciji, mi moramo povećati. Mislim, zaista je ne racionalno, da ide na cijeli dom.

ILIJA ŠIMIĆ

Izvolite Munibe.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Vidite, ja imam sad odgovor na ono što sam pitao i gospodin Špirić je jasno odgovorio da želi da kolegij odlučuje o ovim pitanjima. Kad vi kažete, ja sam obrazlagao svoju tezu, da je komisija operativno tijelo iz pragmatičkih razloga. Vi kažete jednostavnije je kolegij koji ima tri člana. Taj kolegij ne može donositi takve odluke. Prema tome, ili dom ili komisija. Druga je stvar, kolegij koordinira, usmjerava itd. sve ono što mu piše, ali ova pitanja ne može. Što znači, isključujemo to, što je bio glavni razlog kod vas, definitivno jasno da vi ne možete to raditi. Prema tome, ostaje pitanje, ili će to raditi dom ili komisija, eto to je suština. Ali, ja mislim, pošto je sad jasno, da ne može kolegij, onda ostaje da, daleko su uvjerljiviji razlozi da to radi komisija, ali nema smetnje nikakve da vi kao kolegij aposlutno učestvujete u svemu. Prema tome, i tu možete imati izuzetan uticaj, jer zna se da su po dva člana iz svakog naroda u komisiji. Prema tome, ne mislim da ne treba glasati.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem. Ja mislim da, pošto je nama ova izmjena odluke upućena po članu 100. da se mi prvo moramo izjasniti da li prihvaćamo da ona ide u hitnu proceduru.

Ko je zato molim?

Ovdje je sve jasno – 8 je za – 5 je protiv. Nemamo entitetsku podršku, ovdje podliježe stvar usuglašavanju. To je pitanje kolegija, usuglašavanje je u roku od tri dana. Tri dana. Mi očito nećemo postići suglasnost, možemo li smatrati evo javno, da ne formaliziramo stvar do kraja. Evo dva člana Kolegija, pošto trećeg nema, predsjednik Kluba bošnjačkog je član Kolegija za ovu priliku. Takoje, ja to hoću da konstatiram. Prema tome, kad se steknu uvjeti, po Poslovniku je to tri dana. Hoće li se oni steći za tri dana, to ćemo vidjeti. Ja vam zahvaljujem. Mi smo sada na 33. točki. Trebamo donijeti zaključak u vezi izbora parlamentarnih delegacija.

Ad.33. Izbor parlamentarnih delegacija

Vi ste u početku o tome raspravljali. Dopustite da ja dam jednu formulaciju, koja može pretrpiti bilo kakve izmjene, da mi samo konstatiramo, s obzirom da je naš kolegij u ime ovog doma svoj dio posla uradio na vrijeme i kvalitetno, da mi molimo da se u oba doma Parlamentarne skupštine BiH, što prije završi posao oko imenovanja parlamentarnih delegacija, jer je to jako važno da funkcioniranje našeg parlamenta i sudjelovanje u važnim međunarodnim asocijacijama. Slažete li se, ili želi neko? Teško mi je to, ovo je snimljeno. Ja ću vam reći suštinu, ali to neću ponoviti.

GORAN TURJAČANIN

Na početku današnje sjednice, poštovane kolege, ja sam dao prijedlog da se u dnevni red uvrsti tačka dnevnog reda koja bi glasila: izbor članova delegacija

Parlamentarne skupštine BiH iz Doma naroda i definisao koje tri delegacije bi trebalo definisati. Ja zamoljavam da se radi po poslovniku i da se po tom prijedlogu odredi.

ILIJA ŠIMIĆ

Ja vam moram odmah reći da, ne bi nimalo htio ma ni milimetar nesporazuma, ali ja sam bio vrlo jasan u vođenju ove sjendice, kad sam izrekao mnogo jasnije nego što sam sad izrekao da je naš dom svoj dio posla uradio, da to ne možemo uraditi bez da ponovo ne usuglase to dva kolegija, a to je sada apsolutno isključeno, zato smo prihvatali glasujući ovakvu točku dnevnog reda da doneсemo zaključak o ovome i mi smo ga dinijeli i tao, evo ja vas molim da se vratimo na tok cijele ove sjednice i da prihvate ovo što smo već dodnijeli.

MUNIB JUSUFOVIĆ

S obzirom da je rečeno da danas nećemo biti u prilici, znači postoje određene prepreke da doneсemo odluku, ali ja predlažem, da vi koji ste u toku, znači, Kolegij Doma naroda, Kolegij Predstavničkog doma, dostavite u najkraćem roku jednu informaciju svim klubovima, jer mi stvarno nismo u toku, da bar imamo nekakvu predstavu, dokle je to došlo na Predstavničkom domu, gdje je zapelo, jednsotavno da imamo neku, vrlo kratku jednu informaciju.

ILIJA ŠIMIĆ

Dostavit ćemo vam informaciju da je to završeno na nivou oba kolegija.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Jeste, ali moramo znati šta je i kako je i ko, jer najverovatnije mogu se pojaviti problemi ako se to samo u najužem krugu dogovara, u klubovima da može doći do problema. Prema tome, bolje je da ide na neko usuglašavanje.

ILIJA ŠIMIĆ

Sad sam ja vas tek razumio kao i vi prošli put Špirića. Naravno da kolegij radi izvorno povezano sa klubovima i Kolegij je struktuiran tako – tri člana kolegija iz tri kluba i ja ne radim ništa što ne dogovorim sa Klubom hrvata itd. da ne nabrajam dalje. Ja sam obaj zaključak izgovorio i on je snimljen, i hoćete da ponovim suštinu njegovu, ja neću više, ostaje onaj koji sam ja izgovorio, to je, dakle, potreba da se žurno završi posao oko imenovanja delegacija za važne međunarodne asocijacije i organizacije, jer država BiH ne može funkcionirati na međunarodnom planu bez tih delegacija, evo to je suština, a ja sam je prethodno hesto šire izgovorio. Ima pitanje.

ILIJA ŠIMIĆ

Mene interesuju nivoi odlučivanja oko ovih komisija. Mi smo u dva kolegija bili usaglasili. Ko je prekršio dogovor mene interesuje i za što? Ja nisam kao član Kolegija o tome informisan. Gdje postoji problem? Problem nije u ovom domu, čak su ljudi poimenično određeni, ali je problem u Predstavničkom vijeću, valjda oko broja strukture. Što se tiče srpske komponente i u jednom i u drugom ne odnosi na njih, ali se mora jasno locirati gdje je problem. Ja ne znam, ja sam mislio da će to biti

završeno, ali sam obaviješten, odnosno iz kuloara sam čuo da postoji problem u nekoj od komisija gdje su imenovana dva delegata iz reda bošnjačkog naroda i sad se to malo komplikuje u Predstavničkom vijeću, ne kod nas. Ali bih volio da se da precizna informacija. Gdje je sad nivo odlučivanja? Možemo li mi sa ovim usuglašavanjem ući u dublji problem ili ćemo ga riješiti? Hvala vam lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Dr Genjac, mogu li ja odgovoriti kolegi Špiriću odmah pa ćete vi dobiti riječ? Svaki dom radi svoj posao, osim u mjeri u kojoj smo obvezni koordinirati taj posao i to je propisano i poslovcima i Ustavom. Mi smo posao, kao što je i kolega Špirić i rekao u ovom domu, kao Kolegij ovlašten završili i sa Kolegijem Predstavničkog doma dogovorili principe. Ako hoćete mi ćemo vam te principe izreći. Mi smo rekli imena i ona su za sada tu. Drugi dom nije završio svoj posao. Ne ulazeći u to, ja vas molim, ja ne znamzbog čega nije završio svoj posao. Tek kad drugi dom završi, mi smo svoj posao završili, mi ćemo onda moći imati delegacije. Mi principe imamo kolega Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pa što mine popunimo našu kvotu, nije mi jasno, jer problem nije u ovom domu, nego je problem u koordinaciji između domova, a ja dajem za pravo da predsjedavajući dri tu koordinaciju. Za mene nema nepsorazuma.

HALID GENAJC

MI se nala zimo gdje se nalazimo i šteta je već nanešena. Stvar je vrlo jednsotavna, ukoliko hoće da se posao uradi. Poslovnik je vrlo jasan. Procedure Vijeća Evrope su vrlo jasne. Poslovnik Doma naroda i Predstavničkog doma, utvrđuje da Kolegij utvrđuju odnose između jednog i drugog doma, osiguravajući zastupljenost jednog i drugog doma i ništa više.

Procedura Vijeća Evrope zahtijeva da u delegaciji bude zastupljena struktura Parlamentarne skupštine BiH. Ustav BiH i Poslovnik zahtijevaju da delegacije bude entitetski zastupljena i ti principi su tehničko pitanje i tu nema pogadanja. Prema tome, kolegij jedno i drugog doma, na osnovu ovih principa, trebao je obavijestiti sve klubove poslanka i u jednom i u drugom domu, kakve su pozicije, koliko kojoj stranci pripada, na osnovu ostvarenih rezultata, jer to Poslovnik zahtijeva da se struktura zadovolji i procedura Vijeća Evrope naravno i da na osnovu toga klubovi poslanika stranaka i u jednom i u drugom domu dostave prijedloge imena i da onda Predstavnički dom i Dom naroda izglasaju ta imena, jer to je obavezujuća procedura, jer to delegacije Parlamentarne skupštine i oba doma moraju da glasaju.

Ja kao član i delegat ispred SDA koja je najbrojnija u Parlamentarnoj skupštini, zajedno sa SDP-om. Dakle, mi imamo deset poslanika skupa i u jednom i u drugom domu kao i SDP, do sada niti moja stranka nije dobila nikakvu informaciju, koji su kriteriji, koje su strukture, koliko mojoj stranci kao najbrojnijoj u Parlamentu pripada mjesa i naravno pitam se gje je greška, gdje je problem. Da ne bi ponovo zapadali u proceduralne greške, da ne bi ponovo dolazili u situaciju da zbog, ja neću

pominjati imena ovom prilikom, čekat će priču da budemo u kompletnom sastavu, da zbog unutar stranačkih ili nezajažljivih ambicija pojedinaca budemo taoci cijeli Parlament, molim vas, Kolegij nije mogao niti je i od koga ovlašten da dostavlja imena. Kolegij treba da pribavi imena od klubova poslanika i da sve prijedloge imena stavi ravnopravno na glasanje i u jednom i u drugom domu. Procedura je vrlo jasna. Ja vas molim, da uzmete i Poslovnik i Ustav i proceduru Vijeća Evrope i da shodno tome, ovaj posao u naredna tri dana se završi da ne bi u startu u početnim koracima pravili iste greške. Dakle, ovaj posao se može uraditi za tri dana, imajući u vidu sve propisane korake koje treba učiniti. Molim vas da to učinite zarad Parlamenta BiH, zarad naše pozicije u Vijeću Evrope, u Centralnoevropskoj inicijativi u Ineparlamentarnoj uniji itd. Molim vas da proceduralno zadovoljite. Nije bitno ko će biti. Bitno je da se procedura ispoštuje i da imamo delegaciju i molim vas da to uradite.

ILIJA ŠIMIĆ

Moram vam gospodine Genac reći da ste nepotrebno dramatizirali i u tonu i u leksici, jer Kolegij je upravo to uradio na takav poslovnički i ustavan način. Imena su izrečena na prijedlog klubova. S obzirom da je u međuvremenu negdje nešto zaškripalo između oba doma, ja vas molim, ja bih predložio poštovane kolege da ovu raspravu zaključimo. Ja ne znam da li ovdje ima kakvih izravnih prenosa itd., neću dalje biti maliciozan u tom smislu, molim vas da, ovo je vrlo ozbiljan i vrlo važan posao. Dali ste nam rok vama kolegijima, to je poslovnički i ustavno određenje. Mi ćemo taj posao ponovo završiti, jer ga neko nije dobro uradio.

Mi smo pod ovom točkom dnevnog reda, složili se a složit ćemo se i u glasanju oko zaključka. On implicira sve ovo o čemu je i gospodin Genjac govorio i o hitnosti i o političkoj težini itd. Slažete li se da okončamo i ovu točku dnevnog reda, da evo.

Ko je za? Tražili ste riječ, ili,

GORAN TURJAČANIN

... po ovoj tački dnevnog reda, samo gospodin Genjac i ja nastupamo i još je bilo četiri člana koja rade u Komisiji za vanjsku politiku i vanjsku trgovinu i koja se obavezala Kolegij ovog doma da ovaj posao u što hitnjem roku završi, uprvo zbog propuštenih sesija i sjednica koje su na nivou da ne kažem interparlamentarnog karaktera. Ja ne znam, opet kažem ja sebi ovog momenta mogu ili ne mogu solidarisati sa gospodinom Genjem, ali očito ja bih volio da se ta stvar u što kraćem roku završi. Ja vas molim, da li će to iduća sjednica Doma naroda nas dočekati sa ponovo ne riješenom situacijom i ponovo biti taoci, citirajući ovdje svog kolegu, nečijih, da ne kažem nerazumnih ambicija ili nerealnih ambicija itd. ili nekim drugim unutar stranačkim ili međustranačkim prepirkama, ali ovdje sad trpi BiH. Pazite, ove sesije koje dolaze jedna za drugom, to su takvi vremenski periodi. Nemojte ponovo da trošimo, ovdje sam čuo 150.000 maraka, razumijete, jer ponovo treba novoizabrano tijelo treba da ode u Brisel treba da ode i da potroši 50.000 maraka, bez aktivne participacije BiH. Mislim da to nije dobar način. Ja ovdje ću, obzirom da vi, pretpostavljam imate neke informacije i zbog nekog kompromisa koji treba da postignemo, odustati od svog prijedloga, da se ovog časa izjašnjavamo po prijedlogu mom po tački dnevnog reda, ali vas najozbiljnije upozoravam da u što najkraćem

roku, a to kaže najkasnije do iduće sjednice Doma naroda imamo konačan stav po oba doma i formirane delegacije za ove nivoe koje trebamo da formiramo.

ILIJA ŠIMIĆ

Ja sam uvjeren da će to tako i biti.

Ko je zato, da na ovaj način podržimo zaključak? Je li neko protiv? Jedan protiv. Je li se neko suzdržao. Hvala lijepa. Usvojili smo i ovaj zaključak.

Poštovane kolege, pošto u međuvremenu mi nismo dobili obrazloženje za 16, to se radi na kraju sjednice, ovo nije kraj sjednice, niste slušali do kraja gospodine Jusufoviću, bilo bi vam jasno.

S obzirom da nismo dobili obrazloženje o žurnosti ili hitnosti onih 16 zakona, mi ćemo ovog momenta prekinuti 3. zasjedanje i 3. sjednicu ćemo nastviti kad se za to steknu uvjeti, a mislim da će se vrlo brzo steći i onda na njenom kraju gospodine Munibe ćemo i pitanja i odgovore.

Sjednica je zaključena, hvala lijepa.

Sjednica je prekinuta u 15.30 sati.

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
NASTAVKA 3. SJEDNICE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 23.5.2001.godine, s početkom u 10.00

**PREDsjedavaJući
ILIJA ŠIMIĆ**

Poštovani gosti, kolega Spahiću možemo li početi raditi? Dobro došli svi na nastavak 3. Sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Naravno, pozdravljujući vas sve, ne zaboravljam medije i njih srdačno pozdravljam i zahvaljujem im što nas prate.

Prije nego što podemo raditi, što nastavimo 3. sjednicu, ja moram konstatirati, jednu, meni nimalo dragu činjenicu, našem zasjedanju ne prisustvuje niko od Vijeća ministara i ja mislim da to nije dobro. Odziv te važne institucije Bosne i Hercegovine na naše sjednice, inače, nije bio zadovoljavajući na dosadašnjem našem zasjedanju a danas nema nikoga. Ne pozivam na raspravu o ovome, ali prepostavljam da ćete se složiti sa mnom da Kolegij u ovom slučaju, ovu situaciju razmotri, zapravo, jedva da je treba i razmatrati, nego ćemo se na adekvatan način obratiti Vijeću ministara i konstatirati ovu činjenicu. Suprotno tomu, dolaze članovi Predsjedništva, ja ih srdačno pozdravljam, gospodin Joz Križanović i gospodin Beriz Belkić. Dobro došli. Dobro nam se vratili iz Beograda sa važnog posla. Mi smo počeli i mi nastavljamo naš rad.

Mi smo 3. sjednicu prekinuli 25.4. kad smo došli do zakona Visokog predstavnika i kada Vijeće ministara nije bilo obrazložilo hitnost procedure ovih zakona, po članu 100. našeg poslovnika. U međuvremenu smo poštovane kolege dobili tekst Vijeća ministara koji se poziva na član 100. našeg poslovnika i obrazlaže hitnost procedure 16. zakona Visokog predstavnika. Kada se odredimo o ovim zakonima, još nam je ostalo delegatska pitanja i inicijative i to ćemo na kraju ove sjednice uraditi i time bi ta sjednica bila okončana.

Pošto smo, dakle, dobili tumačenje Vijeća ministara o hitnosti procedure, ponavljam po članu 100. Poslovnika za 16. zakona koje sam vam pročitao na 3. sjednici od 25.4. dopustite mi da ih sad ne čitam. Ja vas pozivam na raspravu o hitnosti tih zakona, odnosno o obrazloženju Vijeća ministara. Da li se neko javlja? Gospodin Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Poštovani gospodine predsjedavajući Šimić, članovi Kolegija, gospodine Belkiću i gospodine Križanoviću, članovi Predsjedništva BiH, predstavnici međunarodne zajednice, želio bih izraziti dvije osnovne reakcije u vezi sa današnjom raspravom o hitnosti usvajanja zakona koje su predložili predstavnici međunarodne zajednice tokom proteklih godina u nemogućnosti da ih donese u redovnoj proceduri sam Parlament.

Prva i najkraće, ja sam i prošli put tvrdio da je potpuno opravdanost hitnog donošenja ovih zakona i ostajem pri tome i smatram da povodom te prve reakcije treba pristupiti glasanju. Zato što je to bilo nesporno i tada kao što je nesporno i sadašnje obrazloženje.

Kao druga reakcija jeste, jedan faktički problem na koji je gospodin Šimić ukazao da su ovih 6-7 stolica Vijeća ministara prazne. To ovako ne djeluje u saglasnosti sa onim što je reakcija bila Vijeća ministara u vezi sa ovih 16 zakona i preuzimanja odgovornosti za njihovo usvajanje u Parlamentu i proceduri Parlament BiH.

Postoje dvije mogućnosti, kad je riječ o toj reakciji.

1. Predlažem predsjedavajućem gospodinu Šimiću, da napravi prekid u ovom trenutku sastanka, član sastanka našeg doma naroda i apsolutno ne dolazi u obzir da nešto iza čega su stali svojim potpisom Vijeće ministara o važnosti i hitnosti tog postupka provedemo bez prisutnosti predstavnika Vijeća ministara. Ja se zahvaljujem članovima Predsjedništva koji poštju Poslovnik i koji su u stvari ukazali najviši stepen političke kulture i odgovornosti za vršenje svoje funkcije tokom proteklog perioda. Želim, povodom druge reakcije predložiti da napravite jednu pauzu 10 minuta i da pozovete Vijeće ministara kao predsjedavajući s punim autoritetom Kolegijuma da se ovdje, na njihovim mjestima oni nađu i da učestvuju, prate reagovanja Doma naroda. Tim prije, što je Dom naroda u proteklih nekoliko mjeseci, nepuna skoro dva i nešto mjeseca, pokazao punu odgovornost i punu spremnost na suradnju sa Predsjedništvom i Vijećem ministara u skladu sa svojom zakonskom i ustavnom ulogom. Kasnije ćete vidjeti u nekim drugim zakonskim prijedlozima postoji jedan problem, odnosa o kojem je govorio gospodin Šimić. Vidjet ćete da čak i na zakonske akte koje smo mi predlagali nema adekvatnog profesionalnog odgovora koji kaže, evo vam to dajem odgovor na znanje i zato predlažem da članovi Kolegija gospodin Šimić odluče o mom zahtjevu da se napravi ovakva intervencija. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodinu Spahiću. Izvolite gospodin Rodić mislim da se javio.

DRGUTIN RODIĆ

Poštovano predsjedništvo, poštovani članovi Predsjedništva BiH, drage kolege delegati, ja moram da kažem i, također, da izrazim žaljenje za što danas ovoj sjednici ne prisustvuje niko iz Vijeća ministara i moram da vam kažem da ovo pismo koje smo mi dobili i koje smo tražili kod usvajanja ovog zakona je proglašio Visoki predstavnik, nije nas u Klubu srpskih delegata ubijedio o hitnosti ovakvog jednog postupka. Međutim, mi smo spremni danas da raspravljamo o ovim pitanjima, naravno, želimo da ova pitanja raspravljamo tačku po tačku i da donosimo odluke onako kako mi iz Kluba srpskih delegata smatramo, u ovom trenutku da je naprihvatljivije.

Moram da upozorim ovaj visoki dom još na jednu činjenicu. Ja mislim da je najpreće danas i najhitniji postupak koji stoji pred ovim domom i drugim domom u Parlamentarnoj skupštini BiH, jeste Izborni zakon. Međutim, kada

pogledam sve kako teku ove pripreme i rokove koje smo dobili do treće sedmice juna 2001.godine, mislim da to nećemo moći da ispoštujemo. Iz tog razloga, čini mi se, da ovo obrazloženje nam nije dalo ni jedan drugi dodatni razlog o hitnosti i predlažem da ovi zakoni uđu u proceduru po redovnom postupku. Hvala vam.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodine Rodiću. Mi u 3. sjednici ne možemo mijenjati dnevni red. On je usvojen na početku 3. sjednice. To ćemo raditi u 4. sjednici i to je predviđeno. Izvolite, ko se dalje javlja. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi članovi predsjedništva, kolege delegati, dame i gospodo, ja neću ponavljati ono što je rečeno, a to je da mi nismo u našem klubu dovoljno ubijedeni u to da ovaj dopis koji smo dobili obezbeđuje potrebu za hitnošću, ali ću reći nešto drugo što je po meni nedopustivo a što se nalazi u ovom obrazloženju. Zaista, način pisanja ovog obrazloženja sampo sebi, najmanje što mogu reći je čudan, sa nekim izrazima poput u normalnim zemljama itd. j se jednostavno kao delegat pitam, ako smo nenormalna zemlja u čemu smo mi to nenormalna zemlja i može li Vijeće ministara da kaže šta je to što nas čini nenormalnom zemljom. Ono što ne mogu prihvati kao delegat, jeste adresiranje odgovornosti za nerad Savjeta ministara Domu naroda BiH. Odnosno Parlamentarnoj skupštini BiH, a to je jasno rečeno na prvoj stranici, gdje Savjet ministara nije uradio svoj dio posla oko zaposlenosti i ostalih obaveza koje je obećao biračima, u vrijeme izborne kampanje i sada pokušava taj problem prenijeti na Parlamentarnu skupštinu. Meni je žao što ja ne mogu da se obratim Svjetu ministara, jer oni nisu ovdje i to pokazuje stepen uvažavanja ovog doma, ali naravno to je priča za neku drugu priliku.

Dakle, ponovit ću ključno, ne mogu prihvati kao delegat da sam bilo čim uticao na to da Savjet ministara nije uradio ono što je obavezao se da će uraditi. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Riječ ima Ilija Šimić, delegat Doma naroda.

ILIJA ŠIMIĆ

Poštovane kolege, dopustite mi da ne koristim mikrofon predsjedavajućeg da kratko izrekнем ovo što imam, što sam i kao voditelj ovog zasjedanja, naime, ja sam po dužnosti a i po dubokom osobnom uvjerenju konstatirao žalosnu činjenicu da ne prisustvuje niko od Vijeća ministara i predložio sam kako da iz toga izademo da Kolegij tu situaciju sagleda da se sastanemo sa Vijećem ministara da im napišemo itd. Ja vas molim danas u tome podržite, da nas ovlastite, a naprotiv ja ne bih bio za prekid, upravo da pokažemo spremnost da radimo, to nisu nenormalni uvjeti. Mi imamo njihov tekst o žurnosti ovih zakona i ja to obrazloženje uvažavam, a mi ćemo kao dom i kao Parlamentarna skupština rasprviti sa Vijećem ministara za što ih nema. Ja uvažavam sve njihove poslove i sve obaveze, one su sigurno mnogo veće nego što mi možemo,

možda i misliti. Mi znamo,zapravo, da oni funkcioniraju i u suženom broju ljudi i u jednom ustavnom malo čudnom konceptu, ali neću sada to obrazlagati i ulaziti u ta pitanja. Ja vas molim i pozivam da nastavimo raditi, kao i vi ostali, zahvaljujem članovima Predsjedništva na jednom odgovornom odnosu prema Parlamentarnoj skupštini BiH i ovom domu, a mi ćemo to postići i kod Vijeća ministara.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se zahvaljujem uvaženom kolegi Šimiću. Za riječ se javio delegat Dragutim Ilić.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi gosti, hoću sa indignacijom da odbijem pismo predsjedavajućeg Savjeta ministara, kao ne prihvatljiv način komuniciranja sa ovim visokim domom i da podržim predsjedavajućeg gospodina Šimića i namjeru Kolegijuma da sa Vijećem ministara ubuduće dogovori način saradnje i ophodenja. Odnos Savjeta ministara prema Domu i njegovim stavovima ne ne prihvatljiv molim vas, ali mi kao odgovorni ljudi, koji želimo odgovorno da vršimo svoju dužnost ćemo danas raditi i mi ćemo svoj posao završiti i time pokazati svima onima koje je narod izabrao posredno ili neposredno kako treba odgovorno vršiti svoju dužnost.

Također, želim da istaknem da Visoki predstavnik kao nesporni autoritet u BiH i vrhovni autoritet u BiH, treba da ima što manje posla, a imat ćega ukoliko mi budemo radili svoj posao. Po ne znam koji put pozivam da mi koji smo birani u ime naroda preuzmemosvoju odgovornost i vršimo svoj posao, da to ne prebacujemo na predstavnike međunarodne zajednice, koji su nam kao prijatelji dobro došli ovdje da nam pomognu u rješavanju naših problema, ali moramo svi da shvatimo da oni ne mogu vršiti i raditi naš posao. To je naša obaveza i zato predlažem da danas radimo nastavak 3.sjednice, ali tako što bi zaista raspravljali tačku po tačku a ne da usvajamo zakone onako upaketu, jer mislim da ima i onih zakona koji zaslužuju redovnu proceduru i neće biti nikakav problem da se oni u redovnoj proceduri usvoje. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Iliću. Replika Rodić.

DRAGUTIN RODIĆ

Gospodine predsjedavajući, htio sam samo da pojasmim da ne bude zabune, ja nisam tražio uvrštavanje Izbornog zakona u ovu sjednicu, jasno je to da ne može, nego sam samo u kontekstu hitnosti zakona rekao da je jedan od najhitnijih i prioritetnijih zadataka Izborni zakon.

ILIJA ŠIMIĆ

Dakle, nije replika,neka vrsta ispravka krivog navoda. Hvala lijepa. Gospodin Nikola Špirić se javio za diskusiju.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, cijenjeni gosti, uvaženi delegati, moja možda i mana jeste što ne znam govoriti nego direkt, ali mislim da je ovo mjesto gdje se jedino tako može doći do cilja kojem bi trebao težiti Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Mi danas konstatujemo po ne zna se koji put sjednici Doma ne prisustvuje niko iz Savjeta ministara BiH. Ima li išta logičnije, ako se svi slažu da je to nužno, tražimo prekid, pauze da ih pozivamo, ubjeđujemo, nego da danas prema Predstavničkom vijeću pokrenemo inicijativu preispitivanja povjerenja Vijeću ministara, pa da vidimo ko je za Vijeće ministara da radi na ovakav način a ko je za izmjenu stava, nema drugog načina i nema drugog legitimisanja i ne može jare i pare i ne možeakoje iz moje stranke da ostane, ako je iz druge on ne može. Dakle, jesmo li spremni, licem u lice, da kažemo da tražimo preispitivanje odgovornosti Vijeća ministara da to Predstavničko vijeće koje bira Vijeće ministara. Ja pokrećem, dakle, inicijativu da se jednim zaključkom obratimo nadležnom vijeću koje je biralo Savjet ministara. Da pokrene pitanje odgovornosti.

Druga stvar, žalosno je da predsjedavajući Predsjedništva BiH, također, gospodin Radišić, nađe za shodno da bude ovdje samo kada je neko iz visoke delegacije od međunarodnih predstavnika. Njegovo je mjesto, takođe ovdje da sjedi na ovom domu, jer ne mogu da shvatim da gospodin Radišić ima više obaveza od gospodina Belkića i gospodina Križanovića koji nadu vremena da sjede na ovom domu, koliko im vrijeme dozvljava i ja želim stvarno da se o tome raspravlja. Ne može neko biti na privremenom radu u Predsjedništvu ili neko na privremenom radu u Vijeću ministara ili neko na privremenom radu ovdje a da građanima obećavamo kako će biti bolje. Neće dok svi ne ponesu odgovornost za činjenje ili ne činjenje. Dakle, to je moj stav, odnos prema Vijeću ministara i odnos prema članovima Predsjedništva, ali da krenemo dalje.

Ja mislim da mi ne trebamo blokirati naš dio parlamentarne rasprave. Mi možemo danas isfolirati javnost. Pa da kažemo nema Vijeća ministara nećemo ni mi da radimo. Moj jasan stav prema Vijeću ministara je izrečen, a hoću da kažem da mi danas trebamo napraviti korak naprijed. Mislim da dugo mi imamo ove zakonske projekte, koji će svaku sjednicu biti pred našim očima i mi ćemo raspravljati o stepenima htinosti ima li ili nema, hoćemo li ili nećemo, ja sam danas da se mi izajsnilo o ovom pismu Vijeća ministara i da idemo od zakona do zakona i da kao Dom naroda Parlamentarne skuštine BiH napravimo prvi korak.

Vidite, ne može se zarad autoriteta međunarodne zajednice i Visokog predstavnika koja je uradila jedan dio posla na prostoru BiH, ne može se zarad nerada organa koje smo mi birali ovo vječito odlagati. Ja sam zato da mi ovaj prvi korak napravimo i pokažemo da smo ozbiljan dom i da želimo o svemu raspravljati i da nema bezizlaznih situacija za poslanike – delegate ukoliko že. Dakle, predlažem od zakona do zakona da se izjašnjavamo i da danas, vjerovatno ćemo mi doći do toga da će dio zakonskih projekata, prepostavljam

ako ima raspoloženja biti napravljen. Ono što se meni ne dopada, zamka u koju smo pali u prošlom sazivu i sada, da mi želimo pred očima međunarodne zajednice nekog slikati čak kooperativnog a čas nekooperativnog, pa jedno vrijeme ne valjaju Hrvati, drugo vrijeme ne valjaju Srbi, treće vrijeme ne valjaju Bošnjaci, toga se treba okaniti, otvoriti parlamentarnu raspravu i usvajati zakonske projekte koji su potrebni građanima BiH. Hvala vam lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Špiriću. Slijedeći diskutant je gospodin Ivo Živković. Ja vas podsjećam poštovane kolege, da smo mi na raspravi o zakonima Visokog predstavnika o žurnosti tih zakona, dakle, jednoj vrsti dnevnog reda i ja molim da se tri minute zadržavamo na ovoj raspravi. Hvala lijepa.

IVO ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem gospodinu predsjedatelju, gospodo zastupnici, uvaženi članovi Predsjedništva, poštovani gosti, također, želim kratko reći nekoliko svojih razmišljanja o nastalom problemu.

Prvo da kažem da, za one koji to možda slučajno ne znaju, ne branim Vijeće ministara jer nisam njihov odvjetnik, ali sam slučajno trebao jednog ministra jutros iz Vijeća ministara i onda sam informiran da traje izvanredna sjednica Vijeća ministara upravo sada dok mi ovdje sjedimo, koja je počela nešto ranije, tako da je to jedan od razloga za što ovdje nema nikoga iz Vijeća ministara, ali sa dijelom izrečenih kritika na nazočnost gospode ministara iz Vijeća ministara na Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, dobrom dijelom stoji, jer ne može se, obzirom da sam bio zastupnik i u prošlom sazivu, stoji konstatacija da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, kada je u pitanju tretman od Vijeća ministara bolje posjećen sa njihove strane, nego što je to ovaj dom, to govorim na osnovu svog skromnog iskustva iz prošlog saziva.

Kada su u pitanju ovi zakoni, obzirom na njihovu hitnost i na pojašnjenje koje nam je stiglo, ja skromno predlažem da mi pristupimo radu od zakona do zakona i drago mi je da o tome, koliko vidim postoji politička volja i raspoloženje kod većine delegata i zastupnika u ovom domu i to je ono što je pohvalno i ako budemo tako radili, vjerojatno arbitraža i pomoći međunarodne zajednice, koja je često, od određenih i političkih stranaka i kolega poslanika, shvaćena kao miješanje u naše unutrašnje stvari će biti manja, manje potrebna, s tim što ipak moramo reći da u nekim situacijama, u kojima minismo mogli naći zajednički politički fon, je naprsto međunarodna zajednica moralu intervenirati, da bi uopće ova zemlja unekom situacijama mogla ići naprijed. Ja vas, dakle, pozivam i pridružujem se ovdje izrečenim stavovima. Drago mi je da većina poslanika, koji su do sada govorili u tom smislu misli, ja nisam ni za kakvu pauzu i ja predlažem da mi nastavimo raditi od zakona do zakona, sukladno pojašnjenju koje nam je stiglo i hitnosti donošenja ovih zakona, a vjerujem da će se utoku jošnastavka 3. sjednice, gospoda ministri iz Vijeća ministara pridružiti radu našeg doma. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Uvažene kolege izaslanici Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, mi imamo sve uslove da odlučujemo po ovoj tački dnevnog reda. Diskusije koje su se pojavljivale s prem odnosa Vijeća ministara su naravno legitimne i po meni nema opravdanja da ni jedan od predstavnika Vijeća ministara, pa čak i ako je u toku zasjedanje Vijeća ministara ovdje nije prisutan su u principu treba da regulišu ili kroz zaključak koji je predložio predsjedavajući Doma Ilija Šimić, da se jednim zaključkom Kolegij obaveže da dodatno vidi sa Vijećem ministara oko saradnje Doma ili se može razrješavati shodnočlanu 109.u kome su već na određeni delegati iskazali jednu vrstu svog ne povjerenja s prem ovakvog odnosa Vijeća ministara i mislim da to pitanje treba potpuno odvojiti od ove tačke dnevnog reda, da se ne bavimo, dakle, pod ovom tačkom više Vijeće ministara, ali da se bavimo sadržajem. Sadržaj je takav da u principu usvajanje ovih zakona od Doma naroda Parlamentarne skupštine jeste izuzetan test za spremnost ovog saziva Doma naroda Parlamentarne skupštine da pokrene proces u pozitivnom smislu. Mogu se najrazličitije formulacije koristiti da nešto, ili različita procedura da nešto ne bude usvojeno, ali ukoliko mi želimo i bosanskohercegovačkoj javnosti i svjetskoj javnosti dati do znanja da smo sposobni voditi ovu zemlju, da će nam pomoći nametanje zakona od strane međunarodne zajednice sve manje trebati, onda mi ove zakone trebam ousvojiti pa čak i sa argumentacijom da bi već na narednoj sjednici, oni koji nisu zadovoljni sa njima mijenjali.

Postoji za mene još jedan bitan momenat. Ne usvajanje zakona, vezanih za simbole ove države koji se u principu predstavljaju ovu zemlju od UN a nadamo se uskoro i u Vijeću Evrope, predstavlja jednu vrlo ružnu konotaciju pa ako hoćete može sugerirati vrlo loše zaključke o određenim političkim snagama u ovom zemlji. Mislim da je ovo trenutak kad Dom naroda i to baš Dom naroda, ja bih to posebno volio, čak i prije Predstavničkog doma, treba da donese jednu ovaku odluku o usvajanju ovih zakona, jer sam ubijeden da je to odluka u interesu sva tri bosanskohercegovačka naroda i u interesu vraćanja legitimiteta Parlamentarnoj skupštini BiH. Vraćanja ovlaštenja nama. Sve dok ovaj zakon ne usvojimo, mi nemamo nikakva ovlaštenja vezano za njeg, kad ga usvojimo imamo sva ovlaštenja i promjena i iniciranja novih zakonskih ili podzakonskih projekata, vezano za ovu oblast. Hvala vam.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodinu Tokiću. Za riječ su se javili gospoda Spahić, Turjačanin i Genjac. Ispričavam se što skraćujem samo na prezimena, ali zbog racionalnosti.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, pošto uvidam da je sasvim razložno povući prijedlog o pauzi, jer je to proisteklo iz reakcija na neprisustvo Vijeća ministara i da vidim da je potpuna saglasnost sva tri kluba u Domu naroda BiH da se ovim poslom direktno sada pozabavimo, predlažem da predemo na rad, s tim što bih želio reći, pošto ste vi tražili još dodatno izjašnjenje oko pisma i neki učesnici su u raspravi to akcentirali, koje je uputio gospodin Matić, želio bih reći svoj stav oko toga. Ja smatram da najtačnija rečenica u ovom pismu jeste, da svako odgadanje usvajanja ovih zakona, jasno... odgovornost za ne otvaranje radnih mjesta u zemlji. Mislim da je to najtačnija rečenica i koja se tiče sudbine građana i naroda i narodnosti i manjina u BiH, toje ključ i odgovornosti naše. Nije ključ u tome da se mi takmičimo sa Predstavničkim domom i nije ključ u tome da se mi naduravamo sa Predsjedništvom ili sa Vijećem ministara i nije ključ u tome da, povodom ovog dogadaja koji se zove postupak razmatranja i usvajanja zakona, koje je usvojio Visoki predstavnik, otvaramo široku debatu i tu bih se složio sa gospodinom Tokićem, treba se koncentrisati na ove zakone, slažem se i ne može se u paketu ništa usvojiti, zakon po zakon, to je sasvim naromalno, s tim što bih ja želio da kažem tim povodom, da su, da isto pravilo igre u ovoj parlamentarnoj br... važi za svaki zakon pojedinačno, kad ga razmatramo. Trebamo ga, kako bih rekao, ustavnu poziciju ovog parlamenta deblokirati u skladu sa činjenicom da je gospodin Matić u zadnjoj rečenici naveo. Dosadašnja praksa u primjeni ovih zakona, a to smo tražili prošli put, ja sam na tome insistirao, to je uloga Vijeća ministara, ukazujena potrebu njihove inovacije, što nije moguće izvršiti dok se nametnuti zakoni ne usvoje u proceduri utvrđenoj poslovnicima Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Za mene su to dva argumenta, koja su primarna. Oni koji žele mijenjati situaciju i političke odnose u BiH, trebaju deblokrati proces i zato danas imamo mogućnost da usvajajući ove zakone, otvorimo sebi prostor za jednu normalnu ustavnu proceduru u zemlji da uredimo odnose onako kako odgovara novimokolnostima u BiH. Dakle, primarni su unutrašnji razlozi, a naravno važni i vanjski razlozi usvajanja zakona i zbog toga bih vam rekao da ja povlačim još jednom svoj prijedlog i predlažem gospodinu Šimiću da on, ukoliko nema suštinske rasprave o pismu i o potrebi, zajedno sa Kolegijom preporuči usvajanje ovih zakona odnosno u proceduru.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodine Spahiću. Gospodin Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Uvažene Kolege delegati, cijenjeno Predsjedništvo, ja bih, također, sad podržao i ovo povlačenje koliko shvatam gospodina Spahića da Dom naroda redovno nastavi sa svojim radom, bez obzira na ... gospode iz Savjeta ministara, iz prostog razloga što na taj način i mi dajemo sebi dajemo jednu specifičnu težinu koju namo ni ne daju svojim ovdje ne prisustvom. To je prvi momenat.

Drugi momenat, najbolji odnos Doma naroda prema ovom domu, pardon Ministarskog vijeća prema ovom domu naroda jeste i ovo pismo, odnosno obrazloženje koje smo mi tražili oko hitnosti usvajanja ovih zakona. Ovdje se poziva na sjednicu Vijeća ministara od 3.mjeseca o.g. Mi smo ovu sjednicu 3. u početku imali, mislim da je proteklo od prilike dvadesetak dana. Oni znači za

shodno nisu našli ni da se ni na inicijativu datu iz Doma naroda, oko dodatnih obrazloženja o hitnosti zasjednu i da nam daju sa takve sjednice, da ne kažem, jedno validno obrazloženje. Ja ne ulazim, da ne kažem ... koja je gospoda sa mog kluba ponovila koja su dosta i nejasna i ne precizna, kada se tiče same hitnosti posla.

Ono što, trakođe želim da ponovim ovdje je, to je ono što je moj kolega Špirić rekao. Ja sa zahvaljujem ovdje gospodi članovima Predsjedništva BiH iz redova bošnjačkog i hrvatskog naroda a želim da se u ovoj protesnoj noti koja će se uputiti Vijeću ministara u tekst takve note jedna uputi i predsjedavajućem, aktuelnom, Predsjedništvu BiH, koji nije našao za shodno od konstituisanja ovog doma do dana današnjeg da podsjeti ovaj dom i da mu barem na taj način ukaže dostoјno poštovanje. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala gospodine Turjačanin. Gospodin Genjac.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, uvaženi članovi Predsjedništva, cijenjeni gosti, potpuno je jasna stvar ovdje da stvar ne zamagljujemo. Vijeće ministara ima mnogo posla, ima mnogo obaveza, ima mnogo dužnosti, ali što se tiče ovih zakona Vijeće ministara je svoj posao završilo.

Što se tiče ovih zakona, svoj posao nije završila Parlamentarna skupština BiH, odnosno Predstavnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine. Ne postoji više potreba ni za kakvim obrazloženjima, obrazloženje daje život, zakoni koji žive i s tog aspekta ovi zakoni su najhitniji, upravo, za Parlamentarnu skupštinu, jer čekaju na usvajanje na Parlamentarnoj skupštini i mislim da postoje svi razlozi, postoji poslovnička procedura, postoje sva obrazloženja i interesi za to, prije svega pošto je na nama, na Parlamentarnoj skupštini, na domu naroda, interesuje me prije svega da li Kolegij uviđa hitnost i važnost ovih zakona i da li Kolegij ima jedinstven stav u pogledu potrebe razmatranja i donošenja ovih zakona, u skladu sa članom 100. Poslovnika. Hvala.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodinu Genjcu. Ivo Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjeno predsjedništvo, kolege, ja sam bio ohrabren na našoj prošloj 3. sjednici, ne prošloj nego onoj koju smo prekinuli, usvajanje jednog, čini mi se mudrog zaključka tad, a to je da prekinemo sjednicu, pa da nastavimo rad 3. sjednice sa ovim zakonima, koje tad nismo prihvatali samo iz jednog razloga. Tad to nismo prihvatali jer smo tražili pojašnjenje o potrebi postupka hitnosti za ove zakone od Vijeća ministara. Mi smo to pojašnjenje gospodo dobili. U pojašnjenju vrlo pecizno piše, pišu razlozi za što Vijeće ministara smatra da su ti zakoni, za što ih je potrebno donijeti po hitnom postupku, a mi svi, koji sjedimo u ovim klupama i po nekoliko godina, vrlo dobro znamo kad su ovi zakoni davno ušli u parlamentarne procedure, kako u

tim procedurama nismo donijeli i prisilili Visokog predstavnika da ih doneše i ja vas molim, da ove zakone donešemo danas na nastavku ove sjednice, da preuzmemmo odgovornost za zakonsku regulativu u ovoj zemlji, jer sve drugo, objektivno će se tumačiti po meni s pravom kao opstrukcija. Zbog toga, ja isto tako, apsolutno stojim na stajalištu da, praktično naš kolegij sa Vijećem ministara, mora održati jedan hitan sastanak i dogovoriti se oko metodologije rada i saradnje Vijeća ministara i ovog doma, kad je u pitanju zasjedanje i držim da i moja kritika stoji isto tako prema Vijeću ministara, što neko od predstavnika Vijeća ministara onako kako to piše u našem poslovniku tamo nije ovdje prisutan, jer podsjećam na Poslovnik. U Poslovniku decidno stoji da ne mora kompletno Vijeće ministara biti prisutno, ali mora predstavnik Vijeća ministara biti prisutan na sjednici. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodinu Divkoviću. Gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja mislim da mi sužavamo raspravu i da ćemo doći do tačaka dnevnog reda o kojima mi rapsravljam – zakoni. Nije ovo nebitno, ovdje se zamagljuju druge stvari. Jesmo li mi kao dom spremni poštovati vlastiti poslovnik član 139. tačka c) gdje se kaže da je Vijeće ministara dužno, preko svog predstavnika, dakle, ne moraju ljudi direktno da prisustvuju i daju tmačenje zakona.

Sad će vam reći moje videnje za što Vijeće ministara ne prisustvuje kad su ovi zakoni u pitanju. Vijeće ministara je poslužilo samo kao legalni posrednik da se zakoni uvedu u parlamentarnu proceduru i ponašalo se kao informativno tehnički centar OHR-a. Budu li ljudi znali nazive zakone koje su nam poslali ja će demisionirati. To nije dobro za BiH. Ja gledam kao što odmiča rasprava, tako oni koji imaju članove Vijeća ministara, lagano ih relaksiraju i oslobadaju odgovornosti za ono što čine ili ono što loše čine. Mi imamo dva dopisa Vijeća ministara sa iste sjednice. Znate gospodo za što danas nema članova Vijeća ministara, zato što se ni oni nesretnici ne mogu dogovoriti. Zato ih nema, jer kako je moguće da dobijemo jedno pismo sa druge sjednice i drugo pismo sa druge sjednice, a kad smo mi prekinuli zasjedanja Doma naroda i tražili izjašnjenje Vijeća ministara a ne ljubavno pismo. Ne sporim ja da ima hitnosti, ja će reći šta mislim o zakonima, ali će jasno i glasno da kažem šta mislim o radu organa BiH. Pa ne može ekonomski situacija biti gora, nego što je, a da mi konstatujemo da ljudi ne rade, neće da rade ili ne žele da rade, pa sad kažemo imaju prečeg posla, a nama ovdje kaže ovo je hitno i urgentno. Ja ne znam ko ovdje zamajava koga.

Jesmo li spremni ili nismo spremni da svi organi ponesu dio svoje odgovornosti. Ja sam evo dao svoj prijedlog u skladu sa Poslovnikom da se delegati potpišu i da pokrenemo inicijativu. Hoće liona proći oli neće, to je manje bitno, ali ona pokazuje imamo li mi snage da izvršnu vlast natjeramo da rade. Ja mislim da ovakvo pitanje i obraćanje Domu naroda, govori u suštini u kakvom je političkom ambijentu Vijeće ministara, koje nije smjelo da otvoriti drugu raspravu. Nemam ja drugog tumačenja i ja ne dozvoljavam da sa iste sjednice dobijemo dva dopisa. Znači, Vijeće ministara po nalogu Domu naroda nije

zasjedalo i to mora da se konstatiše, izuzev ako vi ovo drugačije ne čitate i, dakle, to je moj aktivan stav i ja ću tražiti da delegati koji to podržavaju se izjasne i da idemo u proceduru, vezano za zakone ono što je naš posao. Hvala vam lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa gospodine Špiriću. Ja sam mislio da se niko ne javlja, ali dr Genjac se javlja i ima pravo na to.

HALID GENJAC

Pozdravljam članove Vijeća koji su upravo stigli i time smo ključnu smetnju za usvajanje ovih zakona otklonili. Prema tome, danas ćemo imati usvojene zakone, ali želim još da dodam, na svoje pitanje koje sam postavio. Mi smo na početku ove sjednice imali zaključak da nastavimo sjednicu u trenutku kad dobijemo stav Vijeća ministara. Stav Vijeća ministara dobili smo 14.5., pitam Kolegij za što je sjednica Doma naroda zakazana tek danas, kad je zaključak bio u trenutku kad se dobije stav Vijeća ministara da se zakaže sjednica. Dakle, dva pitanja za Kolegij.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Halidu Genjcu. Vidim da se niko više ne javlja. Bilo bi dobro odgovoriti dr Genjcu na pitanje, ali ja mislim da se odgovor zna unaprijed. Naprosto nije bilo mogućnosti s terminima i obavezama, jedan dom, drugi dom, druge obaveze i Kolegija itd. Stvar se može tumačiti ovako ili onako ali naprosto tako stoje stvari. Ja molim gospodina Spahića, ako nije nešto bitno da ne otvaramo rapsravu dalje nego da krenemo na posao.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja bih želio gospodine Šimić, prvo da konstatujemo da su stigli predstavnici Vijeća ministara i da smo mi tokom diskusije omogućili njima dolazak na rad. To je vrlo bitna činjenica i mijenja kako bih rekao, pogotovo što je gospodin Ivan Knežević skrenuo pažnju na njihovu tekuću sjednicu Vlade u ovom trenutku, ja mislim da treba cijeniti.

Drugo, formalno pravno nema ni poslovničkih više prepreka u tom pogledu. Ja sam i prošli put tražio da se izjasnimo o zakonima tačku po tačku. Ponavljam, pismo koje je dostavio gospodin Matić je krajnje korektno. Ja bih lično isto to potpisao i smatram da je sa punim integritetom skrenuo na pažnju poslanicima na unutarnje razloge, više nego na vanjske potrebe, da pristupimo ovom poslu. Predlažem da mi danas ne zaključujemo ništa u skladu sa onim što je govorio gospodin Špirić, možda sasvim nešto suprotno da je potrebno da idemo na pripremu novog zakona u Vijeću ministara koje bi ga stvorio efikasnim izvršnim organom vlasti i dao im veće mogućnosti da rade operativno u odnosu na ovu blokadu koju činimo i mi i naš sistem u cjelini interesima građana i onih kojih se ovo tiče.

Predlažem da ne otvaramo dalju debatu, ne postavljamo pitanje kad je šta zakazano i da pristupimo poslu, kakva je obaveza bila, jer je ovo nastavak sjednice i ne možemo otvarati druga pitanja izvan onoga što je dnevni red.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću. Predlažemo da više ne raspravljamo. Netačan navod, moram poslovnički dati gospodinu Špiriću. Inače javnost je učinila svoje, ako nije javnost, ja naravno pozdravljam članove Vijeća ministara.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, kako vrijeme odmiče, stvari na sreću postaju jasnije. Imamo predstavnike Savjeta ministara i mene interesuje, da li je na zahtjev Doma naroda. Dakle, pitam Vijeće ministara održana sjednica Vijeća ministara iz koje proisteklo pitanje pismo koje smo dobili? Je li ili nije? Pa netačan je navod, rekli ste imamo Vijeće ministara i možemo preći. Svi su dobro radili, kad se pojave dobro su radili. Ja govorim smao, interesuje me da li je posvećena bila sjednica poslije našeg prekida iz koje jre rezultiralo pismo koje smo dobili. Ja imam informaciju da nije gospodo i zato postavljam ovo pitanje ne zato što su meni bliži ili dalji članovi Vijeća ministara nego vama. Ja molim, ja imam pravo na inicijativu, a pravo je gospodina Ibre Spahića hoće li je podržati ili neće kao delegata.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala. Ja ovim zaključujem raspravu. Mi prelazimo na izjanjavanje po članu 100. o zakonima. Svi ste tražili da idemo zakone redoslijedom kako su bili u prošloj, u prošlom dnevnom redu. Dopustite, ja ću čitati jedan po jedan zakon, a mi ćemo se izjašnjavati da li prihvaćamo da ovaj zakon razmatramo po članu 100.

Izvolite gospodine Špiriću, nema nikakvih pauza, nastavljamo raditi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim, nema potrebe što nerzvoza, što brzina, evo zakona pred nama. Reći ćemo šta mislimo o zakonima. Ja sam gospodine predsjedavajući u skladu sa Poslovnikom član 109. tačka 1. pokrenuo inicijativu i ja tražim da se izjasnimo o njoj. Ona hoće li dobiti većinu ili neće, molim lijepo, nema nikakvih problema. Ja vas molim da se pokrene inicijativa, kakva će sudbina biti, to govori o našem stavu prema izvršnim organima.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodo kolege, ja se sa kolegom Špirićem apsolutno slažem. Nema nikakve nervoze, niti potrebe za nervozu. Valja usputno konstatirati, molim vas kolege, da naš poslovnik nije baš dobro izričit i izoštren u nekim vašnim svojim točkama, tako da stav 3. člana na koji se kolega Špirić poziva kaže da je predsjedatelj obavezan poslati ovu inicijativu Predsjedništvu BiH i Vijeću

ministara BiH i samo to kaže u stavu 3. I ja će tako i postupiti kolega Špiriću. To je moje tumačenje i mislim da imam pravo na to jer drugačije ne piše u Poslovniku. Pozivam vas da se izjašnjavamo. Gospodine Genjac. Izvolite za govornicu.

HALID GENJAC

Postavio sam pitanje da li Kolegij ima jedinstven stav da se ovi zakoni razmatraju po članu 100. Poslovnika, odnosno po hitnom postupku. Koji je stav Kolegija? Da li Kolegij ima jedinstven stav i molim vas ako možete da mi odgovorite.

ILIJA ŠIMIĆ

Ja bih vam mogao odgovoriti, ali mislim da bi Kolegij prejudicirao u ovom slučaju će Kolegij demostrirati ili na sreću ili na žalost ono kakva je njegova suglasnost. Pošto se mi ovog momenta očituјemo i o stavu Kolegija, to je jasno. U momentima kada takav odgovor ima smisla i kada ne bi utjecao na dalji tok našeg rada, onda bih vam ja odgovorio, evo ovog momenta, ja vas pozivam da svi skupa glasamo pa će se vidjeti šta je Kolegij.

Ja vas pozivam da glasujemo o Prijedlogu zakona o zastavi BiH, da li ga prihvaćamo razmatrati po članu 100. našeg poslovnika.

Molim ko je za, da se izvoli izjasniti?

Je li netko glasao protiv ili suzdržan. Ja sam viđio da nije, ali sam dužan to pitati. Konstatiram da je jednoglasno prihvaćeno da o Zakonu o zastavi BiH raspravljamo po hitnoj proceduri.

Ja će poštovane kolege sada učiniti jedan zaključak opet na tragu nedovoljne izoštrenosti našeg poslovnika. Ovim smo mi ovaj zakon zapravo i usvojili, jer o njemu nema amandmanske rasprave, nema mogućnosti, ali to u Poslovniku nije rečeno. Ja mislim da ovdje su naši eksperti, stručne službe pa ćemo vidjeti, nije rečeno idemo dalje.

Pozivam vas da se izjasnimo o Prijedlogu zakona o grbu BiH, da li ga, također tretiramo po članu 100.

Ko je za?

Opet je jednoglasno.

Konstatiram da smo ujedno, osim člana 100. I usvojili ovaj zakon, tako da Bosna i Hercegovina ima i ovaj zakon usvojen od ovog doma.

Slijedeći je Prijedlog zakona o državnoj himni BiH

Ja vas pozivam ko je za, da prihvatimo i ovaj zakon?

Jednoglasno, zahvaljujem lijepo i ovaj zakon je usvojen.

Ad.4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH

Ko je za? Opet je jednoglasno i ja vam srdačno zahvaljujem.

Ad.5. Prijedlog zakona o Sudu BiH

Pozivam vas da glasujemo.

Ko je za? – 9 je za.

Ko je protiv? – 5 je protiv. Entitetsko glasanje nije potrebno. Jasno je ovdje imamo, nemamo entitetsku suglasnost i ja konstatiram da ovaj zakon nije prihvaćen za raspravu po članu 100. našeg poslovnika. Dalnja je procedura poslovnička i politička ako je dopušteno reći.

Ad.6. Prijedlog zakona o Državnoj graničnoj službi BiH

Pozivam vas da se izjasnimo. Gospodine Tokiću, izvolite glasati, riječ je o Državnoj graničnoj službi BiH.

Jednoglasno. Zahvaljujem vam, Zakon o Državnoj graničnoj službi smo usvojili.

Ad.7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o civilnoj – pardon onda da usuglasimo, ja ću čitati o kojem je zakonu riječ. Ja pred sobom imam papir koji ne proglašavam službeni, ali ću čitati ono što imam.

Ad.7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH

Ko je za? – 9 za.

Protiv ko je? – 5 je protiv.

Konstatiram da nismo uvojili Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH i ide na usuglašavanje.

Ad.8. Prijedlog zakona o administrativnim taksama i tarifa adiministrativne takse

Ko je za, da prihvatimo ovaj zakon po proceduri člana 100. – 9 za.

Ko je protiv? – 4 protiv – 5 je protiv.

I ovaj zakon ide u posovničku proceduru.

Ad.9. Prijedlgo zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama BiH

Ko je za to da se usvoji ovaj zakon, po članu 100. naravno, uvijek je riječ o članu 100.?

- 9 za.

Ko je protiv? – 5 je protiv.

Ista daljnja poslovnička procedura.

Ad.10. Prijedlog zakona o standardizaciji BiH

Ko je za član 100.? Jednoglasno. Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zakona o standardizaciji BiH

Ad.11. Prijedlog zakona o mjeriteljstvu BiH

Ko je za to, član 100. Jednoglasno. Zahvalujem. Usvojili smo Zakon o mjeriteljstvu.

Ad.12. Prijedlog zakona o osnivanju Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo BiH.

Ko je za to, da po članu 100. Prihvatimo tretman ovog zakona i ujedno usvojimo zakon?

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zakona itd.

Ad.13. Prijedlog zakona o mjernim jedinicama BiH

Ko je zato da ga tretiramo po članu 100.? Jednoglasno, usvojili smo Zakon o mjernim jedinicama BiH.

Ad.14. Prijedlog zakona o akreditiranju BiH

**Ko je zato da po članu 100.prihvatimo razmatranje ovog zakona?
Jednoglasno smo prihvatili po članu 100. Dakle, usvojili Zakon.**

Ad.15. Prijedlog zakona o osnivanju instituta za akreditiranje BiH

Ko je zato da po članu 100. prihvatimo proceduru ovog zakona?

- 9 je za.

Ko je protiv? – 5 je protiv.

Konstatiram da nismo usvojili Zakon i poslednji je zakon;

Ad.16. Prijedlog zakona o imovini Zavoda za zapošljavanje BiH

Ko je zato da ovaj zakon prihvatimo, da razmatramo po članu 100.? Jednoglasno. Time smo usvojili Prijedlog zakona o imovini Zavoda za zapošljavanje BiH.

Poštovane kolege. Trenutak, mi se sada malo konsultiramo. Imamo malo drugačije gledanje na Poslovnik.

Zahvalujem vam. Ovaj dio posla smo završili i nema nikakve potrebe ni o kakvim objašnjenjima sve je jasno. Kolege, izvolite na svoja mjesta.

Možemo li nastaviti dalje? Idemo dalje. Nama je ostalo da iz 3.sjednice još raspravimo zastupnička pitanja i inicijative.

Zastupnička pitanja i inicijative

Gospodine Spahiću, možemo li nastaviti raditi? Kolega Spahiću, ovo je treći put u 30 sekundi, imao bih pravo vas odstraniti, ali neću pošto je u kratkom vremenu. Mislim da gospodin Genjac ima pravo, ali da nije posve ozbiljno mislio i ja mu zahvalujem na tome što ne insistira.

Pozivam vas, ja sam kriv za malo ne discipline. Pozivam vas da nastavimo raditi. Nama je iz 3.sjednice ostalo još da raspravimo zastupnička pitanja i inicijative. Do sada postavljena pitanja i inicijative su proslijedene Vijeću ministara. Mislim da je gospodin Spahić dobio jedan odgovor. Ostale odgovore čemo urgirati usledećih 7 dana. Mislim da ste i to dobili napisano.

Pitam gospodina Spahića da li je zadovoljan odgovorom?

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja vas ne mislim udaljiti sa vašeg mesta, imate jako dobru poziciju. Hoćete slušati što vam govorim? Mnogo je važno da slušate što vam govorim.

ILIJA ŠIMIĆ

Slušamo.

IBRAHIMS PAHIĆ

Hvala vam lijepa. Imajući u vidu poziciju spikera, ja to poštujem također, pa bih volio da i vi poštujete poziciju onih koji vam se obraćaju.

Želio bih reći da je Vijeće ministara dalo odgovor na moje pitanje, koje se odnosilo na zahtjev Vijeća ministara da izade u javnsot i u parlamentarnu proceduru sa strategijom o ekonomskog razvoja BiH od 2000.do 2004.godine.

Vijeće ministara je tačno odgovorilo na moje pitanje, s tim što bih želio reći da, u situaciji u kakvoj je zemlja, u kojoj je gospodin Belkić kao član Predsjedništva, kao i gospodin Križanović, u poslednjim izjavama tvrde da je BiH pred bankrotom i govore o totalnoj ekonomskoj i socijalnoj krizi u BiH, predstavnici Vijeća uključujući i predsjednika gospodina Matića. Taj odgovor ne zadovoljava mene iz slijedećih razloga. Moje pitanje je bilo precizno Vijeću ministara.

Prvo, da Vijeće ministara uradi taj posao, tako što će poštjujući parlamentarnu proceduru dostaviti taj dokument koji je urađen prošle godine u oktobru mjesecu 2000.godine. Taj dokument nosi naziv 15. mart, ili tako nešto 21. mart 2001.godine, a podnaslov mu je Strategija od 2000-2004, to je neka retroaktivna strategija.

Drugo, taj dokument je rezultat rada parlamentarne debate u Predstavničkom domu i zahtjevu ovog poslanika i delegata zajedno sa svim drugim poslanicima u oba doma i u Domu naroda i u Predstavničkom domu. Donesena su bila dva zaključka.

Prvo, da Vijeće ministara još u ranijem sazivu, a evo ovo je preuzele, to je korektno, od ovog vijeća ministara taj dokument, završi taj papir i izade pred oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Da predsjedavajući Vijeća ministara

izade sa odgovarajućim ministrima, dakle, jednom interministarskom pozicijom, u kojoj bi iznio osnovne strategijske pravce razvoja ekonomskog u BiH u srednjoročnomplanu. Mi smo dobili odgovor da se taj dokument nalazi u raspravi u međunevladinim organizacijama i ja sam to dobio na internetu, pošto vodim jednu nevladinu organizaciju, ali nisam dobio to kao poslanik. Ne vidim nikakvog razloga da taj dokument ne bude po jednom sasvim redovnom postupku od novembra do maja o.g. prezentiran Parlamentarnoj skupštini BiH.

Dakle, tražim gospodine Šimiću, da se u vezi sa zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i Doma naroda iz prošlog saziva i potvrđene volje ovog doma naroda da se održi zajednička sjednica Parlamentarne skupštine BiH,oba doma, na kojoj će se razmatarati ovaj strateški dokument. Gospodin Matić, kao premijer predsjedavajući, obrati domu, dostavi se taj dokument i naravno dobijemo jasan pregled ekonomskih reformi i prijedloge ekonomskih zakona za ono što se zove izlazak iz ekonomske i socijalne krize, sa nekom vrlo jasnom vizijom kako se nositi sa ovim procesima.

Dakle, povodom odgovora kojeg sam dobio od Vijeća ministara, ja podsjećam, ne tražim da se ponovo izjašnjavam, jer je to, mislim potpuno besmisleno, jer je na prvoj svojoj sjednici prihvatio ovaj Dom naroda, da se održi ovaj ritam u kojem će Vijeće ministara, ovaj dokument dostaviti nadležnim komisijama za ekonomska pitanja, vanjsku trgovinu, međunarodnu politiku, svim komisijama koje se proglaše nadležnim, da stave taj dokument u parlamentarnu proceduru i da se konačno, na inicijativu Vijeća ministara, zahvaljujući činjenici, jer na tome radi se već više od skoro dvije godine, taj papir stavi na uvid javnosti i da se na ta pitanja koncentriše pažnja oba naša doma. Mislim da je vrijeme sazrelo i mislim da to potvrđuje samo ulogu i jednog i drugog doma i Vijeća ministara.

Dakle, ne može se biti zadovoljni s tim da se u neko naredno vrijeme perspektivno najavljuje razmatranje ovog dokumenta. Ja tražim da se ovaj dokument, pošto je bio na javnoj raspravi entitetskim vladama, tako piše u odgovoru, pošto je bio na raspravi u nevladinim organizacijama, konačno ispred Vijeća ministara stavi na dispoziciju našem domu i Domu predstavničkom i da imamo urađen posao, za koji se već dogovaramo dvije godine. To je sve što ja želim da naglasim. Molim da se tako postupi, jer je to u pitanju, ne autoritet jednog pitanja, nego zahtjev dva doma.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spahiću. Vi ste po Poslovniku i to sigurno znate dužni tu inicijativu, također, pismeno dostaviti. Vi ste imali sada novu inicijativu. Idemo dalje. Za riječ se javio gospodin Špirić a mislim da je gospodin Jusufović javio.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja će postaviti par pitanja na različite adrese zajedničkih institucija BiH i moje pitanje prvo bi bilo slijedeće.

Iz sredstava javnog informisanja, stižu poruke o skorijoj posjeti predsjednika Republike Hrvatske gospodina Stjepana Mesića BiH. S obzirom da izjave gospodina Mesića, Račana, i ostalih, tipa izjave da treba ukinuti RS, nisu na liniji poštivanja Ustava i teritorijalne organizacije BiH, pa ni Dejtonskog mirovnog sporazuma. Postavljam slijedeća pitanja u vezi najavljenih posjeti Predsjedništvu BiH i Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine.

Ko organizuje posjetu?

Ko su domaćini?

Da li će do posjete doći?

Na kojoj platformi će biti vođeni razgovori?

Da li će ta platforma biti poznata poslanicima oba doma Parlamentarne skupštine BiH prije posjete?

Šta predstavnici RS u zajedničkim organima BiH misle o najavljenoj posjeti?

Da li bi rukovodstvo bilo koje složene zapadnoevropske države ili SAD primilo u posjetu nekog državnika koji se zalaže za ukidanje neke od članica njihovog saveza?

Ja vas ubjeđujem da bi isto pitanje postavio da je ovakva retorika primjenjena i SRJ. Ja mislim da nisu prijatelji BiH oni koji ne priznaju njen ustavno uređenje i da bi se rukovodstvo BiH, u tom smislu moramo uozbiljiti i slati sasvim drugačije note onima koji nisu za primjenu Ustava BiH i Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Drugo pitanje. Izbjegli i protjerani Srbi iz Republike Hrvatske koji su nastanjeni u Jugoslaviji i RS su me zamolili da psotavim slijedeće pitanje. Njih oko 400.000 bi se vratilo u Hrvatsku i prihvatio je kao svoju domovinu, ako bi Hrvatska bila kantonalno organizovana, ili bolje rečeno bila država regija i ako bi im se garantovalo pravo konstitutivnog naroda.

Zato pitaju, da li je moguće i na koji način pokrenuti takvu inicijativu?

Treće pitanje. Od Biroa za reviziju BiH, zahtijevam odgovor na pitanje dokle je došla revizija poslovanja Ministarstva inostranih poslova za BiH 2000. godinu, te kakva je struktura prihoda ubranih po osnovu pasoša. Koliko je otštampano? Koliko je uništeno? Koliko su DKP-ovi uzeli pasoša direktno iz štamparije i slično. U javnosti se sustižu različite informacije koje nisu dobile za rad tog ministarstva i zato molim nadležni organ, nadležnu revizorsku instituciju da čim pre završi revizijski izvještaj i da taj revizorski izvještaj dobiju poslanici – delegati oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala vama. Munib Jusufović se javio. Izvolite gospodine Jusufoviću.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovani članovi Predsjedništva, gospodo delegati, moje pitanje se odnosi na sledeće:

Poznato je da je BiH i Republika Hrvatska potpisala sporazum o graničnim prijelazima. Naime, u javnosti se pojavila konfuzija i kao što gospodin Spirić kaže da ima inicijativu od 400.000, ne znam odakle ih skupi toliko, kad je u RS negdje oko 50 – 60.000 ali dobro je, to je inicijativa. Isto je tako iz Brčko Distrikta inicijativa da gospodin Lagumđija kao ministar vanjskih poslova koji je potpisao sporazum sa RH u javnosti je ili pogrešni su bili navodi ili eventualno je ostalo nešto nedorečeno, pominju se entitetski granični prijelazi i to Federacija čini mi se 4 – 5 graničnih prijelaza sa, kako da kažem, poseban tretman koji ima isto u RS čini mi se 3 granična prijelaza. Međutim, Brčko distrikt se nigdje ne pominje a poštujući specifikum i status Brčko Distrikta, prije svega na njegove osobenosti, a na drugoj strani što baš taj komad zemlje pod direktnim suverenitetom i ustrojstvom, odnosno ingerencijom organa BiH, postavlja se pitanje, ako može danas neko dati iz Ministarskog vijeća. Kakva je slobina graničnog prijelaza, po njima, meni je ona jasna da se shvatimo po arbitražnoj odluci i Statutu ona je jasna, ali me čudi da bar Ministarsko vijeće ne vodi računa, ili zaboravlja taj jedan komad zemlje koji je pod direktnom ingerencijom centralnih organa BiH.

Znači, interesuje me šta je slobina, po njima brčko Distrikta graničnog prijelaza? Da li je predviđeno visokotarifne robe, ili nisu?

ILJA ŠIMIĆ

Gospodin Ibro Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući dva precizna pitanja. Ovdje su članovi Predsjedništva. Želio bih da skrenem pažnju da sam postavio pitanje, kada će Predsjedništvo BiH imenovati nacionalnog koordinatora za realizaciju Pakta za stabilnost u Jugoistočnoj Evropi i molio bih da se na to pitanje odgovori imenovanjem koordinatora za Pakta za stabilnost, jer je riječ o tome da naše iskustvo iz radnih stolova i ono što je moje lično iskustvo učešća u provedbi određenih projekata, vezano za ljudska prava i demokratizaciju, svjedoče o nužnosti jednog lica, jedne službe, jedne organizacije, koja će BiH fokusirati kao zemlju sa punim interesom, da ono što je započeto u Sarajevu bude i realizirano na prvi način.

Drugi razlog koji je važan jeste, da od 1.7. Bosna i Hercegovina preuzima koopredsjedavanje drugim radnim stolom koji se tiče ekonomskih odnosa u regiji i integracijama. Ja smatram da je zaista nužno da Dom naroda BiH, kao i Predstavnički dom ima potpunu informaciju o tome u kakvoj je političkoj, ekonomskoj, i kako god hoćete koordinirajućoj ulozi spremna BiH sudjelovati narednih šest mjeseci, kao zemlja koja ima projekt, šta želi uraditi kao koopredsjedavajući. Podvlačim da je to odgovornost u ovom trenutku, vjerovatno Vijeća ministara i odgovarajućih ministrstava, ali izvan nje je odgovornost našeg doma kao i Predstavničkog doma i Predsjedništva za koordinaciju u ovoj oblasti. Mi smo donijeli rezoluciju kojom smo se obavezali da će nas Predsjedništvo i Vijeće ministara rodovno obavještavai svakih šest

mjeseci o realizaciji projekata iz ovog područja. Toje pitanje koje se odnosi na Predsjedništvo i na Vijeće ministara.

Molim da Dom naroda osigura i Kolegij informaciju o provedbi odluka i inicijativa i projekata koje ima BiH u sva tri radna stola, jer je to ključ na neki način za konsolidaciju na ovom području.

Drugo pitanje koje se odnosi na Predsjedništvo BiH, proizilazi iz infomracije, koju imamo o stanju u Ministarstvu vanjskih poslova u Bosni i Hercegovini.

Mi smo tu informaciju dobili kad je riječ o kadrovskoj situaciji, kad je riječ o materijalnoj situaciji, kad je riječ o organizaciji ovog MIP-a, unutar same strukture Ministarstva i u vezi sa DKP-ima u svijetu.

Pošto je to izravna nadležnost Predsjedništva BiH i članova Predsjedništva, zajedno sa Ministarstvom vanjskih poslova, u skladu sa Ustavom i sa zakonom a danas će imati na dnevnom redu i dopunu ovlaštenja u okviru Ministarstva vanjskih poslova. Tražim da se ministar vanjskih poslova gospodin Zlatko Lagumđija obrati na ovom domu i vjerovatno i na drugom domu, ali to je prvo drugog doma i da obavijesti zvanično o tome kakvo je stanje u Ministarstvu vanjskih poslova a da od Predsjedništva Bosne i Hercegovine dobijemo tačnu informaciju kakve su korake preduzeli da promijene ambasadore i odgovarajuće predstavnike DKP jer je to u isključivoj nadležnosti, podvlačim Predsjedništva. Taj zadatak bi, po mom dubokom uvjerenju, realizirati, u skladu sa najavljenim interesom da BiH koncentriše svoju pažnju na ekonomsku saradnju i na drugačiji profil DKP-a.

Ova dva pitanja upućena Predsjedništvu, želio bih zaključiti sa slijedećim zahtjevom.

Delegati ovog doma i uopće poslanici u Parlamentarnoj skupštini BiH trebali bi imati, naravno, informacije na kojima insisgtiraju više puta,kad je riječ o vođenju spoljne politike od strane Predsjedništva i od strane Ministarstva vanjskih poslova, koje bi nužno moralo držati u kursu,što bi se reklo, spoljno-politički odbor jednog i drugog doma.

Ja želim, sasvim jasno, pokrenuti inicijativu i pismeno sam je pripremio, samo da znate o čemu se radi, smatram da Komisija za vanjske poslove i vanjsku trgovinu mora da ima mogućnost da se prije nego što odu predstavnici DKP-a na službu u inostranstvo nađu na jednoj vrsti anketne komisije u Predstavničkom i u Domu naroda BiH, kako bi osigurali vezu između Parlamenta, kao što svaka zemlja na kugli zemaljskoj ima, bilo da je riječ o kongresu ili parlamentu priliku da zna ko je predstavlja u svijetu. Smatram da bi to učvrstilo pozicije i interese BiH u svijetu.

I na kraju, juče smo imali priliku pratiti posjetu članova Predsjedništva i ministra vanjskih poslova SRJ. Za mene je jako važno da, također, dobijemo odgovarajuću informaciju danas ili na narednoj sjednici od članova Predsjedništva i gospodina Lagumđije, s obzirom da je riječ o susjedu za koji

smo, naravno zainteresirani jednako kao i za Republiku Hrvatsku i molim da dobijemo tu informaciju na odgovarajući način, bolo usmeno, ili pismeno, ali što je moguće prije, jer se radi o vrlo razvijenim, rekao bih, intresima BiH da rješava neka pitanja vezano za naše medusobne odnose.

ILJA ŠIMIĆ

Hvala gospodinu Spahiću. Ne vidim da se, a ima gospodin Ilić. Izvolite.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, odnosno delegati, moje delegatsko itanje i ja bih volio da ovdje ima neko da mi da odgovor je upućeno Savjetu ministara a glasi. Da li ministri u Savjetu ministara predstavljaju sva tri konstitutivna naroda u BiH i sve njene građane ili samo svoje narode ili svoje stranke, odnosno političke opcije?

Razlog da postvim ovakvo pitanje jeste, poslednji događaji, kada se iz susjednih država sve češće čuju prijedlozi i zahtjevi za promjenu ustavno-prvnog ustrojstva BiH, kada o tome neki ministri imaju sasvim oprečne stvore. Neki ministri, među kojima je i gospodin Zubak, zahtijevaju ukidanje entiteta RS, što znači da negiraju ustavni poredak BiH i Dejtonski mirovni sporazum.

Da li gospodin Zubak predstavlja i milion i 400.000 stanovnika srpskog entiteta i srpski narod?

Da li Ministarstvo inostranih poslova, onako blago reaguje kada bi i za što je onako blago reagovalo kada bi to bilo da se ukine Federacija ili da se BiH ovakva kakva je, po Ustavu definisana, definiše drugačije. Dakle, mislim da je krajnje vrijeme, obzirom na druge zamjerke koje smo uputili ovdje Savjetu ministara, da ovaj dom pokrene inicijativu, za preispitivanje odgovornosti i ponašanja pojedinih ministara. Jer mi iskreno podržavamo ustavno-pravni poredak u BiH, podržavamo da se sve promjene vrše na ustavnom propisan način i apsolutno podržavamo i tražimo da se mirovni sporazum iz Dejtona provede u svim svojim segmentima. Samo tako možemo, kao odgovorni ljudi uvjeriti naše građane da BiH jeste njihova domovina i da BiH ima budućnost i da ta budućnost BiH jeste u Evropi. Zbog toga bih molio da mi neko, ako je kvalifikovan, od prisutnih iz Savjeta ministara da odgovor na ovo pitanje.

ILJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Gospodin Živković, je li pitanje ili inicijativa? Ovo su pitanja i inicijative, teško da bude. Hajde izvolite.

IVO ŽIVKOVIĆ

Vrlo kratko, ja znam da ovo nije praksa i zahvaljujem se predsjedavajućem što mi je dao riječ da se na delegatska pitanja, zapravo, izriče jedan komentar. Vi ste rekli da je, gospodine Iliću da je gospodin Zubak kao ministar u Vijeću ministara izričito tražio ukidanje entiteta RS što ja ovdje demantiran. Gospodin Zubak je izjavio slijedeće. Povodom nemilih događaja u

Trebinju i Banja Luci o čemu smo ovdje imali jedno vrlo ozbiljno zasjedanje oba doma Parlamentarne skupštine BiH i donijeli jednu rezoluciju i hvala Bogu da je takvo bilo. Dakle, mnoge su stranke reagirale, mnogi pojedinci pa među njima i gospodin Zubak i on je u ovom smislu, dakle, on nije tražio ukidanje RS, nego je ustvrdio

ILIJA ŠIMIĆ

Kolega Živkoviću, to je već odgovor.

IVO ŽIVKOVIĆ

Da RS ne može riješiti te probleme osiguranja itd. onoga što se dogodilo da onda prebací svoje ovlasti na državu BiH.

ILIJA ŠIMIĆ

Odgovor će, ipak, delegatu dati onaj na koga je pitanje upućeno. Nema više koliko ja vidim prijavljenih za pitanja i inicijative i ja vas podsjećam da je ostao jedan dio pitanja sa naše druge sjednice na koje Vijeće ministara nije odgovorilo i mi ih, ako se vi slažete, a na to imamo pravo obavezujemo da u slijedećih sedam dana odgovore na pitanja, a na pitanja postavljena danas u poslovničkoj proceduri, koja je koliko ja znam 15 dana. Takoder se odnosi i na Predsjedništvo po članu 122. našeg poslovnika molimo da nam se odgovori, tamo ima jedan broj pitanja. Pitanja postavljena danas, evo gospoda su evo izrazila spremnost da odgovore a i prisustvom su demonstrirali to. Ovim smo mi poštovane kolege zaključili rad 3. Sjednice. Dajem pauzu od 15 minuta i nastavit ćemo 4. sjednicu. Hvala lijepa.

Sjednica je završena u 11.35.